

Natura 2000 elővizsgálati dokumentáció

**A körzeti erdőtervezés során
az erdőgazdálkodásra vonatkozóan megállapított előírás-javaslatoknak
a Devecseri Erdőtervezési Körzet területén található
Natura 2000 területekre,
valamint a kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok
és fajok (állat- és növényfajok)
természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak értékeléséről.**

Készítette a Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
a
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága közreműködésével

Veszprém

2015.

1. AZONOSÍTÓ ADATOK	5
2. AZ ÉRINTETT NATURA 2000 TERÜLETEK	5
2.1. A DEVECSERI ERDŐTERVEZÉSI KÖRZETBEN TALÁLHATÓ NATURA 2000 TERÜLETEK	5
2.2. NATURA 2000 HÁLÓZATBA SOROLT ERDŐ TERÜLETE ÖSSZESEN.....	6
2.3. A KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ JELÖLŐ ÉLŐHELYTÍPUSOKNAK, ILLETVE JELÖLŐ FAJOKNAK NATURA 2000 TERÜLETENKÉNT TÖRTÉNŐ FELSOROLÁSA NPI ADATSZOLGÁLTATÁS ALAPJÁN	7
2.3.1. Jelölő élőhelytípusok jegyzéke	7
2.3.2. Jelölő fajok jegyzéke	12
2.3.3. A körzeti erdőtervezés során az adatszolgáltatásba bevont szervek, személyek felsorolása, illetve amennyiben lehet, az általuk adott dokumentumok felsorolása, hivatkozása.....	19
3. A KÖRZETI ERDŐTERV	21
3.1. A KÖRZETI ERDŐTERV BEMUTATÁSA, CÉLJÁNAK MEGHATÁROZÁSA	21
3.1.1. Faállománytípusok.....	26
3.1.2. Korosztályok.....	29
3.1.3. Erdők rendeltetései	31
3.1.4. Üzem mód.....	33
3.2. A KÖRZETI ERDŐTERV TÉRBELI KITERJEDÉSE, ÉS A TERVEZETT ERDŐGAZDÁLKODÁSI TEVÉKENYSÉGEK ÁLTAL OKOZOTT HATÁS NAGYSÁGA, KITERJEDÉSE, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA NATURA 2000 TERÜLETENKÉNT	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.
3.2.1. Agár-tető (HUBF20004)	39
3.2.1.1 Tulajdonviszonyok	39
3.2.1.2 Rendeltetések.....	40
3.2.1.3 Üzem mód	40
3.2.1.4 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek	41
3.2.1.5 Fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén: 43	
3.2.2. Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)	44
3.2.2.1 Tulajdonviszonyok	45
3.2.2.2 Rendeltetések.....	46
3.2.2.3 Üzem mód	47
3.2.2.4 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek	48
3.2.2.5 Fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén: 51	
3.2.3. Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF20011)	54
3.2.3.1 Tulajdonviszonyok	55
3.2.3.2 Rendeltetések.....	56
3.2.3.3 Üzem mód	57
3.2.3.4 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek	58
3.2.3.5 Fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén: 61	
3.2.4. Marcal-medence (HUBF20015).....	64
3.2.4.1 Tulajdonviszonyok	64
3.2.4.2 Rendeltetések.....	65
3.2.4.3 Üzem mód	66
3.2.4.4 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek	66
3.2.4.5 Fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén: 69	
3.3. A KÖRZETI ERDŐTERV SZERINTI ERDŐGAZDÁLKODÁS VÁRHATÓ IDŐTARTAMA, VALAMINT A KIVITELEZÉS SORÁN VÁRHATÓ ÁTMENETI HATÁSOK BEMUTATÁSA	70
3.4. A KÖRZETI ERDŐTERV SZERINTI ERDŐGAZDÁLKODÁS SORÁN LÉTREHOZANDÓ ERDÉSZETI LÉTESÍTMÉNYEK ÉS AZ ERDŐGAZDÁLKODÁSI TEVÉKENYSÉGET KÖZVETLENÜL SZOLGÁLÓ FÖLDTERÜLET KIALAKÍTÁSÁNAK, HASZNÁLATÁNAK ISMERTETÉSE ..	72

3.5.	AZ ERDŐTERVEZÉSI KÖRZET HATÁSTERÜLETÉN LÉVŐ ERDŐ TERMÉSZETI ÁLLAPOTÁNAK ISMERTETÉSE	74
3.5.1.	<i>A természetbeni állapot ismertetése</i>	74
3.5.1.1.	Domborzat.....	74
3.5.1.2.	Klíma.....	75
3.5.1.3.	Hidrológia	76
3.5.1.4.	Talajtípusok	76
3.5.1.5.	Faállománytípusok	77
3.5.2.	<i>Természetességi állapot</i>	77
3.5.3.	<i>Távlati célállománytípusok</i>	78
3.5.4.	<i>Agár-tető (HUBF20004)</i>	79
3.5.4.1.	Faállománytípusok természetesség szerint.....	79
3.5.4.2.	Korosztályszerkezet	80
3.5.5.	<i>Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)</i>	81
3.5.5.1.	Faállománytípusok természetesség szerint.....	81
3.5.5.2.	Korosztályszerkezet	83
3.5.6.	<i>Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF20011)</i>	84
3.5.6.1.	Faállománytípusok természetesség szerint.....	84
3.5.6.2.	Korosztályszerkezet	86
3.5.7.	<i>Marcal-medence (HUBF20015)</i>	87
3.5.7.1.	Faállománytípusok természetesség szerint.....	87
3.5.7.2.	Korosztályszerkezet	88
3.6.	A KÖRZETI ERDŐTERV TÁRSADALMI, GAZDASÁGI KÖVETKEZMÉNYEINEK LEÍRÁSA.....	90
4.	A KÖRZETI ERDŐTERV HATÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE, A VÁRHATÓ TERMÉSZETI ÁLLAPOTVÁLTOZÁS LEÍRÁSA ÉS AZOK HATÁSAINAK ÉRTÉKELÉSE A KIJELOLÉS ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ ÉLŐHELYEKRE ÉS FAJOKRA	93
4.1.	KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYTÍPUSOK, ILLETVE FAJOK AZ AGÁR-TETŐ NATURA 2000 TERÜLETEN	94
4.1.1.	<i>Jelölő élőhelyek</i>	96
4.1.2.	<i>Jelölő fajok</i>	97
4.2.	KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYTÍPUSOK, ILLETVE FAJOK A DEVECSERI SZÉKI-ERDŐ NATURA 2000 TERÜLETEN	100
4.2.1.	<i>Jelölő élőhelyek</i>	100
4.2.2.	<i>Jelölő fajok</i>	102
4.3.	KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYTÍPUSOK, ILLETVE FAJOK A FELSŐ-NYIRÁDI-ERDŐ ÉS MEGGYES-ERDŐ NATURA 2000 TERÜLETEN	105
4.3.1.	<i>Jelölő élőhelyek</i>	105
4.3.2.	<i>Jelölő fajok</i>	106
4.4.	KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYTÍPUSOK, ILLETVE FAJOK A MARCAL-MEDENCE NATURA 2000 TERÜLETEN	109
4.4.1.	<i>Jelölő élőhelyek</i>	109
4.4.2.	<i>Jelölő fajok</i>	110
4.5.	HATÁSVIZSGÁLATI MÁTRIX AZOKRA A JELOLÓ ÉLŐHELYEKRE, MELYEK AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS ELŐÍRÁS-JAVASLATAI ALAPJÁN ÉRINTETTEK LEHETNEK.....	112
4.5.1.	<i>Agár-tető (HUBF20004)</i>	112
4.5.2.	<i>Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)</i>	112
4.5.3.	<i>Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF20011)</i>	113
4.5.4.	<i>Marcal-medence (HUBF20015)</i>	114
4.6.	HATÁSVIZSGÁLATI MÁTRIX AZOKRA A JELOLÓ FAJOKRA, MELYEK AZ ERDŐGAZDÁLKODÁS ELŐÍRÁS-JAVASLATAI ALAPJÁN ÉRINTETTEK LEHETNEK.....	115
4.6.1.	<i>Agár-tető (HUBF20004)</i>	115
4.6.2.	<i>Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)</i>	115
4.6.3.	<i>Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő (20011)</i>	116
4.6.4.	<i>Marcal-medence (HUBF20015)</i>	117

BEVEZETŐ

Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló **275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet 4. § (3) bekezdése alapján** a körzeti erdőterv a Natura 2000 területen található közösségi jelentőségű és a kiemelt közösségi jelentőségű fajok, illetve élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzését, fenntartását, valamint helyreállítását szolgáló intézkedéseket állapít meg, hiszen a Körzeti erdőterv külön jogszabály alapján készített - valamely Natura 2000 terület védelmét szolgáló, illetve arra kihatással lévő terv.

A körzeti erdőterv készítését előíró, azt meghatározó további jogszabályok:

- **Az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (továbbiakban: Evt)**
- **153/2009. (XI. 13.) FVM rendelet az Evt végrehajtásáról (továbbiakban: rendelet)**
- **11/2010. (II. 4.) FVM rendelet az erdőterv rendelet előkészítésének, és a körzeti erdőterv készítésének szabályairól (továbbiakban: tervrendelet)**

A tárgyalat Devecseri Erdőtervezési Körzetre vonatkozó sajátos jogszabály:

- **A vidékfejlesztési miniszter 47/2014. (IV. 24.) VM rendelete a 2014. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az érintett körzeti erdőtervek alapján folytatott erdőgazdálkodásról (továbbiakban: erdőtervrendelet).**

A tervrendelet 8. § előírja, hogy a körzeti erdőterv készítése során meg kell vizsgálni az erdőgazdálkodás Natura 2000 területekre gyakorolt hatását.

A 8. §(6) bekezdése alapján az erdészeti hatóság a vizsgálat részeként meghatározza az adott Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló fajok és élőhelytípusok kedvező természetvédelmi helyzetének biztosítása érdekében az Evt. 51. §-ának (4) */őshonos állományok természetes felújítása/* és (6) */invazív fajok erdőfelújításban/* bekezdéseiben, 53. §-ában */erdőnevelés szakszerűsége/*, 55. §-ában */erdőszerkezet-átalakítás /*, és a 73. §-ának (7) */különös fafaj, egyed, holtfa, hagyásfa visszahagyása/*, (8) */fakitermelés elvégzésére időbeli és térbeli korlátozására/* bekezdéseiben foglaltak szerint az erdőgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatokat.

1. Azonosító adatok

A tervet készítő szervezet:

Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatósága
(8200 Veszprém, Szent Margit park 2.)

Vezető tervező neve, elérhetősége: **Nagy Frigyes Vince** igazgatóhelyettes (30/383-49-22)
Dávid Lajos erdőtervezési ov. (30/383-49-17)

Az adatokat szolgáltató szervezet:

1. **Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság** (8229 Csopak, Kossuth u. 16.)

Az egyeztetési, adatszolgáltatási feladatokat a Veszprém Megyei Kormányhivatal Erdészeti Igazgatóság Tervezési Osztálya részére a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatósága látta el.

Kapcsolattartó neve, elérhetősége: **Vers József** tájegység vezető (30/491-00-73)

2. Az érintett Natura 2000 területek

2.1. A Devecseri erdőtervezési körzetben (Devecseri ETK) található Natura 2000 területek

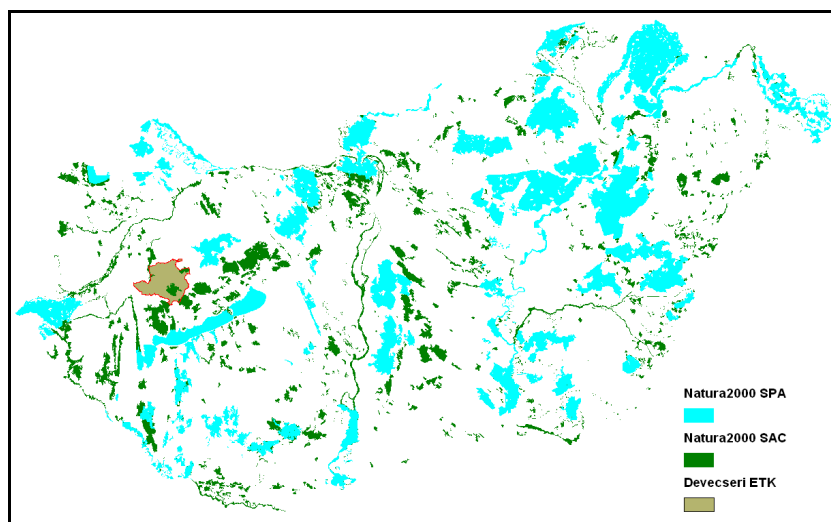
kódja	Natura 2000 terület neve	státusza	terület (ha)	érintett NPI
<i>HUBF20004</i>	Agár-tető	KJTM	5 135,55	BFNPI
<i>HUBF20009</i>	Devecseri Széki-erdő	KJTM	1 593,85	BFNPI
<i>HUBF20011</i>	Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő	KJTM	4 176,75	BFNPI
<i>HUBF20015</i>	Marcál-medence	KJTM	4 886,79	BFNPI

Natura 2000 terület neve	területe			ETK-be eső területe				
	teljes (ha)	ebből erdőtervi		teljes (ha)	ebből			
					erdőtervi		erdőrészlet	
		(ha)	%		(ha)	%*	(ha)	%*
Agár-tető	5 135,55	4 658,54	90,71	267,38	99,87	37,35	96,71	36,17
Devecseri Széki-erdő	1 593,85	1 397,14	87,66	1 451,98	1 308,70	90,13	1 167,49	80,41
Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő	4 176,75	3 623,67	86,76	4 176,75	3 631,09	86,94	3 362,58	80,51
Marcál-medence	4 886,79	245,71	5,03	383,41	9,07	2,37	9,07	2,37

*A site ETK-be eső területéhez viszonyított százalékérték.

2.2. Natura 2000 hálózathba sorolt erdő területe összesen

Körzet erdőtervi területe (ha)	Natura 2000 erdő területe (ha)	Arány (%)
18 215,55	5 048,73	27,72

1. ábra: A devecseri ETK területe

2. ábra: A devecseri ETK területe az érintett Natura 2000 területekkel

2.3. A közösségi jelentőségű jelölő élőhelytípusoknak, illetve jelölő fajoknak Natura 2000 területenként történő felsorolása NPI adatszolgáltatás alapján

A Devecseri Erdőtervezési Körzet által érintett Natura 2000 erdőterületeken az erdészeti hatóság rendelkezésére álló adatok szerint a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű erdei élőhelytípusok és az erdei élőhelyekhez kötődő fajok jegyzéke:

2.3.1. Jelölő élőhelytípusok jegyzéke

Agár-tető (HUBF 20004)

EU kód	Megnevezése	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
6190	Pannon sziklagyepek (<i>Stipo-Festucetalia pallentis</i>)	borítás (%)	3	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
*6240	Szubpannon sztyeppék	borítás (%)	17	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
*9180	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői	borítás (%)	1	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
*91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel	borítás (%)	5	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	borítás (%)	18	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	borítás (%)		nem érintett
		természetessége		
		általános értékelés		
6520	Hegyi kaszálórétek	borítás (%)		nem érintett
		természetessége		
		általános értékelés		
9130	Szubmontán és montán bükkösök (<i>Asperulo-Fagetum</i>)	borítás (%)		nem érintett
		természetessége		
		általános értékelés		

*91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	borítás (%)		nem érintett
		természetessége		
		általános értékelés		
91F0	Keménnyfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmenion minoris</i>)	borítás (%)		nem érintett
		természetessége		
		általános értékelés		
*91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>	borítás (%)		nem érintett
		természetessége		
		általános értékelés		

*-gal jelölve a kiemelt jelentőségű jelölő elemek

A jelölő élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

természetesség:	A	kiváló	általános értékelés:	A	kiváló
	B	jó		B	jó
	C	átlagos		C	átlagos
	D	nem jellemző			

Devecseri Széki-erdő (HUBF 20009)

EU kód	Megnevezése	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	borítás (%)	3	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	B	
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	borítás (%)	3	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	B	
*7220	Mésztufás források (<i>Cratoneurion</i>)	borítás (%)	1	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	B	
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	borítás (%)	1	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	B	
*91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	borítás (%)	2	érintett
		természetessége	C	
		általános értékelés	C	
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmenion minoris</i>)	borítás (%)	3	érintett
		természetessége	C	
		általános értékelés	C	
*91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraea</i> -val és <i>Carpinus betulusszal</i>	borítás (%)	30	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	B	
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	borítás (%)	55	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	B	

*-gal jelölve a kiemelt jelentőségű jelölő elemek

A jelölő élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

természetesség:	A	kiváló	általános értékelés:	A	kiváló
	B	jó		B	jó
	C	átlagos		C	átlagos
	D	nem jellemző			

Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF 20011)

EU kód	Megnevezése	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
4030	Európai száraz fenyérek	borítás (%)	1	érintett
		természetessége	A	
		általános értékelés	A	
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	borítás (%)	2	érintett
		természetessége	A	
		általános értékelés	A	
*91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	borítás (%)	1	érintett
		természetessége	A	
		általános értékelés	A	
*91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>	borítás (%)	12	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	borítás (%)	50	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	

*-gal jelölve a kiemelt jelentőségű jelölő elemek

A jelölő élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

természetesség:	A	kiváló	általános értékelés:	A	kiváló
	B	jó		B	jó
	C	átlagos		C	átlagos
	D	nem jellemző			

Marcal-medence (HUBF 20015)

EU kód	Megnevezése	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
6440	<i>Cnidion dubii</i> folyóvölgyeinek mocsárrétjei	borítás (%)	6	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
*91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	borítás (%)	6	érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	B	
3270	Iszapos partú folyók részben <i>Chenopodion rubri</i> , és részben <i>Bidention</i> növényzettel	borítás (%)	1	nem érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	
6410	Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (<i>Molinion caeruleae</i>)	borítás (%)	10	nem érintett
		természetessége	A	
		általános értékelés	A	
6510	Sík- és dombvidéki kaszálórétek (<i>Alopecurus pratensis</i> , <i>Sanguisorba officinalis</i>)	borítás (%)	30	nem érintett
		természetessége	A	
		általános értékelés	A	
7230	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek	borítás (%)	3	nem érintett
		természetessége	B	
		általános értékelés	A	

*-gal jelölve a kiemelt jelentőségű jelölő elemek

A jelölő élőhelytípusok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

természetesség:	A	kiváló	általános értékelés:	A	kiváló
	B	jó		B	jó
	C	átlagos		C	átlagos
	D	nem jellemző			

2.3.2. Jelölő fajok jegyzéke

Valamennyi, az érintett Natura 2000 terület SDF-en szereplő jelölő fajt szükséges felsorolni, megjelölve azokat a fajokat, amelyek esetében a NPI indoklása alapján egyértelműen kizárható, hogy erdőhöz kötődnek, vagy az erdőgazdálkodás bármely formában érinti azokat.

Agár-tető (HUBF 20004)

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
nyugati pisedenevér	<i>Barbastellus barbastellus</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	A	
sárgahasú unka	<i>Bombina variegata</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	A	
lápi tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	A	
gyászcsincér	<i>Morimus funereus</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	A	
havasi cincér	<i>Rosalia alpina</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	A	
István király-szegfű	<i>Dianthus plumarius regis-stephani</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
homoki nőszirm	<i>Iris humilis ssp. arenaria</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
magyar gurgolya	<i>Seseli leucospermum</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
leánykökörcsin	<i>Pulsatilla grandis</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	B	

A jelölő fajok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

állománynagyság:	A	$100 \geq p > 15 \%$	általános értékelés:	A	kiváló
	B	$15 \geq p > 2 \%$		B	jó
	C	$2 \geq p > 0 \%$		C	átlagos
	D	nem jellemző			

Devecseri Széki-erdő (HUBF 20009)

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
sárga gyapjasszövő	<i>Eriogaster catax</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
lápi tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
díszes tarkalepke	<i>Euphydryas maturna</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	

A jelölő fajok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

állománynagyság:	A	$100 \geq p > 15 \%$	általános értékelés:	A	kiváló
	B	$15 \geq p > 2 \%$		B	jó
	C	$2 \geq p > 0 \%$		C	átlagos
	D	nem jellemző			

Felső-Nyírádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF 20011)

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
nagy hőscincér	<i>Cerambyx cerdo</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
lápi tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
díszes tarkalepke	<i>Euphydryas maturna</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
remetebogár	<i>Osmoderma eremita</i>	állománynagyság	B	érintett
		általános értékelés	B	

A jelölő fajok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

állománynagyság:	A	$100 \geq p > 15 \%$	általános értékelés:	A	kiváló
	B	$15 \geq p > 2 \%$		B	jó
	C	$2 \geq p > 0 \%$		C	átlagos
	D	nem jellemző			

Marcal-medence (HUBF 20015)

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi helyzete		Erdőgazdálkodás általi érintettség
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	A	
halványfoltú küllő	<i>Gobio albipinnatus</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	B	
magyar tarsza	<i>Isophya costata</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>	állománynagyság	C	érintett
		általános értékelés	B	
tompa folyamkagyló	<i>Unio crassus</i>	állománynagyság	C	nem érintett
		általános értékelés	A	

A jelölő fajok természetvédelmi helyzetére vonatkozó kódok jelentése:

állománynagyság:	A	$100 \geq p > 15 \%$	általános értékelés:	A	kiváló
	B	$15 \geq p > 2 \%$		B	jó
	C	$2 \geq p > 0 \%$		C	átlagos
	D	nem jellemző			

- A faj veszélyeztetettségi foka (IUCN Vörös Könyv veszélyeztetettségi kategóriái szerinti besorolás, országosan védett vagy fokozottan védett besorolás):

Agár-tető:

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi státus		Eszmei érték [Ft]
		Vörös Lista kategória	Magyarországi védettség foka	
nyugati piszedenevér	<i>Barbastellus barbastellus</i>		fokozottan védett	100 000
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>		védett	10 000
sárgahasú unka	<i>Bombina variegata</i>		védett	10 000
lápi tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	-	védett	50 000
gyász-cincér	<i>Morimus funereus</i>		védett	10 000
havasi cincér	<i>Rosalia alpina</i>		védett	50 000
István király-szegfű	<i>Dianthus plumarius regis-stephani</i>		fokozottan védett	100 000
homoki nőszirm	<i>Iris humilis ssp. arenaria</i>	-	védett	10 000
magyar gurgolya	<i>Seseli leucospermum</i>		fokozottan védett	100 000
leánykökörcsin	<i>Pulsatilla grandis</i>		védett	10 000

Devecseri Széki-erdő:

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi státus		Eszmei érték [Ft]
		Vörös Lista kategória	Magyarországi védettség foka	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>		védett	10 000
szivárványos ökle	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		védett	5 000
sárga gyapjaszövő	<i>Eriogaster catax</i>		védett	50 000
lápi tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	-	védett	50 000
díszes tarkalepke	<i>Euphydryas maturna</i>		védett	50 000
szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	-	védett	10 000
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	-	védett	50 000
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>		védett	50 000
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>		védett	50 000

Felső-Nyírádi-erdő és Meggyes-erdő:

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi státus		Eszmei érték [Ft]
		Vörös Lista kategória	Magyarországi védettség foka	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>		védett	10 000
nagy hörcsincér	<i>Cerambyx cerdo</i>		védett	50 000
lápi tarkalepke	<i>Euphydryas aurinia</i>	-	védett	50 000
díszes tarkalepke	<i>Euphydryas maturna</i>		védett	50 000
szarvasbogár	<i>Lucanus cervus</i>	-	védett	10 000
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>		védett	50 000
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>		védett	50 000
remetebogár	<i>Osmoderma eremita</i>		fokozottan védett	250 000

Marcal-medence:

Magyar név	Tudományos név	Természetvédelmi státus		Eszmei érték [Ft]
		Vörös Lista kategória	Magyarországi védettség foka	
vöröshasú unka	<i>Bombina bombina</i>		védett	10 000
halványfoltú küllő	<i>Gobio albipinnatus</i>		védett	10 000
magyar tarsza	<i>Isophya costata</i>	-	fokozottan védett	100 000
nagy tűzlepke	<i>Lycaena dispar</i>	-	védett	50 000
zanótboglárka	<i>Maculinea nausithous</i>		védett	50 000
vérfű hangyaboglárka	<i>Maculinea teleius</i>		védett	50 000
tompa folyamkagyló	<i>Unio crassus</i>		védett	10 000

A Vörös Lista kategóriái		
	Kihalt (<i>Extinct</i>)	
	Vadon kihalt (<i>Extinct in the Wild</i>)	
	Fenyegetett (<i>Threatened</i>)	Súlyosan veszélyeztetett (<i>Critically Endangered</i>)
		Veszélyeztetett (<i>Endangered</i>)
		Sebezhető (<i>Vulnerable</i>)
	Mérsékelten fenyegetett (<i>Near Threatened</i>)	
	Nem fenyegetett (<i>Least Concern</i>)	
	Adathiányos (<i>Data Deficient</i>)	
	Felméretlen (<i>Not Evaluated</i>)	

2.3.3. A körzeti erdőtervezés során az adatszolgáltatásba bevont szervek, személyek felsorolása, illetve amennyiben lehet, az általuk adott dokumentumok felsorolása, hivatkozása

Felhasznált alapidokumentum:

HARASZTHY L. szerk. (2014): **Natura 2000 fajok és élőhelyek Magyarországon, Pro Vértes Közalapítvány, Csákvár**

Szakmai háttéranyag a hazai Natura 2000 területek kijelölésének alapjául szolgáló erdei élőhelytípusok kezelési irányelveinek meghatározásához, Budapest, 2010.

Összeállították:

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium
Természetvédelmi Szakállamtitkárság

Véleményezték:

Nemzeti Park Igazgatóságok
Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőségek
Erdőrezervátum Bizottság tagjai
Natura 2000 Tanácsadó Testület
Független Szakértők

A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság részéről az adatszolgáltatást és az erdőrészlet szintű tárgyalásokon az egyeztetést végző személyek:

Megyer Csaba	Természetmegőrzési Osztály vezetője
Vers József	tájéegység vezető
Mészáros András	örkerület vezető
Hardi Ferenc	örkerület vezető
Simon Pál	természetvédelmi őr

A Natura 2000 oltalom alatt álló területek adatait a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság (BfNPI) bocsátotta az erdészeti hatóság rendelkezésére.

Az adatszolgáltatás folyamata már az erdőterv-rendelet előkészítő tárgyalása (előzetes tárgyalás) során megkezdődött. Ennek előkészítése során az BfNPI megadta az erdőtervezési körzetet érintő Natura 2000 területek listáját, az azokon található jelölő élőhelyek és fajok listáját, a Natura 2000 oltalom alatt álló földrészletek jegyzékét és az érintett területek tervezésének irányelveit a fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetének megőrzése, javítása érdekében. A BfNPI a Marcal-medence Natura site-ra vonatkozóan az Általános Nemzeti Élőhely-osztályozási Rendszer (Á-NÉR) szerinti osztályozással élőhelytérképet is rendelkezésünkre bocsátott.

Az erdőrészlet szintű tárgyalást megelőző 30 nap alatt az BfNPI újabb adatot nem közölt az erdészeti hatósággal.

A tervrendelet által előírt részlet szintű tárgyalásokon minden esetben jelen voltak a természetvédelmi kezeléséért felelős szerv képviselői, köztük az illetékes természetvédelmi őr is. Az erdőterv konkrét előírásai, javaslati az erdőgazdálkodóval egyeztetve így kerültek meghatározásra, különös tekintettel a távlati célállományok meghatározására, a fahasználati előírásokra, az erdőfelújítások célállományára, módjára, ütemére, mértékére, és ezek térbeli és időszaki elosztására.

Az erdőrészlet szintű tárgyalásokon minden érintett erdőrészlet tervezett üzemmódja, rendeltetése, vágásérettségi kora, fakitermelési és erdősítési terve a BfNPI jelenlevő munkatársaival is egyeztetésre került.

Az adatszolgáltatási folyamat zárásaként jelen hatásvizsgálathoz a BfNPI adta meg a legfrissebb adatokat a közösségi jelentőségű fajok és élőhelyek természetvédelmi helyzetéről és erdőgazdálkodással kapcsolatos érintettségéről. Az BfNPI kifejtette véleményét az erdőterv hatásterületén lévő erdők természeti állapotáról és az erdőterv hatásairól a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra.

3. A körzeti erdőterv

3.1. A körzeti erdőterv bemutatása, céljának meghatározása

A Devecseri erdőtervezési körzet körzeti erdőtervének célja a körzetbe tartozó erdőterületek felmérése, területük, gazdasági beosztásuk pontosítása, a konkrét tervjavaslatok és távlati célok meghatározása a korábban felsorolt jogszabályi előírások, így különösen az erdőtervrendelet előírásai, valamint az erdőgazdálkodók, az érintett szakhatóságok, önkormányzatok és civil szervezetek javaslatai és a lehető legszélesebb nyilvánosság bevonása mellett.

A körzetben a védelmi és közjóléti rendeltetésű erdők aránya alacsony. Ennek következtében az erdőtervezés során nagyobb hangsúlyt kaphat az erdőgazdálkodás fenntarthatósága, valamint az erdő további funkciói érvényesülése mellett lehetséges haszonvételek biztosítása.

A körzeti erdőtervben az erdők hozamainak gazdaságos kihasználása mellett lehetővé kell tenni az erdők természetességi állapotának javítását, amelyet elsősorban a fenyvesek, fenyőelegyes erdők átalakításával javasolt elérni. Ennek érdekében a tervezés kiemelt feladata a távlati célállomány és a természetességi állapot minél pontosabb megállapítása, valamint a gazdálkodó által választott üzemmódon belül a legcélravezetőbb tevékenységek meghatározása.

A Devecseri erdőtervezési körzet jelenlegi területe négy korábbi körzet részterületeiből tevődik össze. Így a korábbi Devecseri körzet (2001-2010.) tizenkettő, a Sümegi körzet (2003-2012.) tizenhét, a Kertai körzet (2004-2013.) öt, és az Ajkai körzet (2003-2012.) egy helységét foglalja magába.

A körzethatár megállapításának fő célja a térségben vezető erdőgazdálkodó Bakonyerdő Zrt. Devecseri Erdészet teljes területének egyidejű felvételére való törekvés volt, mely az erdőgazdasági átszervezés miatt nem teljesült maradéktalanul. Az érintett helységek legutóbbi tervezési területéhez képest a körzet adattári területe 416,04 ha-ral növekedett, amely a tervidőszak alatt megvalósult erdőtelepítésekben (mintegy 380 ha) és időközi felvételek un. talált erdeiből tevődik össze.

A Devecseri erdőtervezési körzet az igazgatóság átlagos erdősültségű (átlag: 30,5%) egységei közé tartozik, az Országos Erdőállomány Adattári területből számított erdősültsége mintegy 32%. Az átlagot jelentősen meghaladó erdőterülettel rendelkező helységek Zalaerdőd (67%), Nyirád (56%), Káptalanfa (56%), Doba (50%) és Devecser (47%). A sort Gógánfa, Gyepükaján és Zalagyömörő (1-2%) zárja.

Üzemmódok megállapításánál figyelembe vett, a 47/2014(IV.24.) VM rendeletben is megfogalmazott szabályok:

Faanyagtermelést nem szolgáló üzem mód állapítható meg azokra az erdőkre vonatkozóan, ahol, illetve amelyek:

- a) a termőhelyi okok miatt gyenge fejlődésűek, de hosszú távon állékonyak és önfelújulásra képesek,
- b) a terepviszonyok az erdőgazdálkodást nagymértékben korlátozzák,
- c) kiemelt közösségi jelentőségű jelölő faj, továbbá védett, illetve fokozottan védett faj jelentős állományának élőhelyei,
- d) a fokozottan védett természeti területen a természetvédelmi cél a bolygatatlanság fenntartása,
- e) a vízvédelmi vagy partvédelmi rendeltetésű erdőben a cél a bolygatatlanság fenntartása, vagy
- f) az erdőgazdálkodó azt kéri,

és az erdők védelmét, fennmaradását nem veszélyezteti, valamint az a)-c) pontban foglalt esetekben az erdő rendeltetéséből következő védelmi célok más üzem mód mellett nem biztosíthatóak.

Fenyvesek, akácosok, nemes nyárasok nem kerülhetnek faanyagtermelést nem szolgáló üzem módba. Az arra alkalmas termőhelyeken és állományjellemzők esetén a közjóléti rendeltetésű erdőkben javasolni kell a folyamatos erdőborítást biztosító üzem mód alkalmazását.

Szállaló üzem módú erdőgazdálkodás elsősorban az elegyes, rendszeres magtermő illetve a bőséges sarjadzási kort elért, magról természetes úton felújulni képes faállománnyal borított, lehetőleg vegyes korú és változatos térbeli szerkezetű erdőkben folytatható, javasoltan a természetes, természetszerű és származék erdőkben álló, nagyobb kiterjedésű és megfelelően feltárt erdőtömbökben. Egyes szerkezeti elemek, átmérőcsoportok hiánya nem kizáró körülmény.

Átalakító üzem módot kell megállapítani, illetve engedélyezni azokban az erdőkben, melyekben az erdőgazdálkodó hosszútávon szállaló üzem módban kíván gazdálkodni, és az erdő faállomány-viszonyai a szállaló üzem módba sorolást még nem teszik lehetővé.

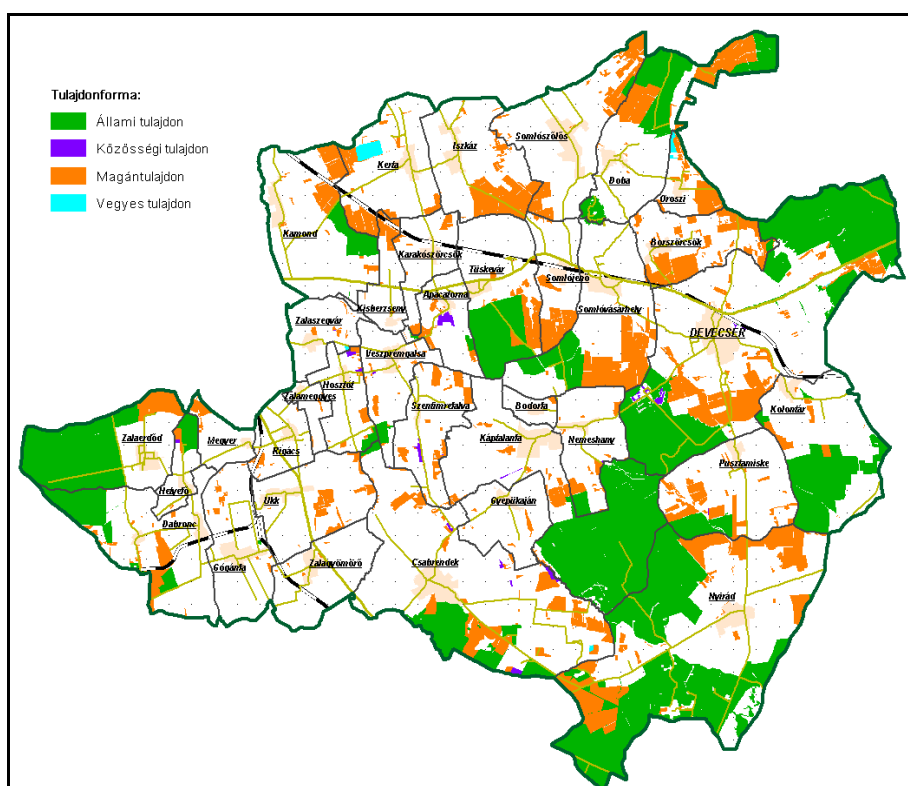
Átalakító üzem mód alkalmazásának kritériuma az őshonos fafajok megléte. Előnyben részesítendő a fiatal illetve középkorú, vegyes szerkezetű erdők.

Az állami erdőgazdálkodók az erdőtörvény által előírt üzem mód-váltási kötelezettségüknek elsősorban természetvédelmi és közjóléti érintettségű erdőrészekben tettek eleget.

A nagy kiterjedésű (közel 57 000 ha) körzetben az erdők tulajdonforma szerinti megoszlásában a vezető szerep az állami tulajdoné (62%), jelentős a magántulajdon is (37%), elenyésző viszont a közösségi (nem éri el az 1%-ot; jellemzően önkormányzati) és a vegyes (nem éri el az 1%-ot; elsősorban állami és magán) tulajdonforma.

Tulajdonformák területmegoszlása

Tulajdonforma	Erdő-		Egyéb-		Összesen	
	ha	db	ha	db	ha	db
Állami tulajdon	10.621,63	1.763	864,08	1.065	11.485,71	2.828
Közösségi tulajdon	106,89	52	4,72	6	111,61	58
Magán tulajdon	6.258,47	2.131	273,02	396	6.531,49	2.527
Vegyes tulajdon	86,74	23			86,74	23
Összesen	17.073,73	3.969	1.141,82	1.467	18.215,55	5.436

3. ábra: Tulajdonformák megoszlása a devecseri ETK területén

A körzetben négy állami erdészeti egység képviselteti magát, a Bakonyerdő Zrt. Pápai, Devecseri és Monostorapáti Erdészetei és a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. Uzsai Erdészeti Igazgatósága. Az összes erdőgazdasági Zrt-s terület 62%-ot tesz ki. További állami területet kezelő erdőgazdálkodók:

Juhar Rt., Devecser
MÁV Zrt. Pályavasúti TK., Szombathely
Magyar Közút Nonprofit Zrt. Veszp. M. Ig.
VERGA Zrt. devecseri állami területei
Balaton-felvidéki Nemzeti Park Ig.

A magánerdők jelentős gazdálkodási formája az erdőbirtokosság, 21 ilyen szervezet a körzet 10%-án (a magánerdők 28%-án) működik. A rendezetlen gazdálkodási viszony, ahol jelenleg valamely ok miatt épp nincs nyilvántartott erdőgazdálkodó, közel 7%-nyi (1196,53 ha) területen van jelen.

Natura 2000 területen a körzetterv egyik kiemelt célja a kijelöléskor már meglévő természetvédelmi helyzet fenntartása és javítása. A Natura 2000 rendeltetésű erdőkben a kedvező természetvédelmi helyzet fenntartása szempontjából a körzeti erdőtervezés során kiemelten kezelendő jelölő erdei élőhelytípusok:

- a) a kiemelt közösségi jelentőségű, jelölő erdei élőhelytípusok közül a pannon gyertyános-tölgyesek (91G0),
- b) a közösségi jelentőségű, jelölő erdei élőhelytípusok közül a pannon cseres-tölgyesek (91M0).

A körzetben jellemzően fegyelmezett erdőgazdálkodás folyik, változásait az elmúlt évtizedekben főként az aktuális erdészeti politika ingadozása határozta meg. A tervezés végén 322 nyilvántartott erdőgazdálkodó működik, 18 215,55 ha-on.

Az erdőtervezett védett természeti területek, valamint a Natura 2000 hálózatba sorolt területek aránya jelentős a körzetben. A körzetben a részletek 6,3%-a található védett természeti területen. A védettség foka szerint 1,2% fokozottan védett, 5,1% védett természeti terület. A Natura 2000 hálózatba sorolt részletek területaránya 27,7%, melyből 0,4% fokozottan védett, 3,6% védett, 23,7% nem védett terület. Az új erdőterv egyik kiemelt célkitűzése a természetesség kedvező állapotának megőrzése, javítása.

Az erdőgazdálkodás célját, módját meghatározó erdőtervi tényezők közül a körzeti erdőtervezéskor újonnan megállapításra, illetve felmérésre került a természeti adottságokon és faállományadatokon túl az erdők gazdasági beosztása, az erdőrészletek Natura 2000 rendeltetése - ezek közül kiemelten az elsődleges rendeltetés - üzemmódja, a távlati és erdősítési célállomány, a tervezett fahasználatok mértéke és gyakorisága, az erdőfelújítások módja és tervezett üteme.

A korábbi erdőtervhez képest az alábbi változások következtek be a 2014. évi erdőtervezést követően a Natura 2000 jelöléssel érintett erdőterületeken:

Az elsődleges rendeltetés területi arányának változása (%)		
Rendeltetés	Jelenlegi erdőterv szerint	2014. évi körzeti erdőtervezést követően
Védelmi	19,53	23,04
Gazdasági	78,43	75,29
Közjóléti	2,04	1,67

A védelmi rendeltetés jelentősebb növekedése elsősorban a természetvédelmi rendeltetések kiterjesztésével magyarázható. Míg a tervezés előtti Adattári nyilvántartás elsődleges Natura 2000 rendeltetést nem is tartalmaz, addig a 2015-ben érvénybe lépő körzeti erdőterv már a második legnagyobb területtel írja elő a Natura 2000 rendeltetést. Kitűnik továbbá a talajvédelmi rendeltetésű erdők aránya is. A közjóléti rendeltetés alatt kizárólag parkerdőt kell érteni.

Üzem módok területi arányának változása (%)		
Üzem mód	Jelenlegi erdőterv szerint	2014. évi körzeti erdőtervezést követően
Vágásos	99,77	86,93
Átalakító	0,01	9,30
Szálaló	0,02	0,67
Faanyagtermelést nem szolgáló	0,20	3,09

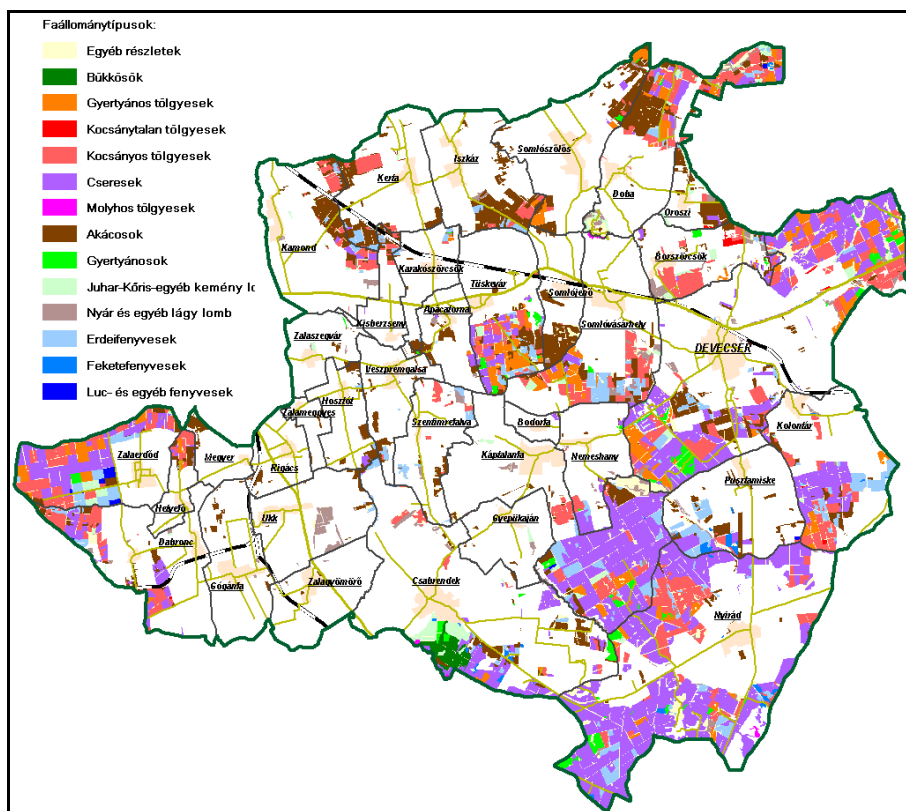
Az Evt. 10. § (1) értelmében a védelmi és közjóléti rendeltetésű, az első három természetességi kategóriába eső, állami tulajdonú erdőterület 1/5 részén folyamatos erdőborítást biztosító üzem módokat kell alkalmazni. Értelemszerűen elsősorban a majdani szálaló üzem mód alkalmazását biztosító átalakító üzem mód került előtérbe.

Korlátozások területi arányának változása üzem módonként (%)						
Üzem mód	Jelenlegi erdőterv szerint			2014. évi körzeti erdőtervezést követően		
	Korlátozás			Korlátozás		
	Nincs	Részleges	Teljes	Nincs	Részleges	Teljes
Vágásos	66,24	33,76	0,00	22,40	77,60	0,00
Átalakító	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00
Szálaló	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00	0,00
Faanyagtermelést nem szolgáló	0,00	92,49	7,51	0,00	99,50	0,50

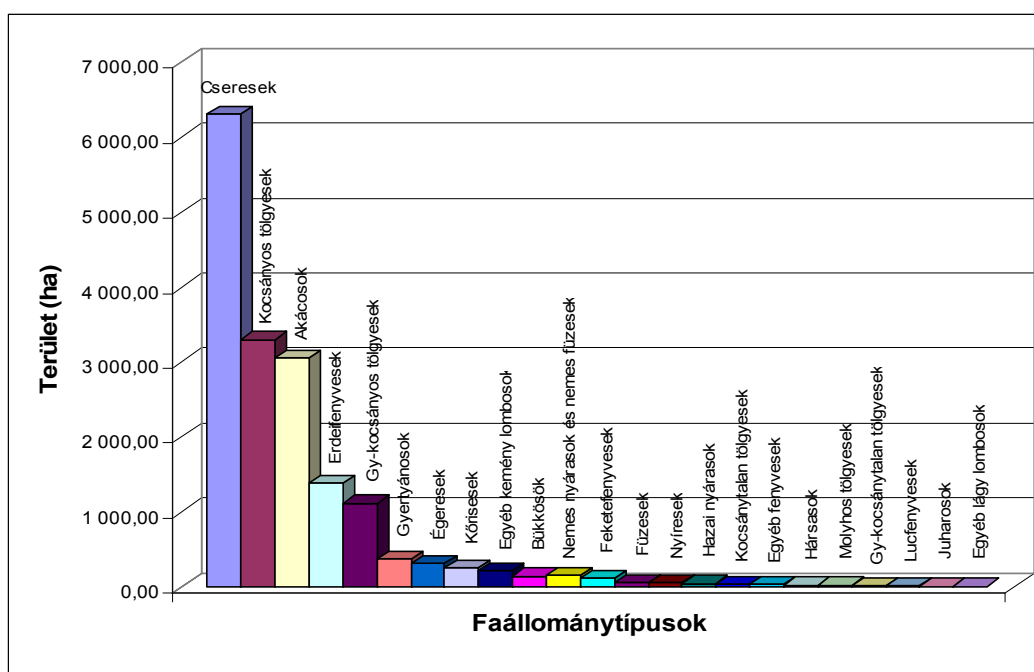
A korlátozási kategóriák az érvényben lévő erdőtörvény és az erdőterv rendelet szellemében felülvizsgálatra kerültek. A folyamatos erdőborítást biztosító üzem módok esetében megszűntek a korlátozás nélküli erdőterületek. A vágásos üzem módú erdők több mint 2/3-a kapott részleges korlátozást.

3.1.1. Faállománytípusok

A Devecseri körzetben a faállománytípusok megoszlásában jellemző a cseres és a kocsányos tölgyes állományok uralma.

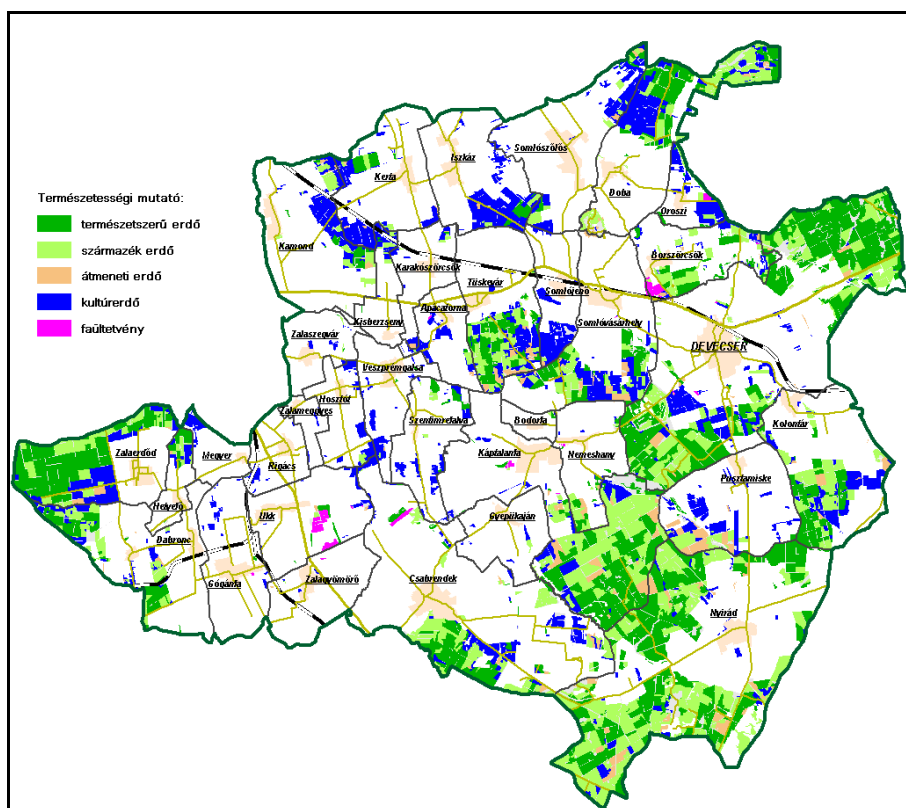

4. ábra: Faállománytípusok a devecseri ETK területén

5. ábra: Faállománytípusok megoszlása a devecseri ETK területén

A faállománytípusok természetesség szerinti megoszlása a következőképpen alakul:
(Természetes erdő a terepi bejárás után sem került megállapításra, tekintve, hogy a térségben évszázadok óta erdőgazdálkodás folyik.)

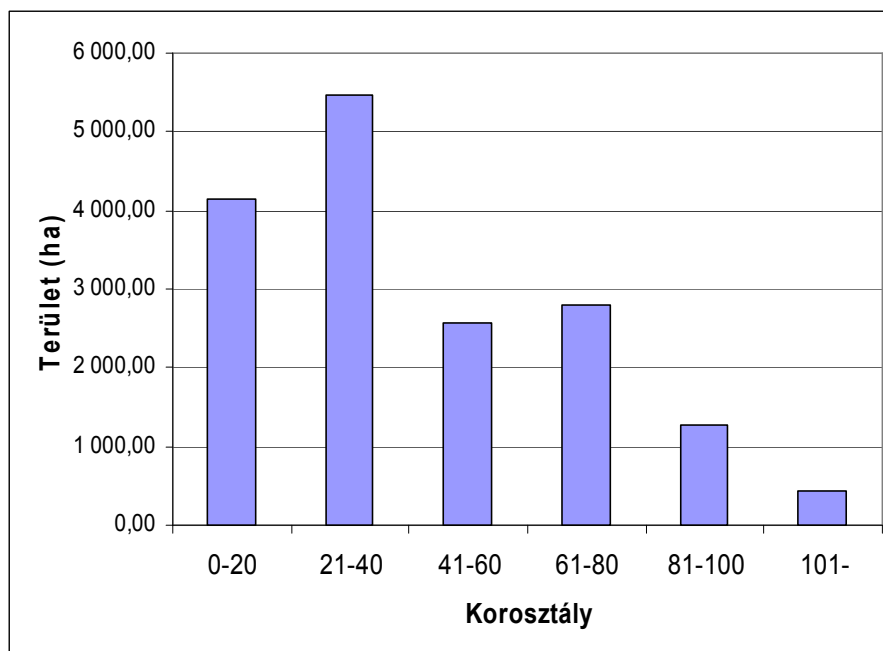
6. ábra: Természetességi kategóriák megoszlása a devecseri ETK területén

Faállománytípusok természetesség szerint

Terület hektár

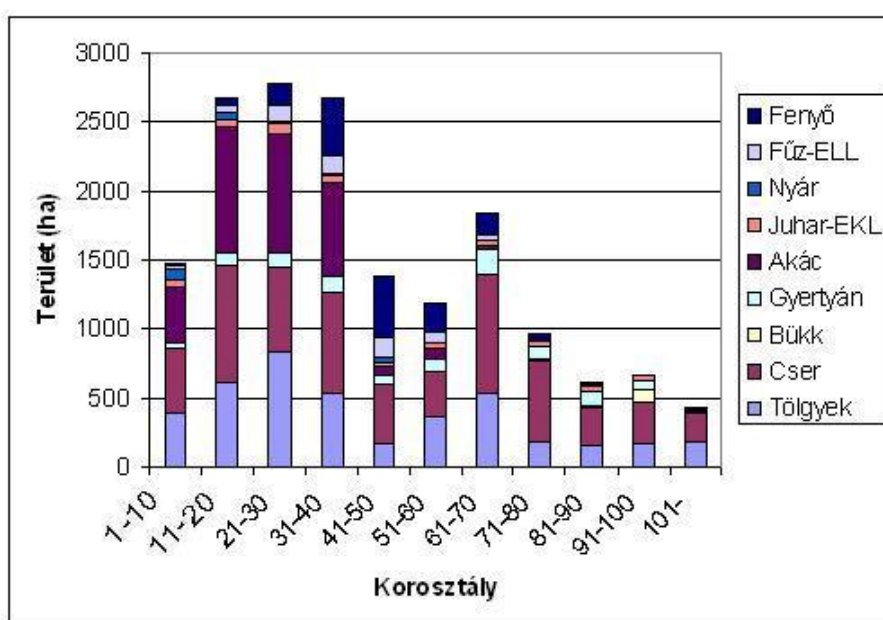
Faállomány- típus	Természetes		Természet- szerű		Származék		Átmeneti		Kultúr		Faültetvény		Összesen	
	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%
Gy-kocsánytalan tölgyesek			22,93	100,0									22,93	0,1
Gy-kocsányos tölgyesek			721,65	64,3	386,04	34,4	13,97	1,2					1.121,66	6,6
Kocsánytalan tölgyesek			30,29	82,9	6,25	17,1							36,54	0,2
Kocsányos tölgyesek			1.847,99	56,0	1.354,58	41,1	95,39	2,9	0,89	0,0			3.298,85	19,3
Molyhos tölgyesek					17,46	69,9	7,53	30,1					24,99	0,1
Cseresek			3.301,72	52,3	2.889,32	45,8	112,26	1,8	9,13	0,1			6.312,43	37,0
Bükkösök			119,51	84,0	22,70	16,0							142,21	0,8
Akácosok					12,78	0,4	22,56	0,7	3.021,00	98,8	2,62	0,1	3.058,96	17,9
Egyéb kemény lombosok			0,46	0,2	26,77	12,1	48,53	22,0	145,06	65,7			220,82	1,3
Gyertyánosok			103,67	27,3	261,05	68,7	13,00	3,4	2,16	0,6			379,88	2,2
Juharosok			3,38	43,4	3,40	43,7	1,00	12,9					7,78	0,0
Kőrisesek			110,58	44,0	132,62	52,7	7,65	3,0	0,59	0,2			251,44	1,5
Nemes nyárasok és nemes fűzesek					15,64	10,1	4,91	3,2	13,66	8,8	121,26	78,0	155,47	0,9
Egyéb lágy lombosok									3,50	100,0			3,50	0,0
Hazai nyárasok			2,50	5,7	26,05	59,8	3,96	9,1	11,03	25,3			43,54	0,3
Fűzesek			9,01	16,1	33,10	59,3	7,29	13,0	3,87	6,9	2,59	4,6	55,86	0,3
Égeresek			211,25	68,0	90,77	29,2	8,60	2,8					310,62	1,8
Hársasok			3,34	11,9	21,96	78,1			2,82	10,0			28,12	0,2
Nyíresek			14,72	28,7	19,37	37,8	17,19	33,5					51,28	0,3
Erdeifenyvesek			1,81	0,1	31,33	2,3	357,52	25,8	996,06	71,8			1.386,72	8,1
Feketefenyvesek					3,52	3,1	57,18	50,1	53,37	46,8			114,07	0,7
Lucfenyvesek					1,41	12,2	1,12	9,7	8,99	78,0			11,52	0,1
Egyéb fenyvesek			2,86	8,3					31,68	91,7			34,54	0,2
Összesen:			6.507,67	38,1	5.356,12	31,4	779,66	4,6	4.303,81	25,2	126,47	0,7	17.073,73	100,0

3.1.2. Korosztályok

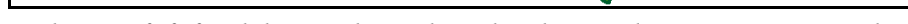

7. ábra: A korosztályok megoszlása a devecseri ETK területén

A grafikonon jól látszik az alacsonyabb korosztályok magas területaránya. Ennek egyik oka, hogy az elmúlt időszakban az erdőtelepítések révén az erdőterület mintegy 645 hektárral növekedett. Az első kivitelű erdőtelepítéseket döntően magántulajdonú termőföldeken végezték. A 2005 év előtti első kivitelű telepítések nemzeti támogatással, 2005-től pedig EU-s társfinanszírozással valósultak illetve valósulnak meg. A másik ok, hogy a rövid vágásfordulóval (35-40 év) tervezett, a teljes erdőterület közel 20%-át kitevő akácos állományok is az első két korosztályban jelennek meg.

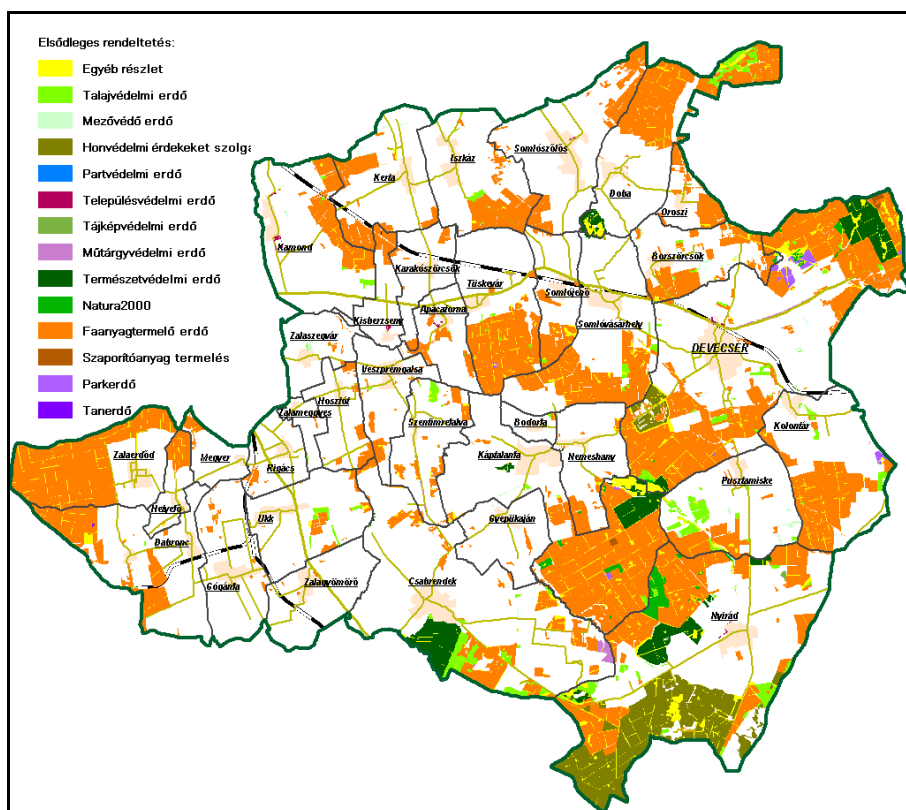

8. ábra: A korosztályok megoszlása fajfaj-csoportonként a devecseri ETK területén

3.1.3. Erdők rendeltetései

Az erdőrészekre korábban meghatározott rendeltetések változatossága jelzi az erdővel szemben támasztott sokrétű társadalmi elvárást. Jogszabály szerint a rendeltetések közül az erdőgazdálkodás hosszú távú célját az elsődleges rendeltetés adja meg, de térségünkben a gazdálkodók és az erdészeti igazgatás hagyományosan többcélú, fenntartó gazdálkodást folytat illetve támogat, az erdők további rendeltetésének maximális figyelembevételével. A Natura 2000 céljai egyeznek a természetközeli erdőgazdálkodással és a legtöbb védelmi rendeltetéssel.

10. ábra: Az erdők elsődleges rendeltetéseinek területi eloszlása a devecseri ETK területén

Elsődleges rendeltetések területkimutatása

Elsődleges rendeltetés	Terület (ha)
Védelmi rendeltetésű erdők	
TV Természetvédelmi	990,64
TAV Talajvédelmi	779,28
MVE Mezővédő	91,68
HON Honvédelmi	1.449,03
GÁT Partvédelmi	0,86
TLV Településvédelmi	18,59

Elsődleges rendeltetések területkimutatása

TÁJ	Tájképvédelmi	6,50
MŰV	Műtárgyvédelmi	54,57
NAT	Natura 2000	190,58

Védelmi rendeltetésű erdők összesen: 3.581,73

Gazdasági rendeltetésű erdők

FT	Faanyagtermelő	13.375,93
SZA	Szaporítóanyag termelő	21,18

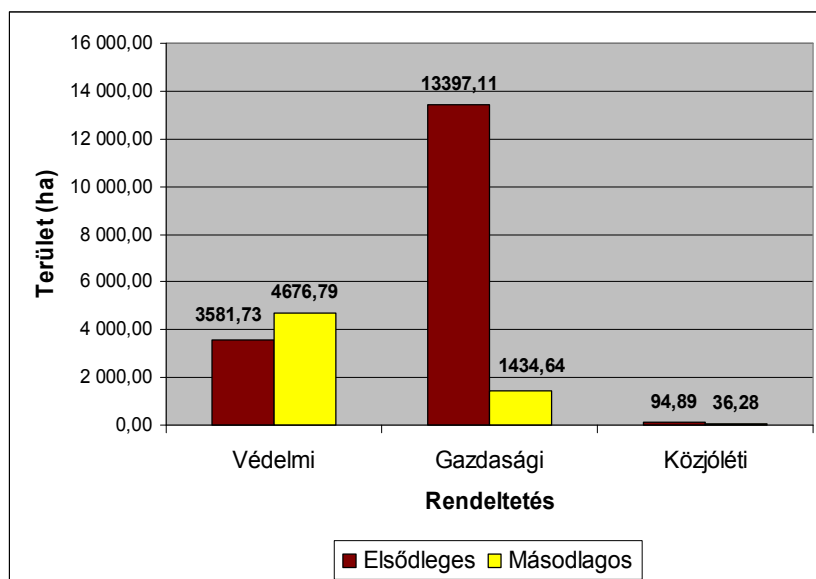
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen: 13.397,11

Közzélleti rendeltetésű erdők

PA	Parkerdő	94,10
TAN	Tanerdő	0,79

Közzélleti rendeltetésű erdők összesen: 94,89

Mindösszesen (erdőrészlet):	17.073,73
------------------------------------	------------------

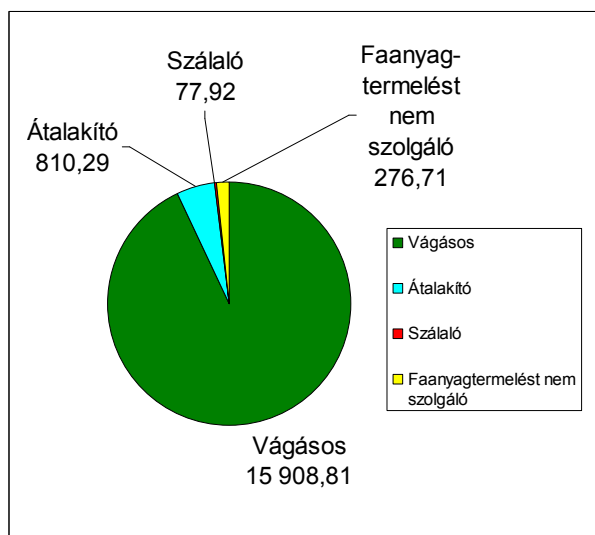

11. ábra: Az elsődleges és másodlagos rendeltetéssel érintett területek a devecseri ETK-ben

A Devecseri erdőtervezési körzetben a gazdasági rendeltetésű, ezen belül is a faanyagtermelő erdők dominanciája figyelhető meg. Elsődleges rendeltetését tekintve közel 78,5% a gazdasági erdők aránya. A védelmi elsődleges rendeltetésű erdők közül kiemelkedő a honvédelmi, természetvédelmi és talajvédelmi erdők aránya. A másodlagos rendeltetésben a védelmi rendeltetés magas százalékaránya (76%) a Natura 2000 területeknek köszönhető, melyek 92%-ban veszik ki részüket a védelmi rendeltetésből. A közzélleti rendeltetésű erdők (parkerdő és tanerdő) csak csekély mértékben képviseltetik magukat.

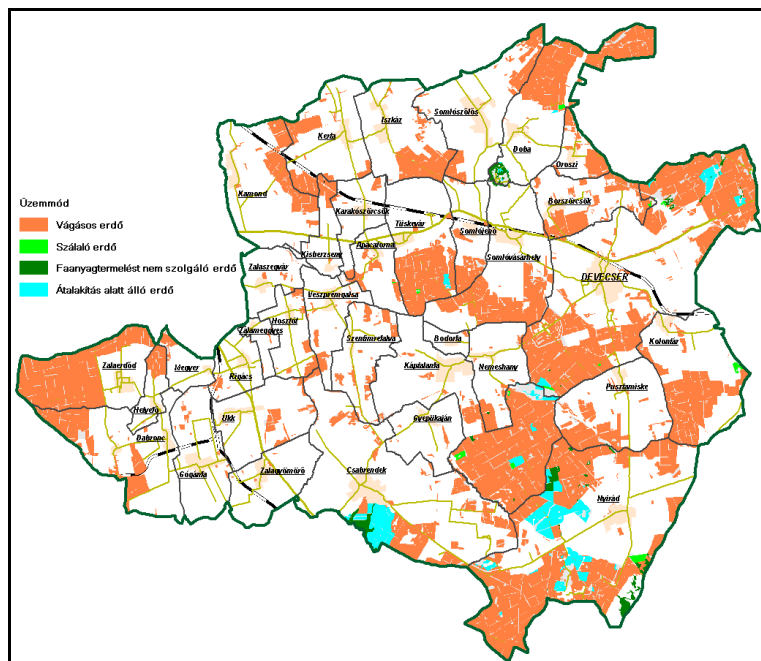
3.1.4. Üzem mód

A Devecseri erdőtervezési körzetben a vágásos üzemmód a meghatározó. A gazdálkodók csak kis területen tértek át a folyamatos erdőborítást biztosító szálaló és átalakító üzemmódra, annak ellenére, hogy a tartamos erdőgazdálkodás eme formája a gazdálkodók részére pályázati lehetőséggel is támogatott.

Az Evt. 10. § (1) szerint a védelmi és közjóléti rendeltetésű, az első három természetességi kategóriába eső, állami tulajdonú erdőterület 1/5 részén folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódokat kell alkalmazni. A tervben a gazdálkodókkal egyeztetve az előírt arány teljesült, a folyamatos erdőborítást szolgáló üzemmódok főként a természetvédelmi és Natura 2000 rendeltetésű területeken kerültek meghatározásra.

12. ábra: Az erdők üzem módjának megoszlása a devecseri ETK területén

13. ábra: Az erdők üzemmódjának alakulása a devecseri ETK területén

3.2. A körzeti erdőterv térbeli kiterjedése, és a tervezett erdőgazdálkodási tevékenységek által okozott hatás nagysága, kiterjedése, térképi ábrázolása Natura 2000 területenként

A Devecseri erdőtervezési körzet Veszprém megye nyugati felén helyezkedik el, jellemzően síkvidéki (Pápa-Devecseri-síkság), kisebb részben dombvidéki (Devecseri-Bakonyalja) terület. Nagy kiterjedésű, 35 település közigazgatási határát magában foglaló körzet. Nyugati határa a vas-veszprémi megyehatár. Délről a Tátika-csoport, délkeleti-keleti oldalról a Déli-Bakony, míg északkeletről a Pápai-Bakonyalja erdészeti tájrészletek határolják. Északról az enyhén tagolt Pápa-Devecseri-síkság nyúlik a körzetbe, mely a Pápai ETK jelentős részét is képezi. A körzet meghatározó eleme a 431 m magas vulkanikus tanúhegy, a Somló.

A Bakonyból a Marcalhoz siető patakok K-ről NY-ra tartó párhuzamos völgyekkel szabdalják a felszínt.

14. ábra: A devecseri ETK és az erdészeti tájrészletek kiterjedése és elhelyezkedése

A körzetben a gyertyános-tölgyes és tölgyes-cseres klíma az uralkodó. A hidrológiát a többletvízhatástól független és az időszakos vízhatás jellemzi. Pár évtizede még egyértelműen az időszakos vízhatás fölénye érvényesült, azonban a talajvízszint süllyedése következtében a többletvízhatástól független területek nagyobb teret nyertek. A Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén változó vízellátású területekkel is találkozni.

Leggyakoribb talajtípus a barna erdőtalaj közép- és mély termőréteggel.

A hajdani természetes erdőtársulások csak nyomokban, kisebb foltokban fedezhetők fel. Helyükön ma nagyobb részt mesterséges erdők vagy idegenföldi fafajokból álló ültetvények állnak. Különösen igaz ez a magánerdőkre.

A körzet potenciális erdőtársulásai a síkvidéki gyertyános-kocsányos tölgyesek és a cseres-kocsányos tölgyesek.

A vízfolyások mentén, hajlatokban lazább foltokat alkot a patakmenti ligeterdő. Kialakulásukban a mozgó víznek van elsődleges szerepe.

A térségre jellemző kultúrerdő az akácos. Állományai többnyire elegyetlenek.

A tervezett erdőgazdálkodási tevékenységek által okozott hatásokról:

A Devecseri erdőtervezési körzet körzeti erdőtervének célja a körzetbe tartozó erdőterületek felmérése, területük, gazdasági beosztásuk pontosítása, a konkrét tervjavaslatok és távlati célok meghatározása a jogszabályi előírások, így különösen a 2014. évi körzeti erdőtervezésre vonatkozó tervezési alapelvekről, valamint az érintett körzeti erdőtervek alapján folytatott erdőgazdálkodásról szóló 47/2014. (IV. 24.) VM rendelet előírásai, valamint az erdőgazdálkodók, az érintett szakhatóságok, önkormányzatok és civil szervezetek javaslatai és a lehető legszélesebb nyilvánosság bevonásával. Így Natura 2000 területeken a Natura védelmi rendeltetésnek megfelelően a tervezett erdőgazdálkodási tevékenységek hatása csak pozitív irányú, az esetleges kedvezőtlen természetvédelmi hatása pedig csak rövid ideig tartó, átmeneti lehet.

Általánosságban elmondható, hogy a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyek, jelölő társulások kialakulását eredményező korábbi és jelenlegi tervezési és gazdálkodási szemlélet a Natura 2000 elvárásoknak eleget tesz.

A tervelőírások részletesen az erdőrészlet-lapon, összesítve az egyes statisztikai lapokon jelennek meg.

Erdőnevelés – előhasználatok:

Az előhasználatok tervezésénél a faállományok megfelelő szerkezetének, elegyarányának kialakítása a fő cél - optimális törzsszám fenntartása mellett - a faanyagnyerés csak másodlagos szempont. Az előírás szükségességét, erélyét és elvégzésének legkedvezőbb időpontját mindig szakmai - erdőművelési - érdekek és a rendeltetések alapján határozzák meg.

A gazdálkodói és erdőfelügyelői egyeztetések után a kialakított előhasználati-erdőnevelési terv a következő:

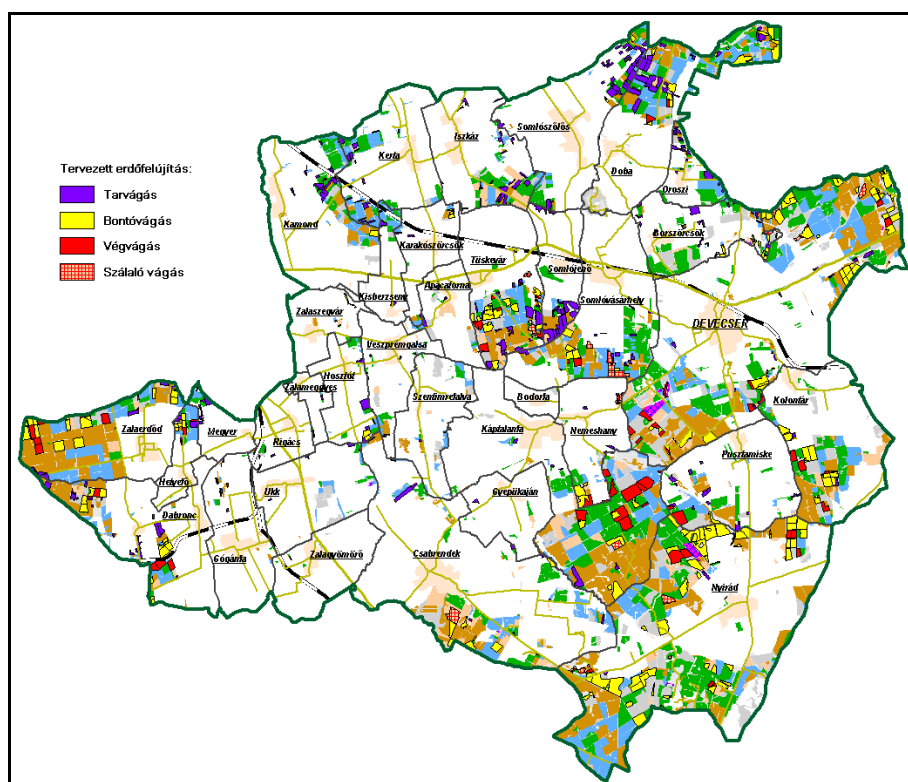
Előhasználatok tervezése (10 évre)

Előhasználat megnevezése	Terület (ha)
Tisztítás	3 935,67
Törzskiválasztó gyérítés	3 796,97
Növedékfokozó gyérítés	4 275,65

Az előhasználatok a területarány vonatkozásában a tervezett fahasználatok kb. 80%-át teszik ki.

Erdőfelújítás:

Általánosan elmondható, hogy a korábbi erdőgazdálkodási gyakorlatot követve, a védelmi rendeltetésektől függetlenül az erdőfelújítások tervezésekor természetszerű és származék erdőkben csak kizárólag fokozatos felújítás került tervezésre és csak ott került tarvágásos felújítás a tervjavaslatba, ahol a természetes felújításnak nem látszott az esélye, illetve fafajcserés átalakításkor.

16. ábra: Tervezett erdőfelújítási módok a devecseri ETK területén

Az erdőfelújítások időbeli elhúzódása, a hosszabb erdőfelújítási időszak azt is eredményezi, hogy több területen jelenik meg erdőfelújítási kötelezettség és hosszabb ideig is marad fenn.

Véghasználatok módja faállománytípusok szerint (10 évre)

faállománytípus	módja			
	FFV bontóvágás	FFV végvágás	szálatalóvágás	tarvágás
	ha	ha	ha	ha
Akácos	1,21	0,92	4,68	779,47
Cseres	346,65	350,01	10,43	7,54
Kocsányos tölgyes	61,51	83,06	5,53	6,41
Gyertyános-tölgyes	41,79	39,22	0,83	0,24
Összesen	451,16	473,21	21,47	793,66

A táblázatban felsorolt négy faállománytípust érinti a véghasználatok 90 %. Ebből következik, hogy az erdőfelújítások is főként ezeken a területeken zajlanak majd. Az őshonos fafajok állományait szinte kizárólag fokozatos felújítóvágással, míg az akácokat tarvágással kezelik.

Erdőfelújítási mátrix

terület hektár

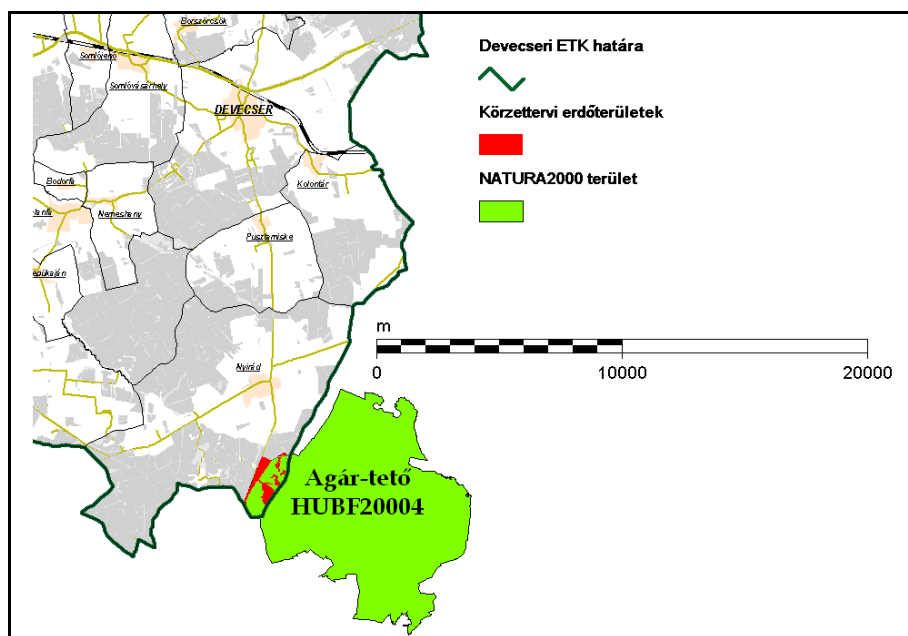
Jelenlegi faállománytípusok

1. erdősítési előírás célállomány- típusai	Gy-tölgyes	Ks. tölgyes	Cseres	Akácos	Összesen
Bükkös			6,89		6,89
Gy-tölgyes	48,86	24,90	36,27		110,03
Kt. tölgyes	15,58	22,58	26,67	0,68	65,51
Ks. tölgyes	22,51	86,54	47,55	16,35	172,95
Cseres	10,15		566,12	60,20	636,47
Akácos		4,41	0,36	736,08	740,85
Körises	0,31			0,22	0,53
Ek. Lombos			0,62		0,62
Hazai nyáras			8,21	1,56	9,77
Égeres		0,32			0,32
Összesen	97,41	138,75	692,69	815,09	1 743,94

A természetközeli faállománytípusoknál az erdőfelújítások szemlélete erősen változott. Míg évtizedekkel korábban az erdőfelújításokban a legnagyobb faanyagnyerési forrást látták, ma a megfelelően ütemezett, fokozatos felújítás nem csak az élőhely fenntartását, a helyi genetikai állomány megőrzését, a kis területű beavatkozásokkal a diverzitás fenntartását szolgálja, hanem gazdaságossági szempontból is előnyösebb.

A Devecseri erdőtervezési körzetbe eső Natura 2000 területek bemutatása

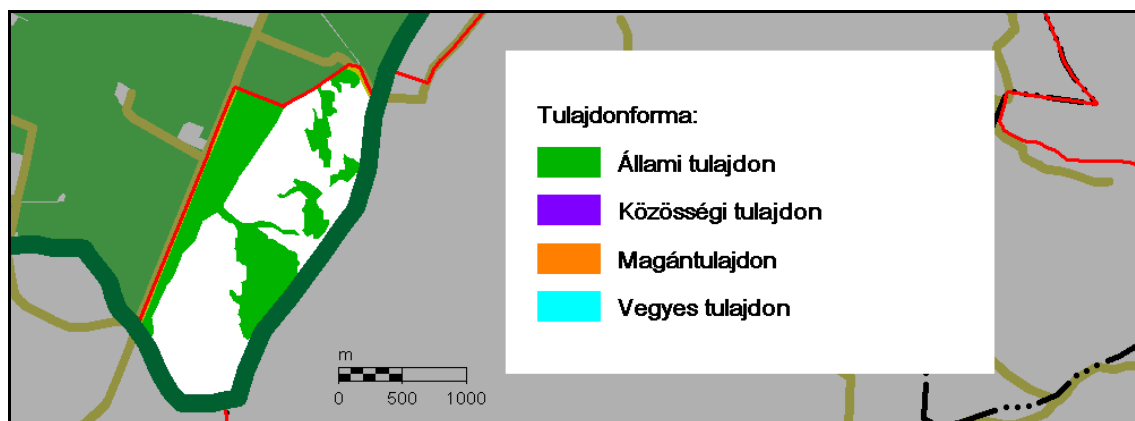
3.2.1. Agár-tető (HUBF20004)

17. ábra: Az Agár-tető (HUBF20004) Natura 2000 site területe, valamint elhelyezkedése a devecseri ETK-ben

Az Agár-tető Natura 2000 site teljes területe 5 135,55 ha, melyből a devecseri ETK-be csupán 267,38 ha esik. Az erdőtervezés alá vont terület mindössze 99,87 ha (37,35%), mely az Agár-tető Natura site teljes erdőtervi területének 2,14%-a.

3.2.1.1 Tulajdonviszonyok

18. ábra: Tulajdonviszonyok megoszlása az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

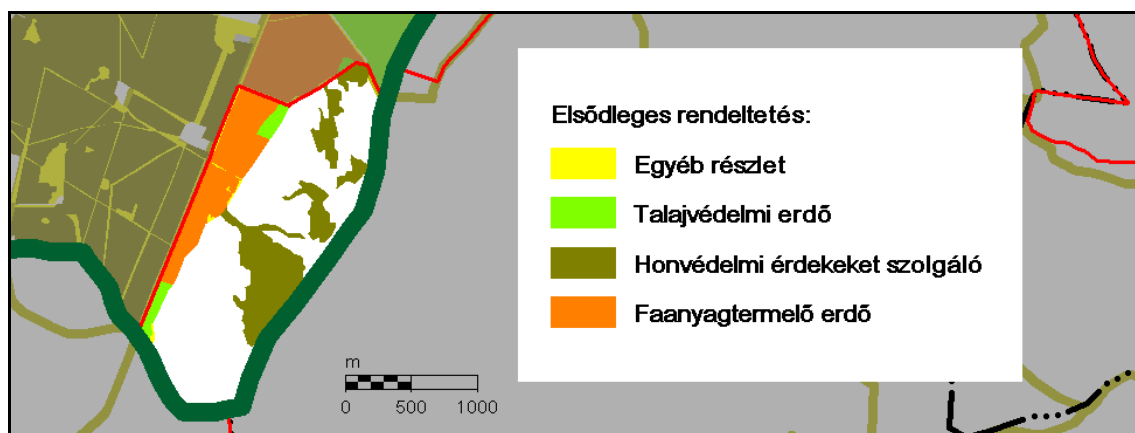
A körzetbe eső terület 100%-ban állami tulajdonú, melynek gazdálkodói a Monostorapáti és az Uzsai Erdészeti.

3.2.1.2 Rendeltetések

Elsődleges rendeltetések területkimutatása

Elsődleges rendeltetés	Terület (ha)
<i>Védelmi rendeltetésű erdők</i>	
TAV Talajvédelmi	6,97
HON Honvédelmi	53,36
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:	60,33
<i>Gazdasági rendeltetésű erdők</i>	
FT Faanyagtermelő	36,38
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:	36,38
Mindösszesen (erdőrészlet):	96,71

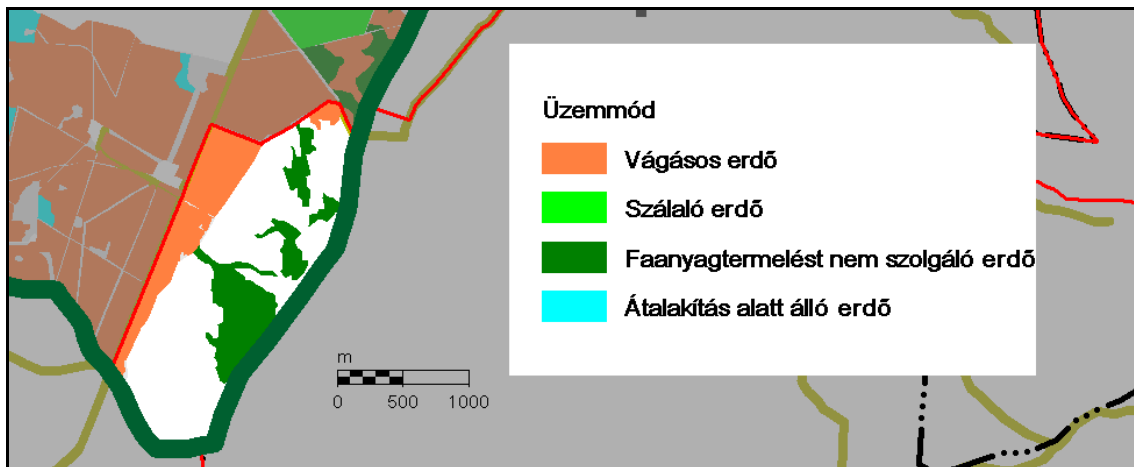
A honvédelmi rendeltetésű erdők a Budapesti Erdőgazdaság Zrt. területén találhatók.

19. ábra: Elsődleges rendeltetések megoszlása az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

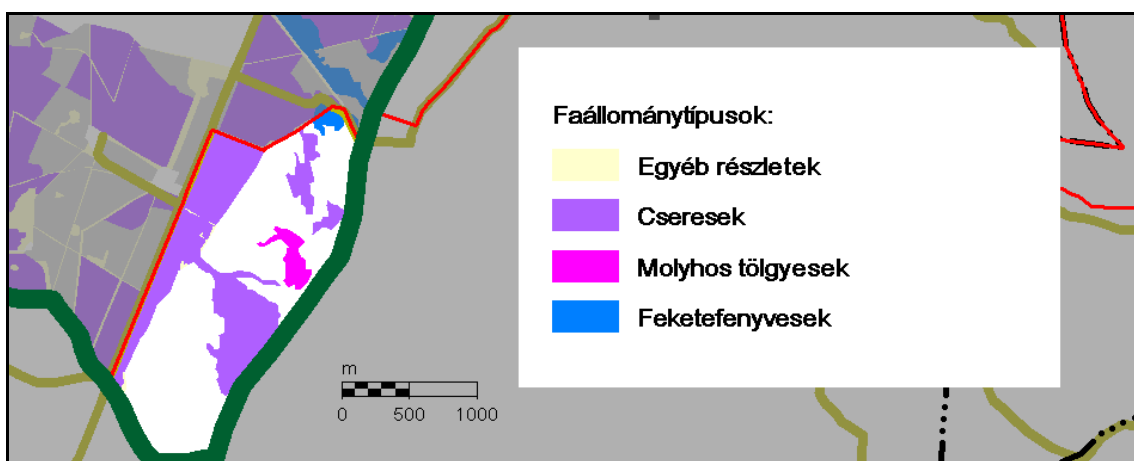
3.2.1.3 Üzemmód

Üzemmód	Terület (ha)	Arány (%)
Vágásos üzemmódú erdők	46,56	48,14
Átalakítás alatt álló erdők		
Szálaló erdők		
Faanyagtermelést nem szolgáló erdők	50,15	51,86

19. ábra: Üzem módok alakulása az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

3.2.1.4 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek

20. ábra: Faállománytípusok az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

Faállománytípusok az Agár-tető teljes területén:

Faállomány- típus	Erdőtervi terület	
	ha	%
Gy-kocsánytalan tölgyes	135,65	3,6
Gy-kocsányos tölgyes	34,31	0,9
Kocsánytalan tölgyes	291,20	7,8
Kocsányos tölgyes	45,11	1,2
Molyhos tölgyes	102,99	2,7
Cseres	1769,83	47,2
Bükkös	594,29	15,8
Akácos	52,30	1,4
Egyéb kemény lombos	9,86	0,3
Gyertyános	145,95	3,9

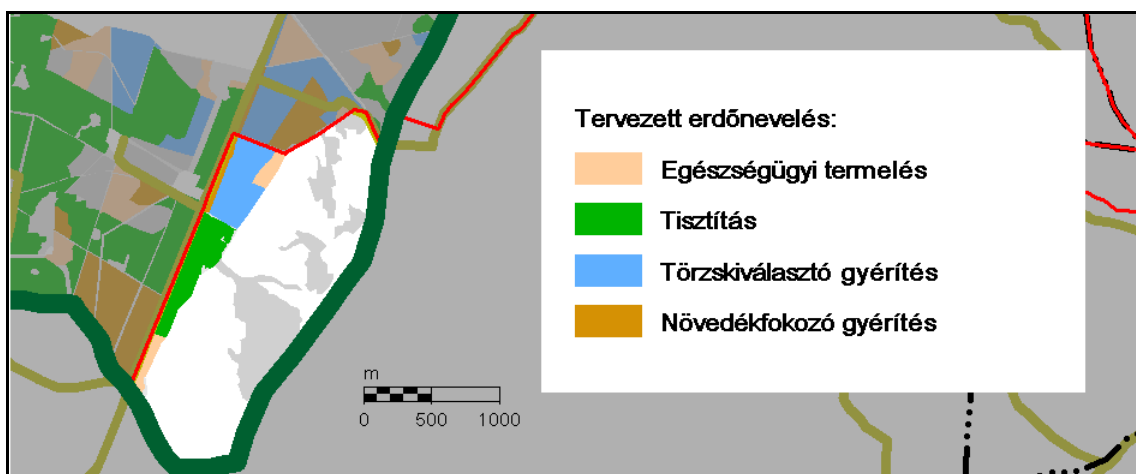
Juharos	3,65	0,1
Kőrises	49,55	1,3
Égeres	12,33	0,3
Hársas	4,03	0,1
Nyíres	3,97	0,1
Erdei fenyves	127,09	3,4
Feketefenyves	360,82	9,6
Lucfenyves	11,27	0,3
Összesen	3 754,20	100,0

Faállománytípusok az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén:

Faállomány- típus	Erdőtervi terület	
	ha	%
Cseres	86,76	89,7
Molyhos tölgyes	6,74	7,0
Feketefenyves	3,21	3,3
Összesen	96,71	100,0

Tervezett erdőnevelési terv a Devecseri etk körzettevi területén:

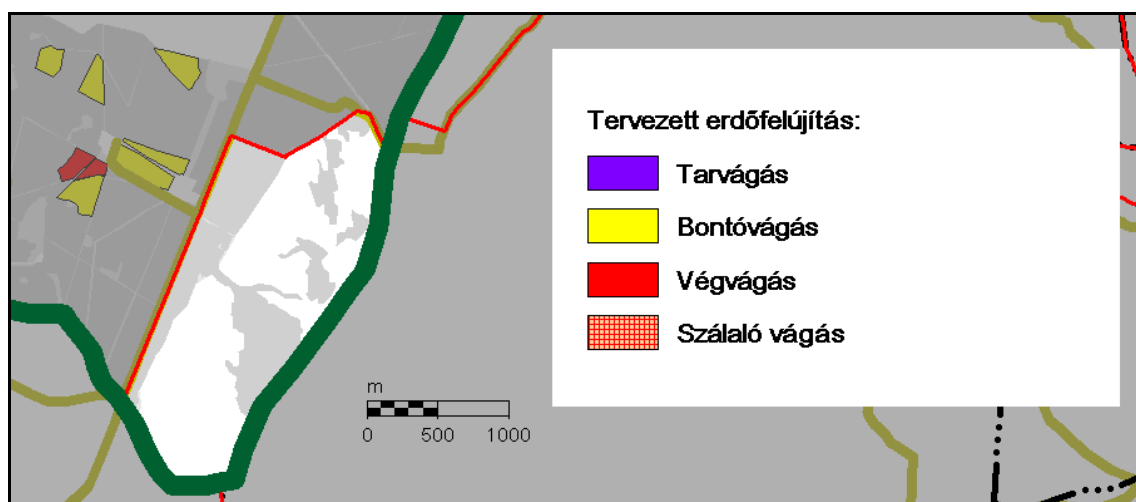
Faállomány- típus	Tisztítás		TK. Gyérítés		NF. Gyérítés		Összes előhasználat	
	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³
Cseres	1,70	41	17,20	504	17,46	613	36,36	1.158
Összes	1,70	41	17,20	504	17,46	613	36,36	1.158

21. ábra: Tervezett erdőnevelés az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

A nevelővágások összesen 36,36 ha-on lettek előírva. A beavatkozások helyes ütemezésével és erélyével a gazdálkodó elérheti a termőhelynek megfelelő szerkezetű, fafaj-összetételű és minőségű faállományok kialakítását.

Tervezett erdőfelújítás a Devecseri etk körzettervi területén:

22. ábra: Tervezett erdőfelújítás az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

Az Agár-tető natura site devecseri erdőtervezési körzetbe eső részén nincs tervezett erdőfelújítás.

3.2.1.5 Tervezett fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén:

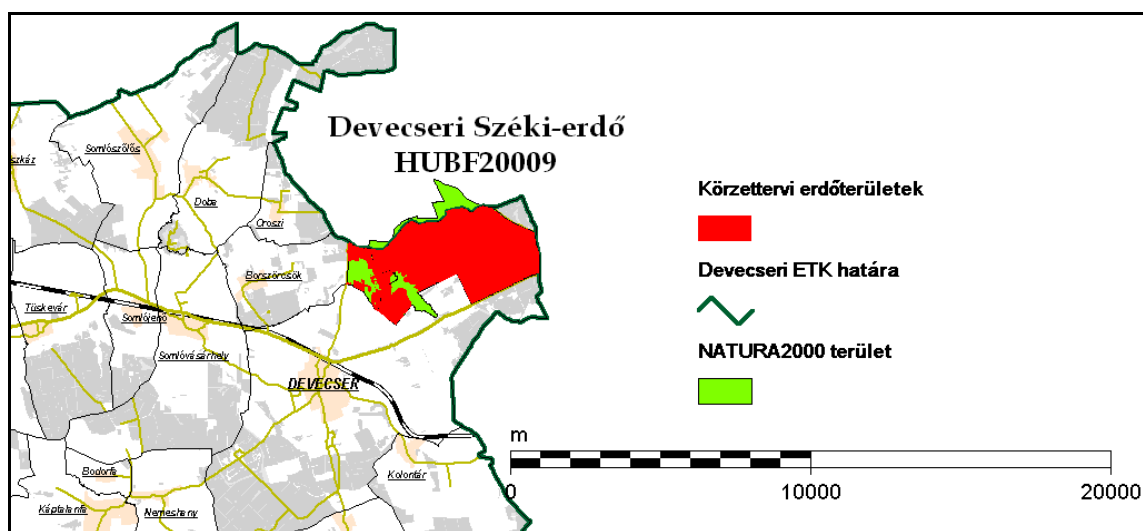
Natura 2000 Agár-tető	Előhasználat				EÜ	KH	SZÁL
	TI	TKGY	NFGY	Σ			
	1,70	17,20	17,46	36,36	6,97	0,00	0,00
	ET	Véghasználat					Fakitermelés összesen
		FVB	FVV	SZV	TRV	Σ	
	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	43,33

Faállománytípus		Fakitermelés területe - ha (%)						Összesen (100,00%)
		érintett				redukált		
megnevezése	területe	TI	TKGY	NFGY	TRV	FFV	SZV	
Cseres	86,76	1,70 (4,68%)	17,20 (47,30%)	17,46 (48,02%)	-	-	-	36,36
Összesen	86,76	1,70	17,20	17,46	-	-	-	36,36

A site 2014-es körzettervezéssel érintett területén semmilyen erdőfelújítási fakitermelés nem került tervezésre.

Élőhely neve és EU kódja	Élőhely területe (ha)	Véghasználatok összesen		Fakitermelési módok				
		ha	%	TRV	FFV	SZV	SZÁL	Nevelővágások és egyéb
Pannon cseres tölgyes 91M0	23,22	-						23,22
Pannon molyhos tölgyes 91H0	50,15	-						
Összesen	73,37	-		-	-	-	-	23,22

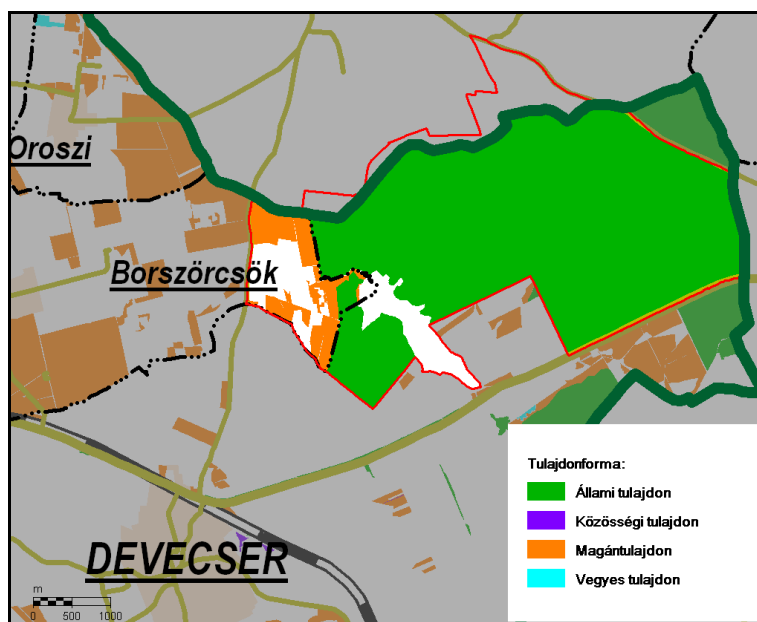
3.2.2. Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)

23. ábra: A Devecseri Széki-erdő (HUBF20009) Natura 2000 site területe, valamint elhelyezkedése a devecseri ETK-ben

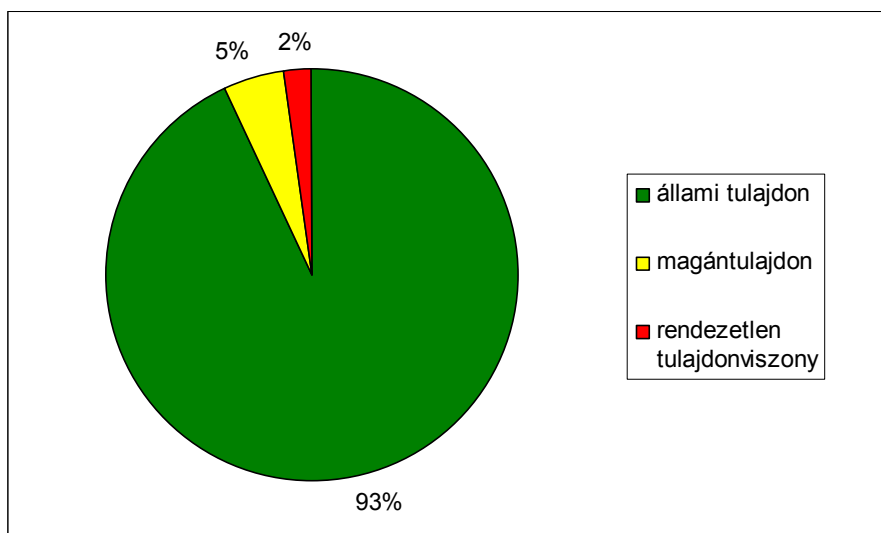
A Devecseri Széki-erdő Natura 2000 site teljes területe 1 593,85 ha, amelyből a devecseri ETK-be 1 451,98 ha esik. Az erdőtervezés alá vont terület 1 308,70 ha (90,13%), mely a Natura site teljes erdőtervi területének 93,67%-a.

3.2.2.1 Tulajdonviszonyok

24. ábra: Tulajdonviszonyok alakulása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

A terület állami tulajdonú erdeiben (1 218,25 ha) a Devecseri Erdészeti Gazdálkodási Kft. gazdálkodik. A legnagyobb magánerdő birtokos a Törökmajori Ebt. (23,92 ha). A rendezetlen tulajdonviszony 28,91 ha-on áll fenn.

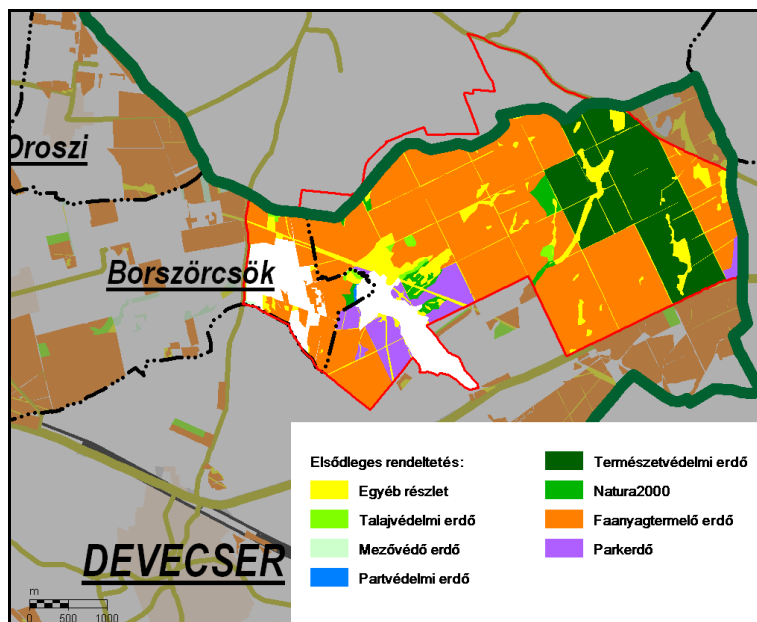
25. ábra: Tulajdonviszonyok megoszlása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

3.2.2.2 Rendeltetések

Elsődleges rendeltetések területkimutatása

Elsődleges rendeltetés	Terület (ha)
Védelmi rendeltetésű erdők	
TV Természetvédelmi	258,75
TAV Talajvédelmi	10,56
MVE Mezővédő	0,83
GÁT Partvédelmi	0,86
NAT Natura 2000	27,89
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:	298,89
Gazdasági rendeltetésű erdők	
FT Faanyagtermelő	798,25
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:	798,25
Közfélési rendeltetésű erdők	
PA Parkerdő	70,35
Közfélési rendeltetésű erdők összesen:	70,35
Mindösszesen (erdőrészlet):	1.167,49

A Natura site-on található a Devecseri Széki-erdő TT, mely 299,07 ha-on terül el.

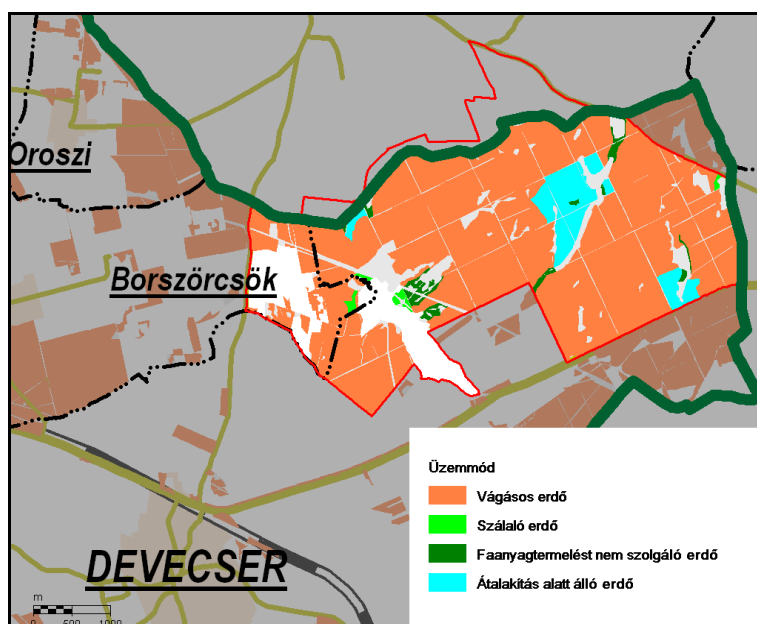

26. ábra: Elsődleges rendeltetések megoszlása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

3.2.2.3 Üzemmód

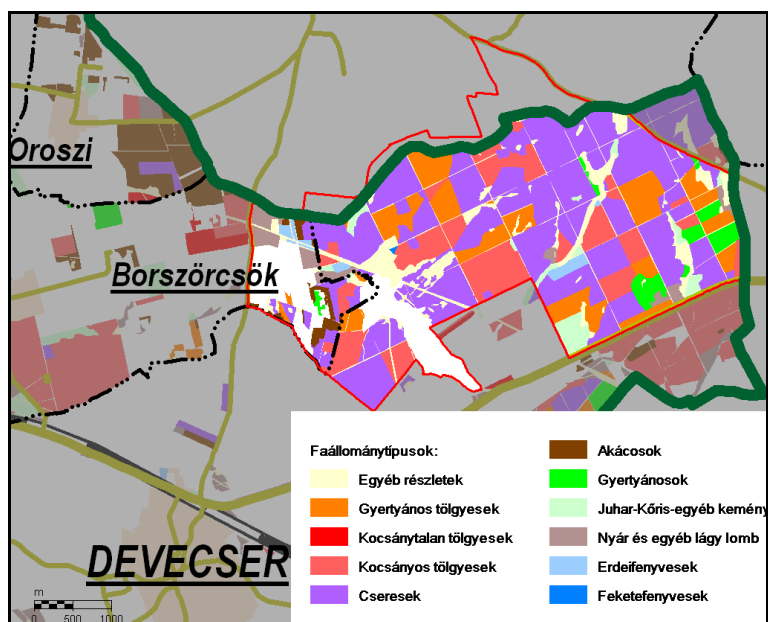
Üzemmód	Terület (ha)	Arány (%)
Vágásos üzemmódú erdők	1055,61	90,42
Átalakítás alatt álló erdők	80,48	6,89
Szálaló erdők	7,88	0,68
Faanyagtermelést nem szolgáló erdők	23,52	2,01

A korábbi állapotokhoz viszonyítva már nagyobb területek kaptak folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódot az erdőtörvény előírásának megfelelően.

27. ábra: Üzemmódok alakulása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

3.2.2.4 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek

28. ábra: Faállománytípusok a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

Faállománytípusok a Devecseri Széki-erdő teljes területén:

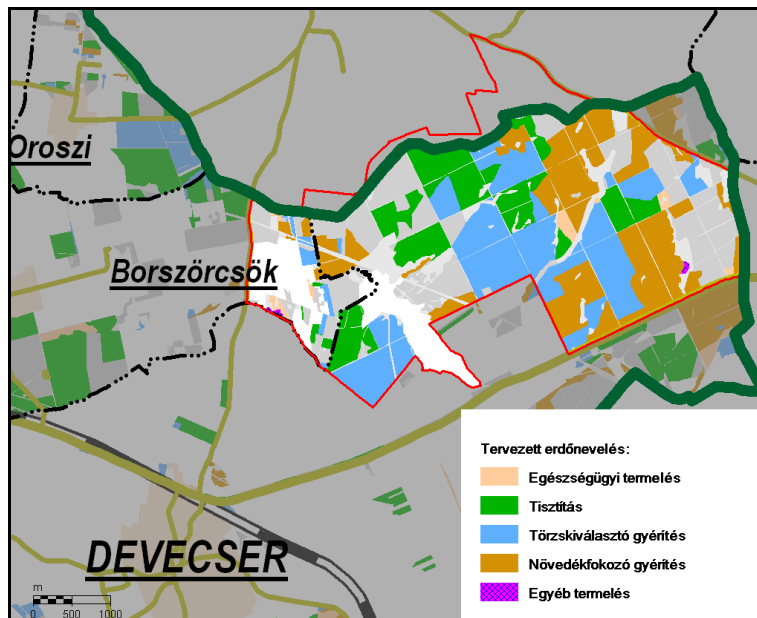
Faállomány- típus	Erdőtervi terület	
	ha	%
Gy-kocsányos tölgyes	233,25	18,7
Kocsányos tölgyes	296,59	23,8
Cseres	500,26	40,1
Akácok	16,59	1,3
Egyéb kemény lombos	17,66	1,4
Gyertyános	79,47	6,4
Juharos	1,16	0,1
Kőrises	31,01	2,5
Nemes nyáras és n. fűzes	15,20	1,2
Égeres	39,00	3,1
Erdei fenyves	16,21	1,3
Feketefenyves	0,52	0,1
Összesen	1 246,92	100,0

Faállománytípusok a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén:

Faállomány- típus	Erdőtervi terület	
	ha	%
Gyertyános-tölgyes	175,47	15,1
Kocsányos tölgyes	206,22	17,7
Cseres	622,23	53,4
Akácos	18,90	1,6
Gyertyános	40,38	3,5
Juharos	0,59	0,1
Kőrises	24,57	2,1
Egyéb kemény lombos	17,60	1,5
Nemes nyáras és n. füzes	16,67	1,4
Égeres	25,57	2,2
Erdei fenyves	15,68	1,3
Feketefenyves	0,52	0,0
Összesen	1 164,40	100,0

: Tervezett erdőnevelés a Devecseri etk körzettervi területén:

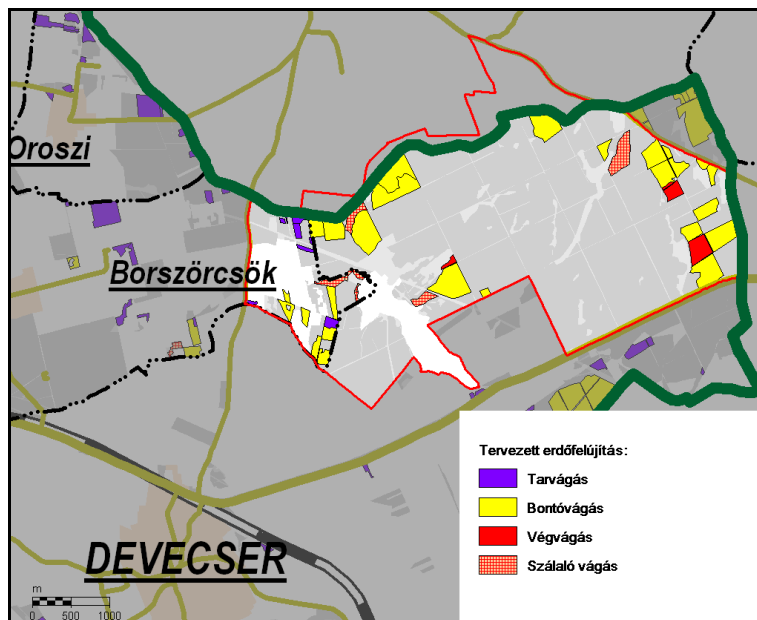
Faállomány- típus	Tisztítás		TK. Gyérítés		NF. Gyérítés		Összes előhasználat	
	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³
Gy-tölgyes	87,58	1.023	66,76	1.761	28,91	1.180	183,25	3.964
Ks.tölgyes	60,29	1.518	114,86	3.701	22,40	793	197,55	6.012
Cseres	67,34	1.379	163,35	6.083	201,42	10.501	432,11	17.963
Akácos	3,27	20	5,25	105			8,52	125
Gyertyános	0,25	5	0,98	18	14,98	952	16,21	975
Kőrises			0,62	21	9,95	420	10,57	441
Ek.lombos			8,12	590	9,48	703	17,60	1.293
Égeres			7,02	136	16,55	556	23,57	692
Efenyves			10,50	375	4,71	230	15,21	605
Összes	218,73	3.945	377,46	12.790	308,40	15.335	904,59	32.070

29. ábra: Tervezett erdőnevelés a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

A nevelővágások összesen 904,59 ha-on lettek előírva, mely jelentős előhasználati faanyagot jelent. A beavatkozások helyes ütemezésével és erélyével a gazdálkodó elérheti a termőhelynek megfelelő szerkezetű, fafaj-összetételű és minőségű faállományok kialakítását.

Tervezett erdőfelújítás a Devecseri etk körzettervi területén:

30. ábra: Tervezett erdőfelújítás a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

Erdőfelújítási mátrix								
Terület hektárban								
1. erdősítési előírás célállomány-típusai	Jelenlegi faállománytípusok							
	Gy-tölgyes	Cseres	Akácos	Gyertyános	Juharos	Kőrises	N. nyár, fűz	Összesen
Gy-tölgyes	0,24			8,55				8,79
Kt. tölgyes		1,20		5,11				6,31
Ks. tölgyes		9,69			0,06			9,75
Cseres	0,33	86,22	0,99					87,54
Akácos			7,40					7,40
Kőrises						1,50		1,50
Hazai nyáras							1,03	1,03
Összesen	0,57	97,11	8,39	13,66	0,06	1,50	1,03	122,32

Kiemelkedő a bontóvágások aránya, mely elsősorban cseres állományokat érint majd.

3.2.2.5 Tervezett fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén:

Natura 2000 Devecseri Széki-erdő	Előhasználat				EÜ	KH	SZÁL
	TI	TKGY	NFGY	Σ			
	218,73	377,46	308,40	904,59	19,07	0,00	7,88
	ET	Véghasználat					Fakitermelés összesen
		FVB	FVV	SZV	TRV	Σ	
	0,23	52,89	52,79	5,98	8,85	120,51	1 052,28

Faállománytípus		Fakitermelés területe - ha (%)						
		érintett				redukált		Összesen
megnevezése	területe	TI	TKGY	NFGY	TRV	FFV	SZV	
Gy-tölgyes	175,47	87,58 (47,71%)	66,76 (36,37%)	28,91 (15,75%)		0,24 (0,13%)	0,08 (0,04%)	183,57
Ks. tölgyes	206,22	60,29 (30,52%)	114,86 (58,14%)	22,40 (11,34%)				197,55
Cseres	622,23	67,34 (12,76%)	163,35 (30,96%)	201,42 (38,17%)		91,21 (17,29%)	4,34 (0,82%)	527,66

Akácos	18,90	3,27 (19,34%)	5,25 (31,05%)		7,82 (46,24%)	0,57 (3,37%)		16,91
Gyertyános	40,38	0,25 (0,84%)	0,98 (3,28%)	14,98 (50,15%)		13,66 (45,73%)		29,87
Juharos	0,59						0,06 (100,00%)	0,06
Kőrises	24,57		0,62 (5,13%)	9,95 (82,44%)			1,50 (12,43%)	12,07
Ek. lombos	17,60		8,12 (46,14%)	9,48 (53,86%)				17,60
N. nyár, fűz	16,67				1,03 (100,00%)			1,03
Égeres	25,57		7,02 (29,78%)	16,55 (70,22%)				23,57
E. fenyves	15,68		10,50 (69,03%)	4,71 (30,97%)				15,21
Összesen	1 164,40	218,73	377,46	308,40	8,85	105,68	5,98	1025,10

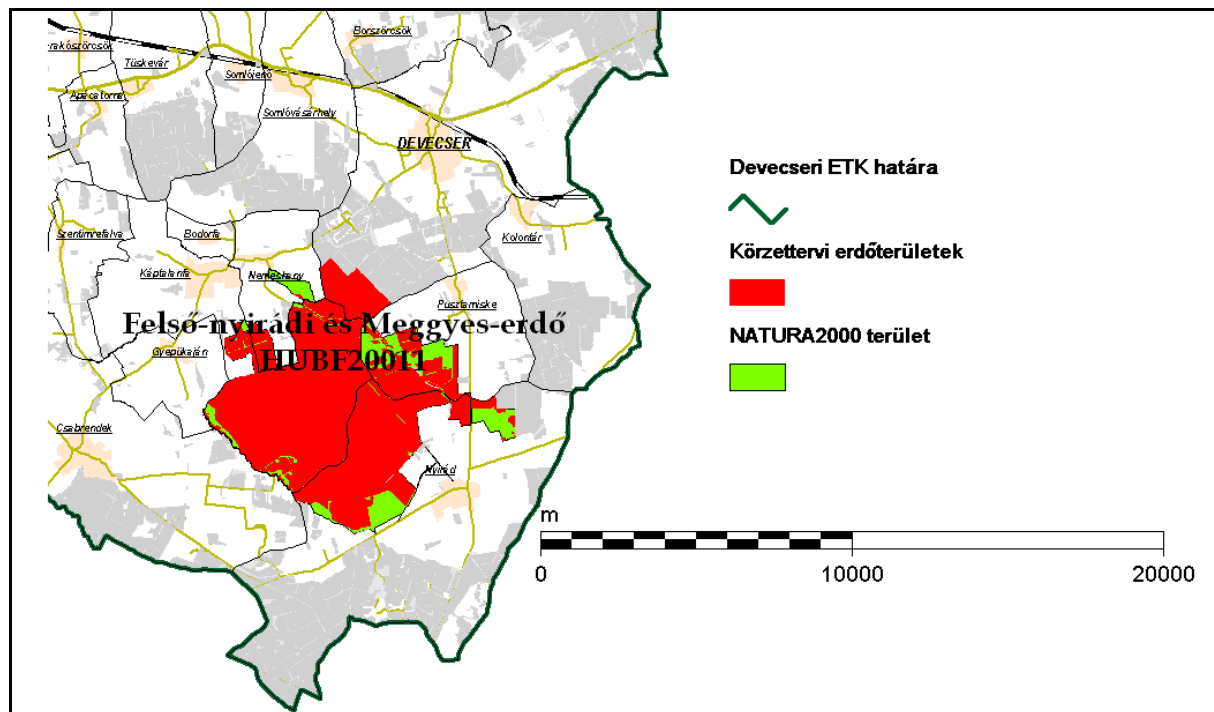
A tarvágással érintett terület mindössze 8,85 ha, melyek tervezése minden esetben szakmai indokkal alátámasztható. Az alábbi táblázatban látható, hogy a korábban faanyagnyerés céljából létesített faállományok hagyományos felújítási módja teszi szükségessé a tarvágások előírását.

Élőhely neve és EU kódja	Élőhely területe (ha)	Véghasználatok összesen		Fakitermelési módok				
		ha	%	TRV	FFV	SZV	SZÁL	Nevelő-vágások és egyéb
Tölgy-kőris-szil keményfás ligeterdők 91F0	1,77						0,06	
Pannon cseres-tölgyes 91M0	722,69	85,27	11,8	0,45	79,67	5,15		569,46
Éger- és kőrislápok 91E0	40,88							36,97
Pannon gyertyános-tölgyes 91G0	324,66	19,50	6,0		19,50		0,67	286,64
Összesen	1 090,00	104,77	9,6	0,45	99,17	5,15	0,73	893,07

Tarvágással érintett erdőrészek listája:

Helység kódja	Helység	Tag	Részlet	Érintett terület	Fahasználat módja	Megjegyzés, indok
8665	Borszörcsök	10	C	0,45	TRV	Akácus (A), Mézgás éger állomány
8665	Borszörcsök	10	E	0,19	TRV	A állomány
8665	Borszörcsök	12	A	1,53	TRV	A állomány
8665	Borszörcsök	12	C	2,36	TRV	A állomány
8665	Borszörcsök	13	B	0,42	TRV	A állomány
8665	Borszörcsök	13	D	1,03	TRV	OLNY nemesnyár-klón állomány
8665	Borszörcsök	18	A	2,04	TRV	A állomány
8665	Borszörcsök	42	A	0,83	TRV	A állomány

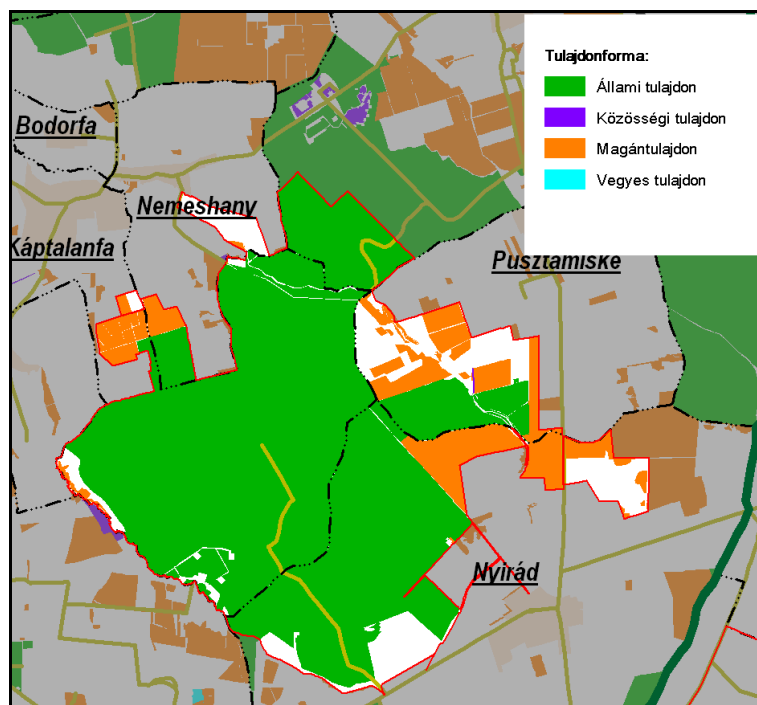
Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF20011)

31. ábra: A Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF20011) Natura 2000 site területe, valamint elhelyezkedése a devecseri ETK-ben

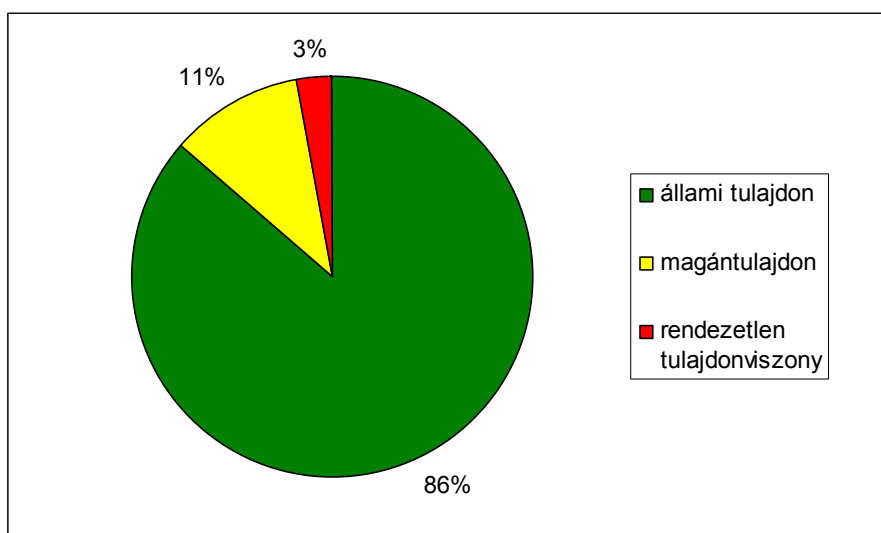
Az Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő Natura 2000 site teljes területtel (4 176,75 ha) a devecseri ETK-be esik. Az erdőtervezés alá vont terület 3 631,09 ha (86,94%).

3.2.2.6 Tulajdonviszonyok

32. ábra: Tulajdonviszonyok alakulása a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén

A terület állami tulajdonú erdeiben közel 100%-ban a Devecseri Erdészet gazdálkodik (3 122,69 ha), csupán kis területtel rendelkezik a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság és a Pusztamiskei Önkormányzat. A legnagyobb magánerdő birtokos a Felsőnyírad Ebt. (115,31 ha). A rendezetlen tulajdonviszony 95,95 ha-on áll fenn.

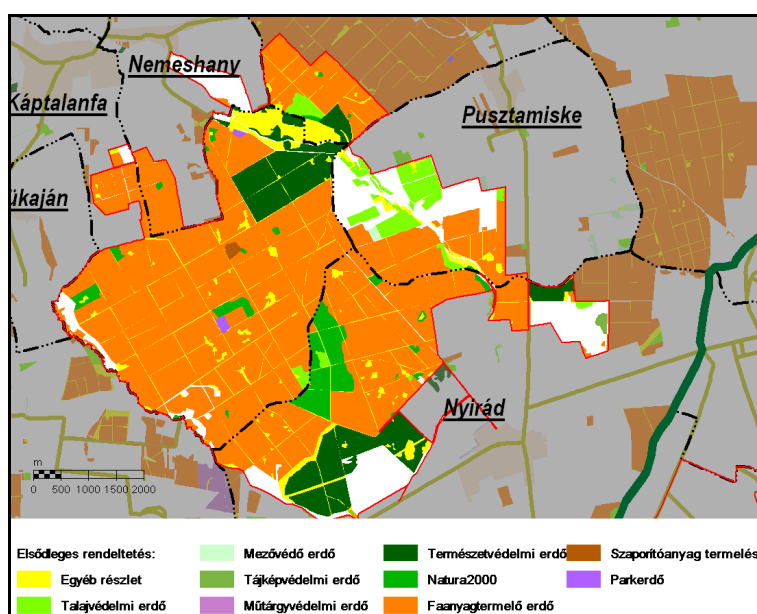
33. ábra: Tulajdonviszonyok megoszlása a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén

3.2.2.7 Rendeltetések

Elsődleges rendeltetések területkimutatása

Elsődleges rendeltetés	Terület (ha)
<i>Védelmi rendeltetésű erdők</i>	
TV Természetvédelmi	388,67
TAV Talajvédelmi	140,28
MVE Mezővédő	4,00
TÁJ Tájképvédelmi	5,52
MŰV Műtárgyvédelmi	1,17
NAT Natura 2000	162,69
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:	702,33
<i>Gazdasági rendeltetésű erdők</i>	
FT Faanyagtermelő	2.646,96
SZA Szaporítóanyag termelő	5,99
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:	2.652,95
<i>Közzélleti rendeltetésű erdők</i>	
PA Parkerdő	7,30
Közzélleti rendeltetésű erdők összesen:	7,30
Mindösszesen (erdőrészlet):	3.362,58

A védelmi rendeltetések elsősorban a Sárosfői Halastavak és a Nyirádi Sár-álló természetvédelmi területeken találhatók.

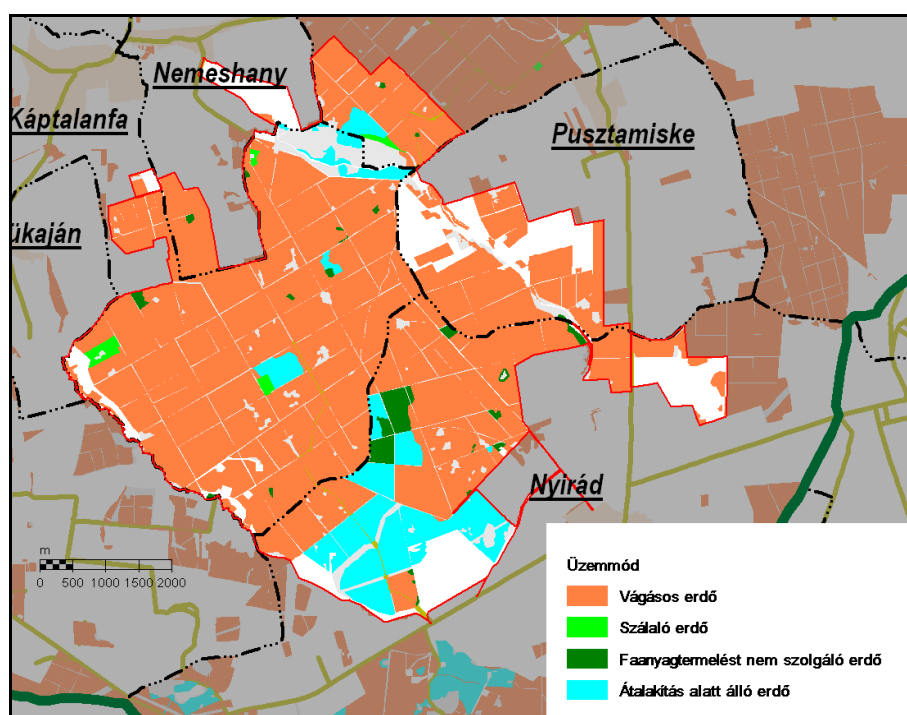

34. ábra: Elsődleges rendeltetések megoszlása a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén

3.2.2.8 Üzemmód

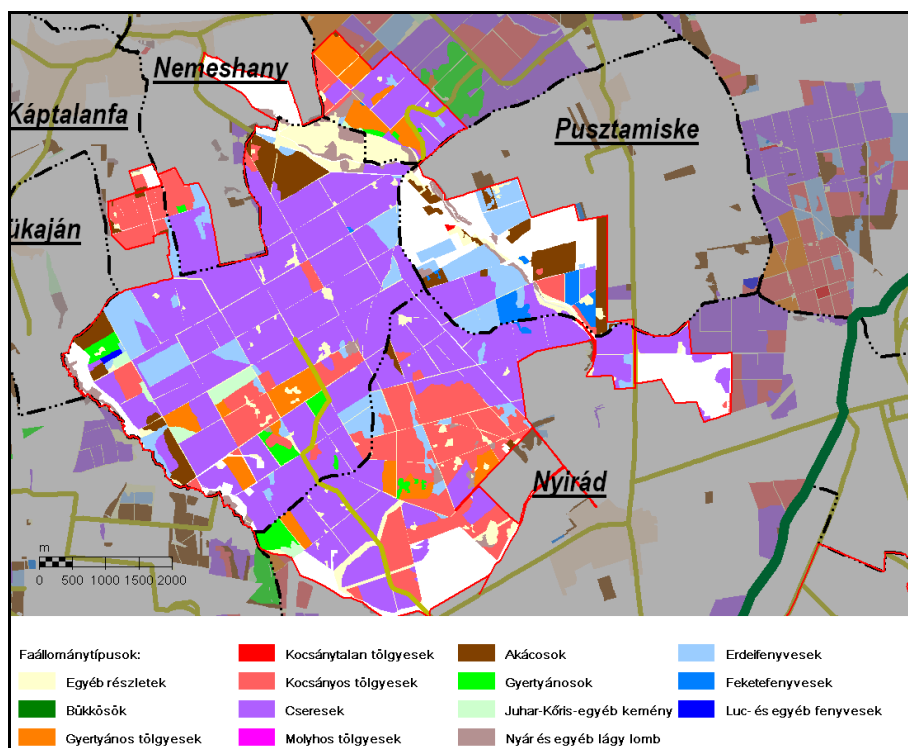
Üzemmód	Terület (ha)	Arány (%)
Vágásos üzemmódú erdők	2918,91	86,81
Átalakítás alatt álló erdők	350,56	10,42
Szálláló erdők	23,38	0,70
Faanyagtermelést nem szolgáló erdők	69,73	2,07

Az erdőtörvényben foglaltaknak megfelelően nagy területeken lettek kijelölve folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok. Főként a későbbi szálláló üzemmódot biztosítani tudó átalakító üzemmód került előtérbe a tervezés során.

35. ábra: Üzemmódok alakulása a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén

3.2.2.9 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek

36. ábra: Faállománytípusok a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén

Faállománytípusok a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén:

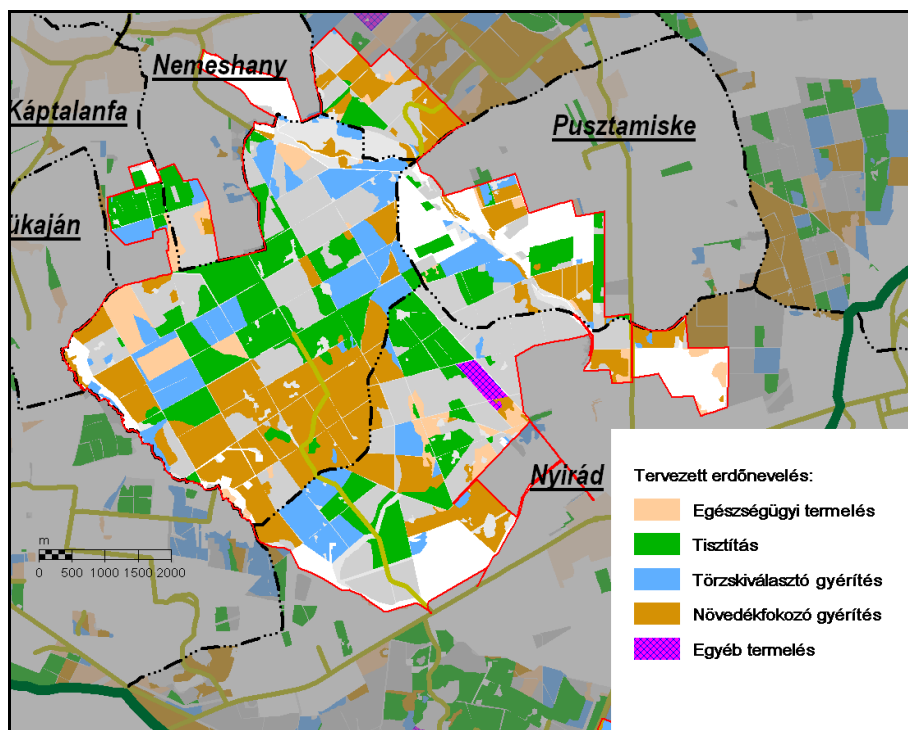
A Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő natura site teljes területtel a devecseri ETK-be esik, így a teljes és körzeti terület faállományadatai megegyeznek.

Faállomány- típus	Erdőtervi terület	
	ha	%
Gyertyános-tölgyes	170,39	5,1
Kocsánytalan tölgyes	0,88	0,0
Kocsányos tölgyes	529,01	15,9
Cseres	1 902,42	57,1
Akácos	190,13	5,7
Gyertyános	56,80	1,7
Juharos	1,59	0,0
Kőrises	4,44	0,1
Egyéb kemény lombos	27,17	0,8
Nemes nyáras és n. füzes	0,54	0,0
Égeres	71,49	2,1
Nyíres	5,58	0,2
Erdei fenyves	330,62	9,9

Feketefenyves	39,49	1,2
Lucfenyves	2,95	0,1
Összesen	3 333,50	100,0

Tervezett erdőnevelés a Devecseri etk körzettervi területén:

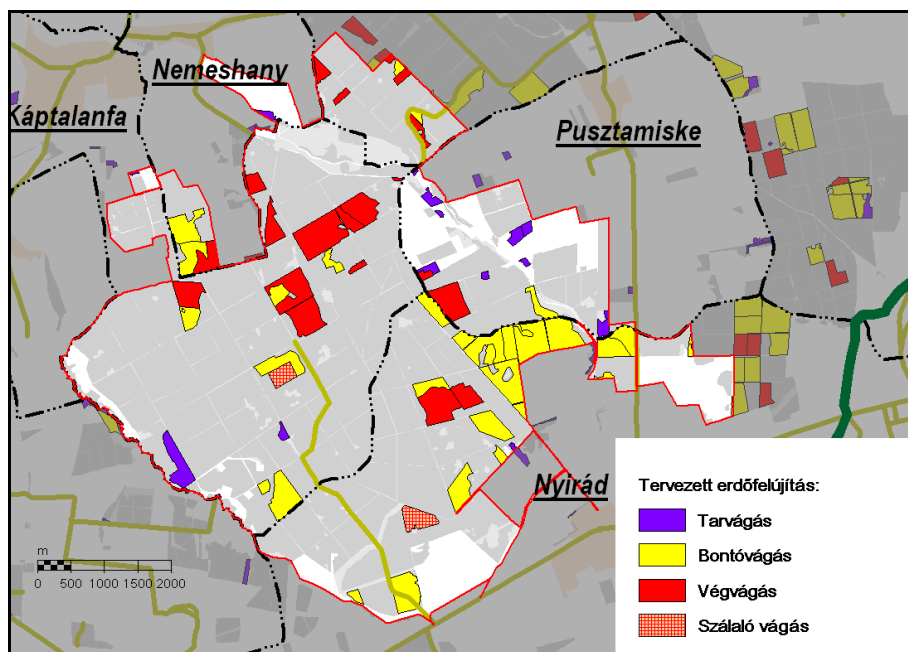
Faállomány- típus	Tisztítás		TK. Gyérítés		NF. Gyérítés		Összes előhasználat	
	ha	m³	ha	m³	ha	m³	ha	m³
Gy-tölgyes	31,61	182	10,77	208	82,51	3.167	124,89	3.557
Kt.tölgyes			0,88	14			0,88	14
Ks.tölgyes	160,96	1.884	37,68	812	155,14	5.753	353,78	8.449
Cseres	497,40	6.857	310,45	10.176	441,64	17.381	1.249,49	34.414
Akácós	70,69	928	31,04	972	16,05	643	117,78	2.543
Gyertyános	1,26	24	1,25	49	39,20	1.695	41,71	1.768
Juharos	1,59	17					1,59	17
Kőrises					2,11	64	2,11	64
Ek.lombos					23,50	1.336	23,50	1.336
Égeres	2,72	43	18,20	695	35,60	1.336	56,52	2.074
Nyíres	0,61	4	2,61	67			3,22	71
Efenyves	10,44	217	84,04	2.694	186,72	8.453	281,20	11.364
Ffenyves	0,94	10			18,55	527	19,49	537
Összes	778,22	10.166	496,92	15.687	1.001,02	40.355	2.276,16	66.208

37. ábra: Tervezett erdőnevelés a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén

A nevelővágások összesen 2 276,16 ha-on lettek előírva, mely jelentős előhasználati faanyagot jelent. A beavatkozások helyes ütemezésével és erélyével a gazdálkodó elérheti a termőhelynek megfelelő szerkezetű, fafaj-összetételű és minőségű faállományok kialakítását.

Tervezett erdőfelújítás a Devecseri etk körzettervi területén:

38. ábra: Tervezett erdőfelújítás a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő területén

Erdőfelújítási mátrix									
Terület hektárban									
1. erdősítési előírás célállomány-típusai	Jelenlegi faállománytípusok								
	Ks. tölgyes	Cseres	Akác	N. nyár, fűz	Égeres	Erdeifenyves	Feketefenyves	Lucfenyves	Összesen
Gy-tölgyes	0,78	17,25				0,32			18,35
Kt. tölgyes								1,54	1,54
Ks. tölgyes	11,62	16,08					1,05		28,75
Cseres	15,78	124,41	20,91	0,54		1,12	1,85		164,61
Akác			33,10						33,10
Ek. lombos		0,62							0,62
Égeres					2,67				2,67
Összesen	28,18	158,36	54,01	0,54	2,67	1,44	2,90	1,54	249,64

Kiemelkedő a bontóvágások és végvágások aránya, melyek elsősorban cseres és kocsányos tölgyes állományokat érintenek.

3.2.2.10 Fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén:

Natura 2000 Felső- Nyirádi-erdő és Meggyes- erdő	Előhasználat				EÜ	KH	SZÁL
	TI	TKGY	NFGY	Σ			
	778,22	496,92	1 001,02	2 276,16	183,76	0,00	23,38
	ET	Véghasználat					Fakitermelés összesen
		FVB	FVV	SZV	TRV	Σ	
	0,30	84,03	115,95	3,08	39,03	242,09	2 725,69

Faállománytípus		Fakitermelés területe - ha (%)						Összesen
		érintett				redukált		
megnevezése	területe	TI	TKGY	NFGY	TRV	FFV	SZV	
Gy-tölgyes	170,39	31,31 (25,13%)	10,77 (8,64%)	82,51 (66,23%)				124,59
Kt. tölgyes	0,88		0,88 (100,00%)					0,88
Ks. tölgyes	529,01	160,96 (42,53%)	37,68 (9,96%)	155,14 (41,00%)		24,67 (6,51%)		378,45
Cseres	1 902,42	497,40 (34,92%)	310,45 (21,79%)	441,64 (31,00%)		172,00 (12,07%)	3,08 (0,22%)	1 424,57
Akácós	190,13	70,69 (46,70%)	31,04 (20,51%)	16,05 (10,60%)	33,58 (22,19%)			151,36
Gyertyános	56,80	1,26 (3,02%)	1,25 (3,00%)	39,20 (93,98%)				41,71
Juharos	1,59	1,59 (100,00%)						1,59
Kőrises	4,44			2,11 (100,00%)				2,11
Ek. lombos	27,17			23,5 (100,00%)				23,50
N. nyár, fűz	0,54				0,54 (100,00%)			0,54
Égeres	71,49	2,72 (4,60%)	18,20 (30,75%)	35,60 (60,15%)	2,67 (4,50%)			59,19
Nyíres	5,58	0,61 (13,62%)	2,61 (58,26%)			1,26 (28,12%)		4,48
E. fenyves	330,62	10,44 (3,69%)	84,04 (29,74%)	186,72 (66,07%)	1,19 (0,42%)	0,20 (0,08%)		282,59
F. fenyves	39,49	0,94 (4,20%)		18,55 (82,85%)	1,05 (4,69%)	1,85 (8,26%)		22,39
Összesen	3 333,50	778,22	496,92	1 001,02	39,03	199,98	3,08	2 518,25

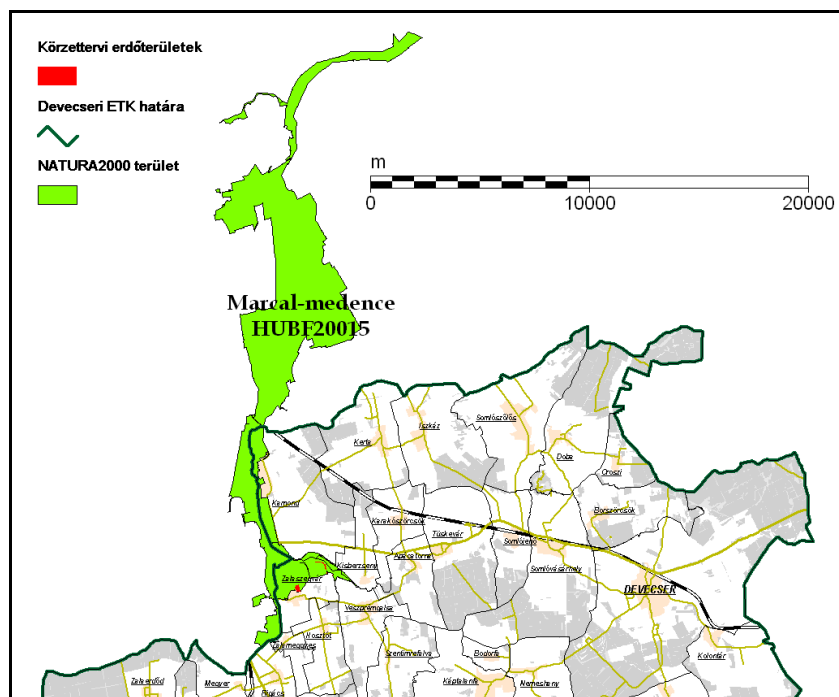
A tarvágással érintett terület 39,03 ha, melyek tervezése minden esetben szakmai indokkal alátámasztható. Az alábbi táblázatban látható, hogy a korábban faanyagnyerés céljából létesített faállományok hagyományos felújítási módja, továbbá az utóbbi évek fenyőpusztulása teszi szükségessé a tarvágások előírását.

Élőhely neve és EU kódja	Élőhely területe (ha)	Véghasználatok összesen		Fakitermelési módok				
		ha	%	TRV	FFV	SZV	SZÁL	Nevelő-vágások és egyéb
Pannon cseres-tölgyes 91M0	2 037,42	182,96	9,0		179,88	3,08	0,13	1 280,15
Éger- és kőrislápok 91E0	69,02	7,58	11,0	0,54	7,04			49,75
Pannon gyertyános-tölgyes 91G0	534,05	9,65	1,8		9,65		1,40	489,23
Összesen	2 640,49	200,19	7,6	0,54	196,57	3,08	1,53	1 819,13

Tarvágással érintett erdőrészek listája:

Helység kódja	Helység	Tag	Részlet	Érintett terület	Fahasználat módja	Megjegyzés, indok
8605	Nyirád	21	B	0,72	TRV	Akác (A) állomány
8605	Nyirád	150	A	0,5	TRV	A állomány
8606	Pusztamiske	1	C	0,96	TRV	A állomány
8606	Pusztamiske	4	A	0,54	TRV	Mézgás éger (MÉ) állomány
8606	Pusztamiske	4	C	3,78	TRV	A állomány
8606	Pusztamiske	7	A	0,71	TRV	A állomány
8606	Pusztamiske	11	A	4,13	TRV	A állomány
8606	Pusztamiske	11	B	2,43	TRV	A állomány
8606	Pusztamiske	15	A	0,87	TRV	Erdei fenyves, NY állomány
8606	Pusztamiske	19	A	1,05	TRV	Feketefenyves állomány
8606	Pusztamiske	28	A	4,96	TRV	A állomány
8671	Káptalanfa	3	D	9,52	TRV	A állomány
8671	Káptalanfa	29	D	5,87	TRV	A állomány
8671	Káptalanfa	43	D	0,32	TRV	EF állomány
8671	Káptalanfa	64	C	0,54	TRV	OLNY nemesnyárklón állomány
8675	Nemeshany	18	A	2,13	TRV	MÉ állomány

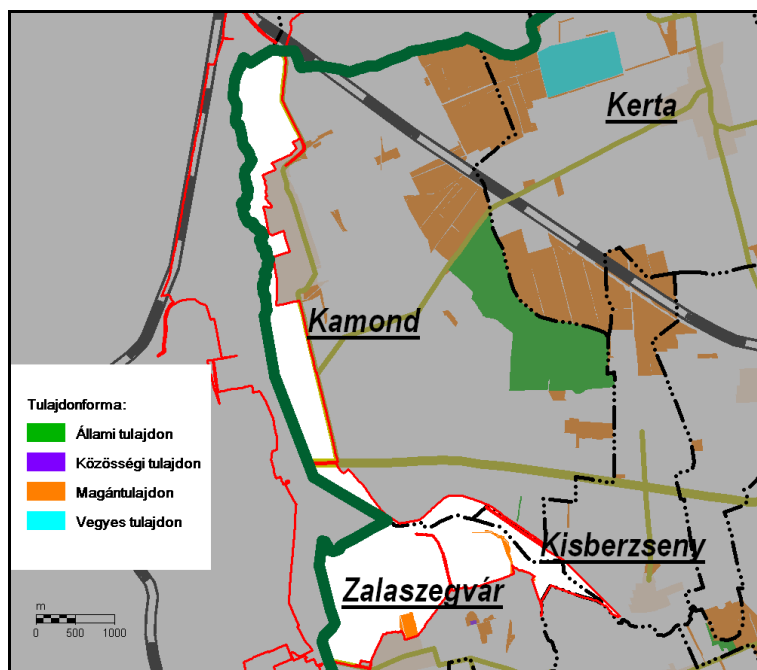
3.2.3. Marcal-medence (HUBF20015)

39. ábra: A Marcal-medence (HUBF20015) Natura 2000 site területe, valamint elhelyezkedése a devecseri ETK-ben

A Marcal-medence Natura 2000 site teljes területe 4 886,79 ha, amelyből a devecseri ETK-be 383,41 ha esik. Az erdőtervezés alá vont terület 9,07 ha (2,37%), mely a Natura site teljes erdőtervi területének 3,69%-a.

3.2.3.1 Tulajdonviszonyok

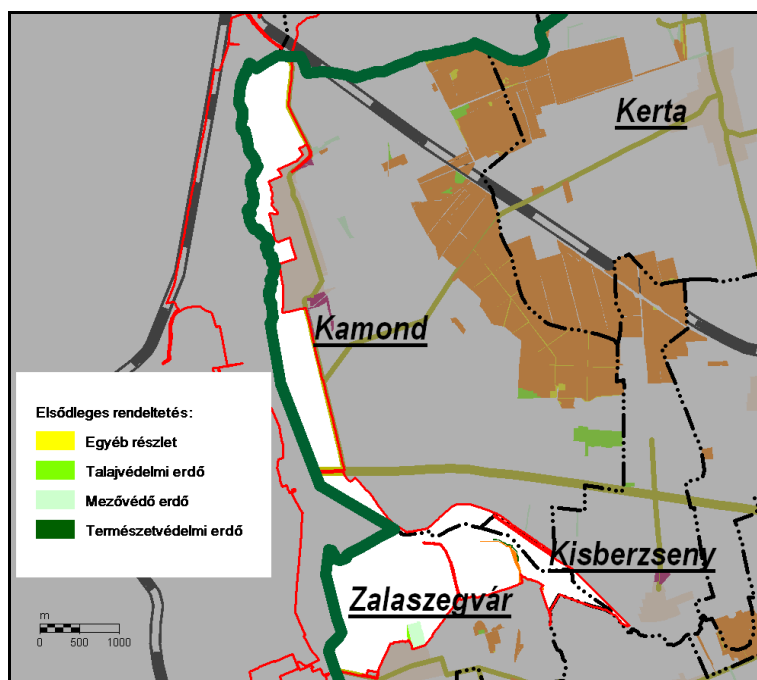
40. ábra: Tulajdonviszonyok alakulása a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

A Marcal-medence erdőtervezés alá eső része (9,07 ha) magántulajdonú, rendezetlen gazdálkodási viszonyú terület.

3.2.3.2 Rendeltetések

Elsődleges rendeltetések területkimutatása

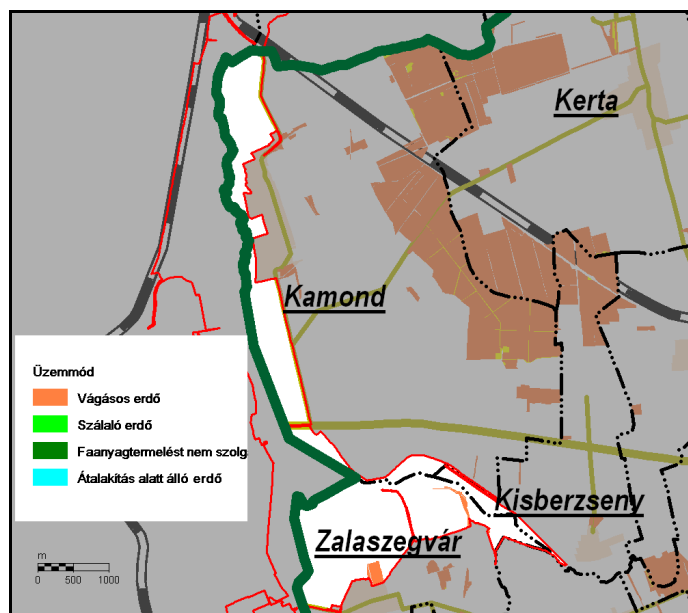
Elsődleges rendeltetés	Terület (ha)
<i>Védelmi rendeltetésű erdők</i>	
TV Természetvédelmi	0,71
TAV Talajvédelmi	0,63
MVE Mezővédő	5,07
Védelmi rendeltetésű erdők összesen:	6,41
<i>Gazdasági rendeltetésű erdők</i>	
FT Faanyagtermelő	2,66
Gazdasági rendeltetésű erdők összesen:	2,66
Mindösszesen (erdőrészlet):	9,07

41. ábra: Elsődleges rendeltetések megoszlása a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

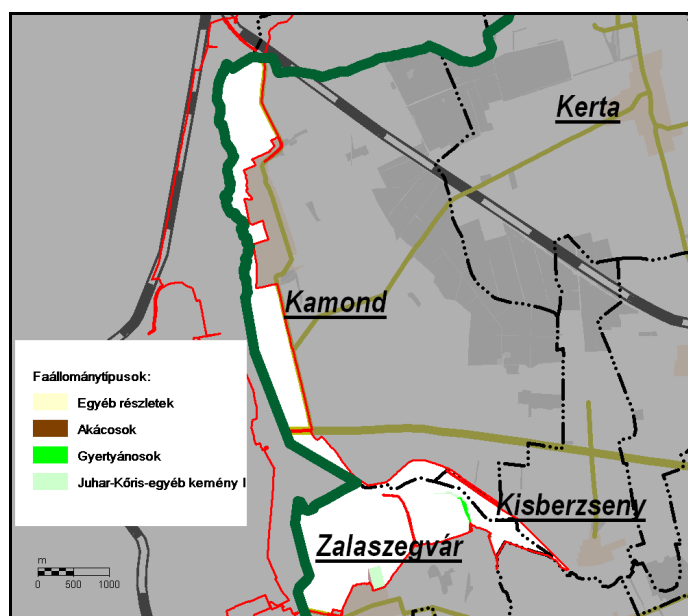
3.2.3.3 Üzem mód

Üzem mód	Terület (ha)	Arány (%)
Vágásos üzem módú erdők	9,07	100,00
Átalakítás alatt álló erdők		
Szálaló erdők		
Faanyagtermelést nem szolgáló erdők		

42. ábra: Üzem módok alakulása a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

3.2.3.4 Faállománytípusok és az azokat érintő erdészeti tevékenységek

43. ábra: Faállománytípusok a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

Faállománytípusok a Marcal-medence teljes területén:

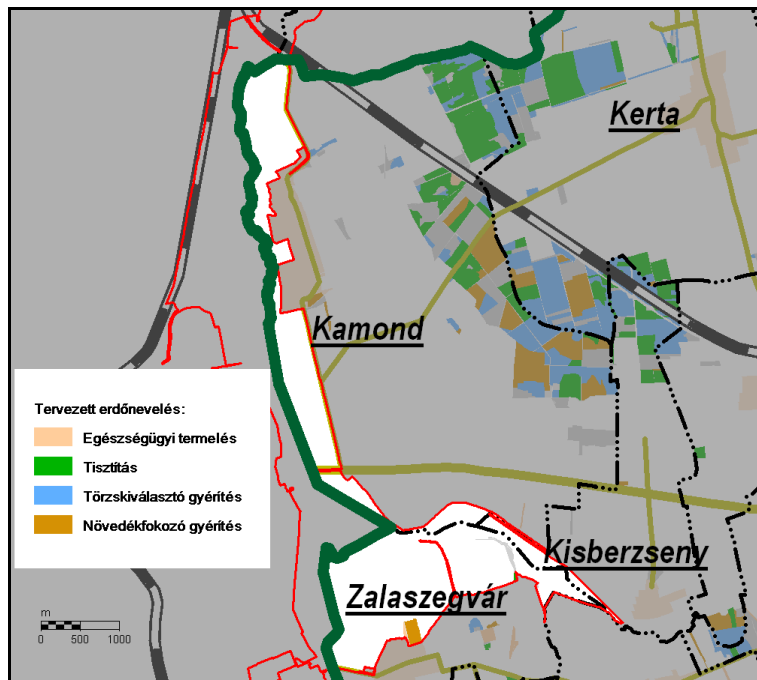
Faállomány- típus	Erdőtervi terület	
	ha	%
Kocsányos tölgyes	11,50	7,2
Akácos	31,25	19,5
Egyéb kemény lomb	8,35	5,3
Gyertyános	1,50	0,9
Juharos	1,30	0,8
Kőrises	0,98	0,6
Nemes nyár és n. fűz	55,45	34,6
Hazai nyáras	7,77	4,8
Fűzes	13,61	8,5
Égeres	27,70	17,3
Erdei fenyves	0,87	0,5
Összesen	160,28	100,0

Faállománytípusok a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén:

Faállomány- típus	Erdőtervi terület	
	ha	%
Akácos	0,55	6,1
Gyertyános	1,61	17,8
Juharos	1,21	13,3
Egyéb kemény lombos	5,07	55,9
Fűzes	0,63	6,9
Összesen	9,07	100,0

Tervezett erdőnevelés a Devecseri etk körzettervi területén:

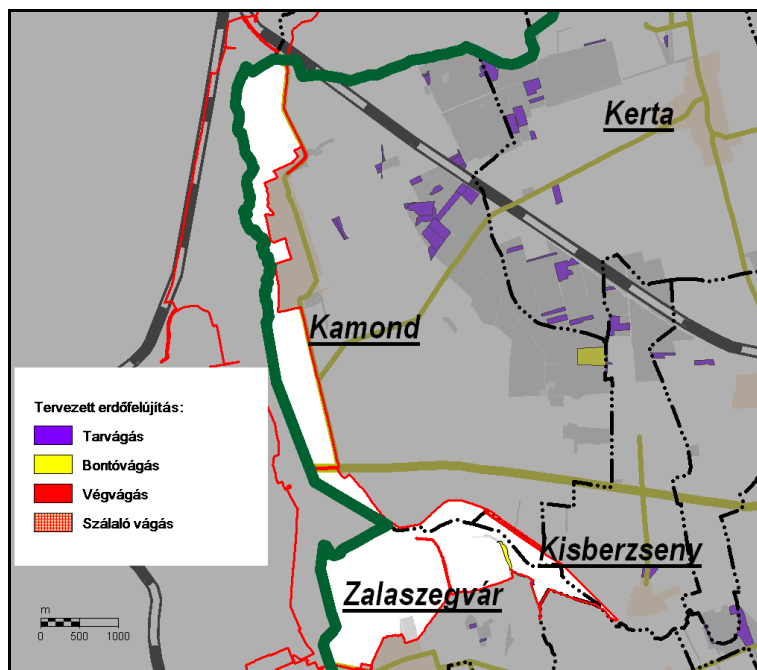
Faállomány- típus	Tisztítás		TK. Gyérítés		NF. Gyérítés		Összes előhasználat	
	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³	ha	m ³
Akácos	0,33	8					0,33	8
Ek. lombos					5,07	276	5,07	276
Összes	0,33	8			5,07	276	5,40	284

44. ábra: Tervezett erdőnevelés a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

A nevelővágások összesen 5,40 ha-t érintenek, melyek során csak kevés előhasználati faanyag keletkezik.

Tervezett erdőfelújítás a Devecseri etk körzettervi területén:

45. ábra: Tervezett erdőfelújítás a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

Erdőfelújítási mátrix			
Terület hektárban			
1. erdősítési előírás célállomány-típusai	Jelenlegi faállománytípusok		
	Akácos	Gyertyános	Összesen
Ks. tölgyes		0,71	0,71
Cseres	0,11		0,11
Összesen	0,11	0,71	0,82

3.2.3.5 Fakitermelések megoszlása a site, valamint a különböző faállománytípusok és jelölő élőhelyek ETK-be eső részén:

Natura 2000 Marcal-medence	Előhasználat				EÜ	KH	SZÁL
	TI	TKGY	NFGY	Σ			
	0,33	0,00	5,07	5,40	0,63	0,00	0,00
	ET	Véghasználat					Fakitermelés összesen
		FVB	FVV	SZV	TRV	Σ	
	0,00	0,71	0,00	0,00	0,11	0,82	6,85

Faállománytípus		Fakitermelés területe - ha (%)						Összesen
		érintett				redukált		
megnevezése	területe	TI	TKGY	NFGY	TRV	FFV	SZV	
Akácos	0,55	0,33 (75,00%)			0,11 (25,00%)			0,44
Gyertyános	1,61					0,71 (100,00%)		0,71
Ek. lombos	5,07			5,07 (100,00%)				5,07
Összesen	7,23	0,33		5,07	0,11	0,71		6,22

A jelölő élőhelyen (Éger- és kőrislápok 91E0) semmilyen fakitermelés nem kerül tervezésre. A tarvágással érintett terület mindössze 0,11 ha, mely egy akácos állomány idősebb állományrészét (57 éves) érinti.

Helység kódja	Helység	Tag	Részlet	Érintett terület	Fahasználat módja	Megjegyzés, indok
8662	Zalaszegvár	3	E	0,11	TRV	Akácos állomány

3.3. A körzeti erdőterv szerinti erdőgazdálkodás várható időtartama, valamint a kivitelezés során várható átmeneti hatások bemutatása

A körzetterv 10 évre szól, illetve a következő körzeti erdőterv hatályba lépéséig, amennyiben az előbb készül el.

Várhatóan a 2015. év tavaszától, a körzeti erdőterv elfogadása után hivatalból megküldött erdőterv határozatok jogerőre emelkedésétől a 2024. év végéig folyik majd a körzeti erdőterv szerinti gazdálkodás.

A területen évszázadok óta erdőgazdálkodás folyik. A körzetterv fenntartó és fejlesztő célú. Az erdőgazdálkodási tevékenységek hatásait tekintve a véghasználatoknak és az erdőfelújításoknak van a legnagyobb jelentősége. Ezek azonban megfelelő térbeli és időbeli ütemezéssel biztosítani tudják az erdők állékonyságát és folyamatosságát. A tervezett emberi beavatkozások a gazdasági célok mellett a biológiai sokszínűség fenntartását is szolgálják.

A tervezett munkák évenkénti ütemezése alapvetően az erdőgazdálkodó döntésén múlik. Ennek befolyásolására a hatóságnak csak kevés eszköze van (pl. Vhr. 45. § (1) bekezdése). Mivel azonban a körzetben az erdőtervi terület 74%-a az állami erdőgazdaságok erdészetei és az erdőbirtokossági társulatok kezelésében van, így a fakitermelések és egyéb erdőgazdálkodási tevékenységek egyenletes ütemezése várható. Ezt legfeljebb egy-egy természeti katasztrófa befolyásolhatja, melyek az utóbbi években mind gyakrabban fordultak elő. Ilyen például a 2010 májusában pusztító vihar okozta kártétel vagy a 2014 decemberi jégtörések.

Naptári éven belül a végrehajtás időzítése már erősebben szabályozott és egyes erdőrészekre konkrét előírások is születtek. Az erdőtervrendelet a természeti viszonyoknak megfelelően megállapította a vegetációs időszakot (április 1.-augusztus 31.), melyhez köthetők az egyes erdőgazdálkodási tevékenységek engedélyezése, vagy éppen tiltása.

A Natura 2000 területein a jelölő fajok és élőhelyek fennmaradása érdekében és azok jellemző igényeit szem előtt tartva az erdőfelújítások tervezésénél a természetes és fokozatos felújítási módok (főként FVB és FVV) kerültek meghatározásra. A tarvágások egy kivétellel a Devecseri Széki-erdőt és a Felső-Nyirádi-erdőt és Meggyes-erdőt érintik. Ezek végrehajtása indokolt mind az idegenhonos invazív akác és a nemesnyár klón (olasznyár) állományok, mind a rossz egészségi állapotú, kultúrfenyvesek esetében. Akác és mézgás éger esetében további indok a hagyományos sarjztatás alkalmazása az erdőfelújításban.

Az Agár-tető Natura site-nak csak igen kis hányada érintett a devecseri körzettervezéssel, így az erdőterv a teljes védelmi területre csekély hatással van. A Marcal-medence erdőtervi területe (9,07 ha) szintén elenyésző a körzetben, ennek ellenére két jelölő élőhelyet és négy jelölő fajt is érint a gazdálkodás.

A fa kitermelése és közelítése, majd az erdei termékek készletezése, szállítása a jelentős fizikai paraméterek miatt minden esetben hatással van a tevékenység környezetére. Ez a hatás

csak akkor lehet jelentős és káros, ha a gazdálkodásra vonatkozó szabályokat (pl. az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény a továbbiakban: Evt. 73. § (3) bekezdése és a végrehajtására kiadott 153/2009. (XI. 3.) FVM rendelet (a továbbiakban Vhr.) 45. §-a), vagy az egyes erdőrészekre vonatkozó konkrét előírásokat a gazdálkodó nem tartja be.

Az erdőtervrendelet 5§ (1) bekezdés előírása szerint a véghasználatok során fakitermelési korlátozás alá eső, vagy kitermelni nem szándékozott faegyedeket - hagyásfákat - 2,0 ha-nál nagyobb végvágott vagy tarvágott területen lehetőség szerint 0,1-0,3 hektár területű hagyásfa csoportokban, egyéb esetekben egyenletes térbeli elhelyezkedés mellett kell visszahagyni. A hagyásfákat, hagyásfa csoportokat - amennyiben található a területen - őshonos fafajokból, idősebb, de még állékony, illetve böhöncös, odvas faegyedekből kell visszahagyni. A hagyásfa csoportokat továbbá úgy kell kialakítani, hogy azok a természetvédelmi vagy közjóléti jelentőségű, ismert pontszerű helyszíneket (így különösen fokozottan védett madár fészke, forrás, barlang bejárata, erdei emlékmű vagy közjóléti létesítmény, berendezés) is tartalmazzák.

Az erdőtervrendelet előírása még (5§ (2) és (3) bekezdés), hogy a hagyásfák, hagyásfa csoportok erdészeti tájban honos fafajú egyedei csak különleges, indokolt esetben, így különösen veszélyelhárítás, az erdő védelme és fenntartása érdekében termelhetők ki. Továbbá a hagyásfa csoportokban található holtfát, valamint a (2) bekezdés szerint kitermelt faanyagot vissza kell hagyni a területen, amely jelentős mikroélőhely javulást fog eredményezni.

3.4. A körzeti erdőterv szerinti erdőgazdálkodás során létrehozandó erdészeti létesítmények és az erdőgazdálkodási tevékenységet közvetlenül szolgáló földterület kialakításának, használatának ismertetése

Az erdőtervben megtervezett erdőgazdálkodási tevékenység direkt következményeként az erdő igénybevételére, erdészeti létesítmények kialakítására nem kerül sor.

Az erdőterv jelenleg 4 db RA jelű –rakodó-részletet tart nyilván, melyek összterülete 1,88 ha.

A Devecseri erdőtervezési körzetben néhány nagyobb, tagoltabb, valamint több kisebb erdőtömb található. A feltártság megfelelőnek mondható, melynek nemcsak a nyilvántartás és tervezés, de minden erdőgazdálkodási tevékenység szempontjából nagy jelentősége van. A Natura 2000 site-ok és védett területek megközelíthetősége, átláthatósága, és ezáltal könnyebb kezelhetősége elsősorban a védelmi és közjóléti célokat szolgálja.

Ha a jövőben erdészeti feltáró út, készletező hely, vagy rakodó fejlesztésére vonatkozó új igény merülne fel, akkor azok megtervezése és engedélyezése csak a vonatkozó jogszabályok szigorú betartásával történhet.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Tvt.) 23.§ (2) bekezdése alapján védett - a természetvédelmi hatóság határozatában kijelölt - természeti értékek és területek, továbbá a Tvt. 48.§ (2) bekezdésében meghatározott, védetté nyilvánított mesterséges üregek, és a Tvt. 19.§ (1) bekezdésében meghatározott, védetté nyilvánított földtani természeti értékek, valamint védett természeti területen az Evt. 13.§ (1) bekezdés *a)* pont *af)* alpontja, és az érintett erdőrészlet leírólapján is feltüntetett, Evt 13.§ (1) bekezdés *b)* pontja szerinti erdei vízfolyások és az erdei tavak védelme érdekében, azok földfelszíni elhelyezkedéséhez 25 méternél közelebb fakitermelés és faanyag készletezés csak a természetvédelmi célokkal összhangban végezhető.

Az erdőtervrendelet 7.§ (3) bekezdése értelmében védett növény élőhelyeként szolgáló tisztáson, különösen, ha az védett természeti területen, vagy Natura 2000 területen, jelölő élőhelytípusba sorolható növénytársulás élőhelyén található faanyag mozgatás, illetve faanyag készletezés – e rendelet hatálybalépésekor már meglévő, akár csak időszakosan használt erdei farakodó és készletező hely, valamint erdei feltáró hálózat kivételével – csak a természetvédelmi célokkal összhangban, a (7) bekezdésben foglaltak szerint végezhető.

Ennek értelmében, ha valamely erdőgazdálkodási tevékenységet a természetvédelmi célokkal összhangban kell elvégezni, az erdőgazdálkodó a tevékenység megkezdése előtt legalább 15 nappal megkeresi a védett természeti terület természetvédelmi kezeléséért felelős szervet, amely 15 napon belül írásban tájékoztatja az erdőgazdálkodót a tevékenység végzésének természetvédelmi feltételeiről.

A 9.§ (2) bekezdésében foglaltak szerint a közjóléti nyomvonalak mentén folytatott erdőgazdálkodás során a kijelölt vagy bejelentett turistautak, a lovaglás és kerékpározás célját szolgáló nyomvonalak közelítésre, készletezésre történő használatát lehetőség szerint kerülni kell.

A fenti előírások betartása érdekében a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság rendelkezésünkre bocsátotta az erdei forráskatasztert és a védett barlangok leltárát. Ezeket a forrásokat és barlangokat felvettük az erdészeti üzemi térképekre, továbbá az érintett erdőrészletek szöveges megjegyzésében is felhívtuk rá a figyelmet.

3.5. Az erdőtervezési körzet hatásterületén lévő erdő természeti állapotának ismertetése

Az erdőtervezési körzet hatásterületén lévő erdők természeti állapotát alapvetően meghatározza az elmúlt évtizedek, évszázadok erdészeti politikája, erdőgazdálkodási gyakorlata.

Az erdőterv hatásterületén a legtöbb állomány vágásos szerkezetű. Ahhoz, hogy aktív erdőgazdálkodás mellett a folyamatos erdőborítást biztosítva szálalni lehessen, először az erdők szerkezetét kell átalakítani. Az átalakítás folyamata már számos erdőrészletben megkezdődött (pl.: bükkös állományokban).

3.5.1. A természetbeni állapot ismertetése

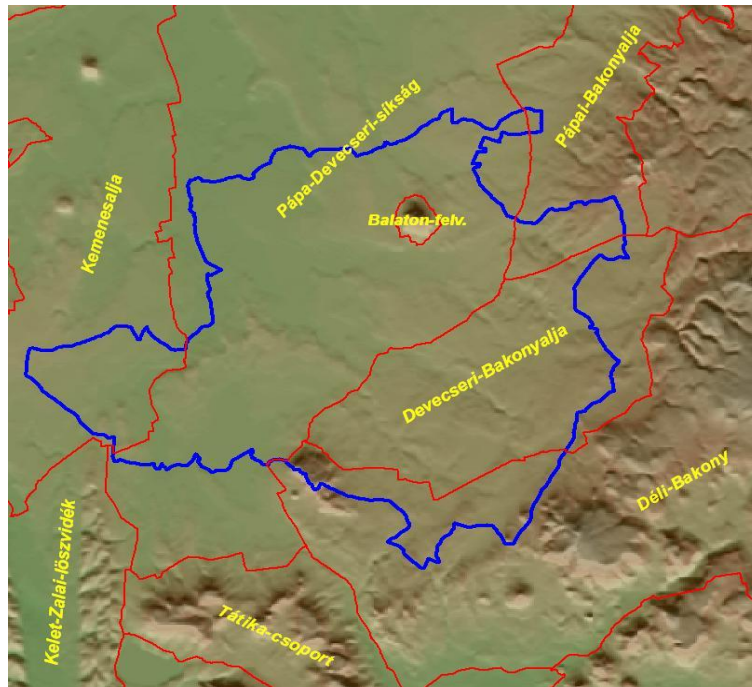
3.5.1.1 Domborzat

A Devecseri erdőtervezési körzet legnagyobb részét a Pápa-Devecseri-síkság foglalja el. A tájrészlet a Kisalföld nagytáj, ezen belül a Marcal-medence erdészeti táj része; keleti fele átlagosan 150–180 m, míg a nyugati, kissé alacsonyabb fele 125–150 m tengerszint feletti magassággal jellemezhető. Az enyhén tagolt hordalékkúp-síkság meghatározó eleme a 431 m magas vulkanikus tanúhegy a Somló. A Bakonyból a Marcalhoz siető sűrű patakhálózatok keletről nyugatra tartó párhuzamos völgyekkel szabdalják a felszínt.

A szintén a Marcal-medence erdészeti tájhoz tartozó Kemenesalja tájrészletet találjuk a körzet nyugati nyúlványában. A Kemenesalja a Kemenesháttól keletre patak völgyekkel enyhén tagolt teraszlejtő, felszínén a homok és a vályog a talajképző kőzet.

A Déli-Bakony nyugati pereméhez kapcsolódó Devecseri-Bakonyalja erdészeti tájrészlet egy kiterjedt, változatos geológiájú hegylábfelszín. A hegység előterén szétterülő hordalékkúpok és hordalékkúp anyagokba mélyült teraszos völgyek adják a táj felszínét. A körzetbe eső területén mészkő bazaltplatókkal és kavicstakarókkal találkozhatunk.

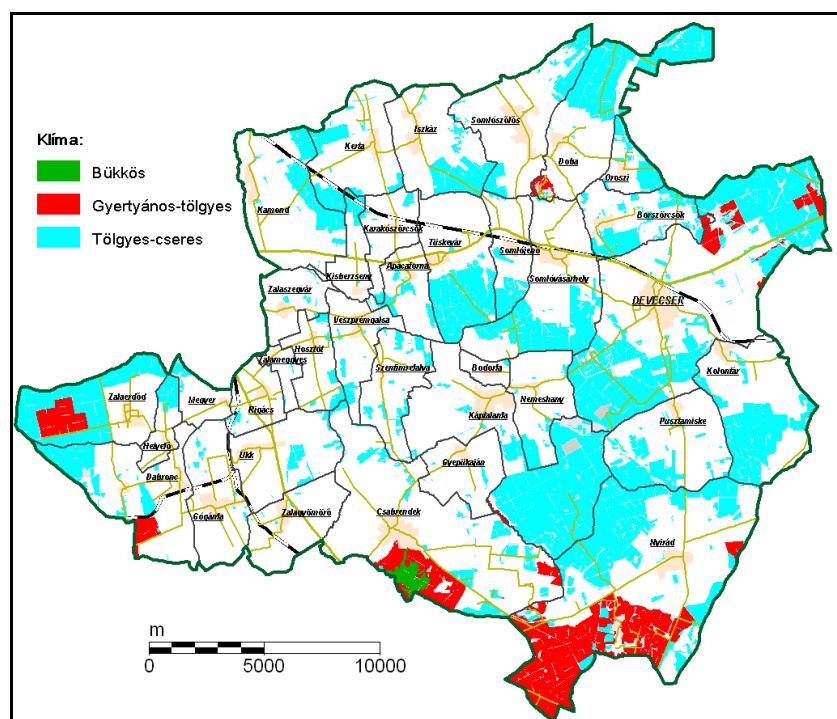
Hasonló domborzati viszonyok alakultak ki a Pápai-Bakonyalja tájrészletben is. A hegylábfelszín eltérő összetételű és szemcsenagyságú üledékekből képződött hordalékkúp sorok borítják. Az enyhén hullámos felszín a 2–5° lejtők mellett gyengén tagolt.

46. ábra: A devecseri ETK domborzata és az érintett erdészeti tájrészletek

3.5.1.2 Klíma

Az erdőrészletekre a tervezés során klímakategóriákat állapítanak meg. A körzetben a cseres-tölgyes a meghatározó klímatispus. Gyertyános-tölgyes klímával inkább a nagyobb erdőtömbök belső részében, a változatos domborzatú mikroklimatikus részeken, a Déli-Bakony körzettervezéssel érintett részén és a Somló északi oldalán találkozhatunk. A bükkös klíma területe kis területen fordul elő, ilyen például a Csabrendeki-hegy északi oldala.

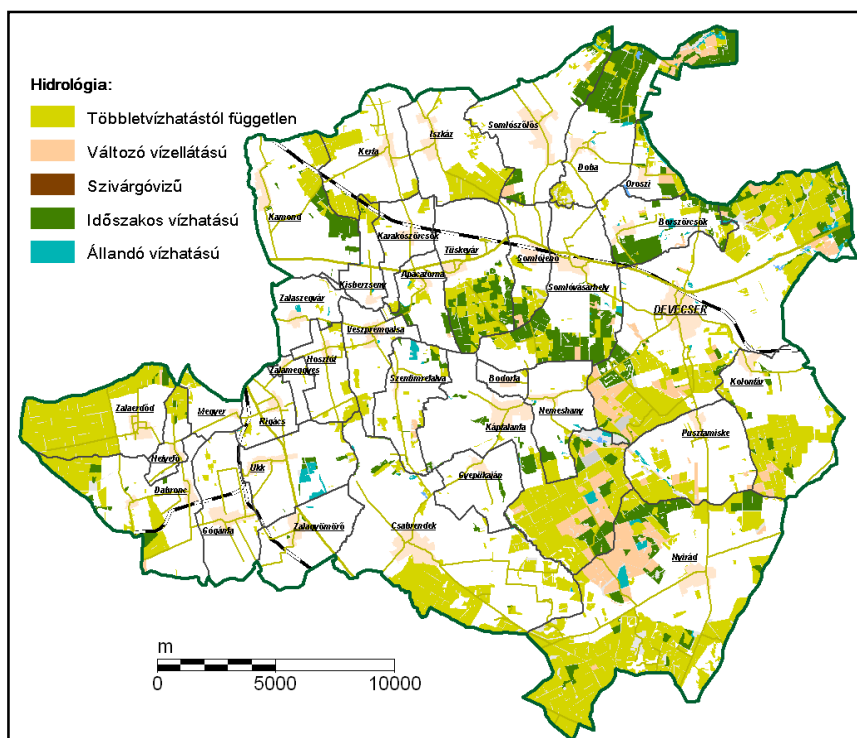

47. ábra: Klímakategóriák területi eloszlása a devecseri ETK területén

3.5.1.3 Hidrológia

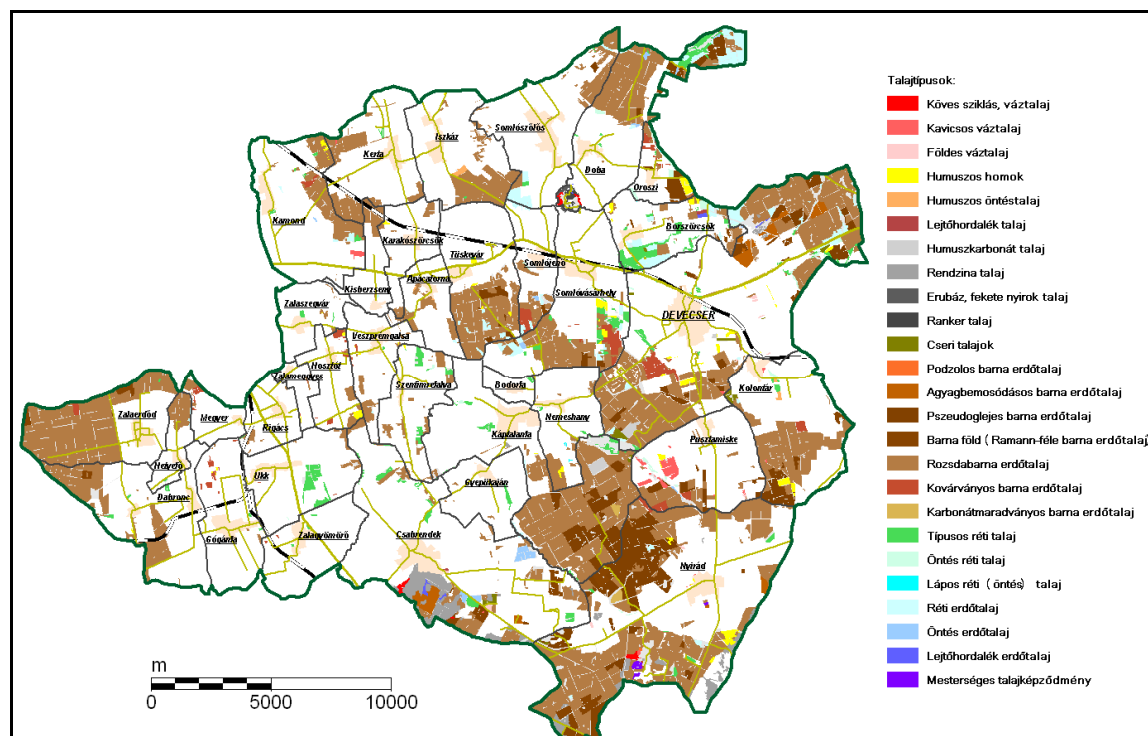
A körzetben a többletvízhatástól független hidrológia a jellemző. Viszonylag nagyobb arányban fellelhetők a változó vízellátású (Felső-Nyírádi-erdő) és időszakos vízhatású területek. Szivárgó és állandó vízhatással csak elszórtan, egyes erdőtagokban és erdőrészekben találkozni.

48. ábra: Hidrológiai viszonyok a devecseri ETK területén

3.5.1.4 Talajtípusok

A leggyakoribb főtípus a barna erdőtalajok csoportja, 90%-ban ezek a talajtípusok fordulnak elő a körzetben. Leggyakoribb a rozsdabarna erdőtalaj. Kisebb területet borítanak a közethatású talajok, a mocsári és ártéri erdőtalajok, a réti talajok és a váztalajok, melyek elszórtan ugyan, de a teljes körzetben egyöntetűen megtalálhatók.

49. ábra: Talajtípusok a devecseri ETK területén

3.5.1.5 Faállománytípusok

A körzetben kialakult és az erdőgazdálkodás eredményeképpen kialakított faállománytípusokat a 3.1.1. fejezetben már ismertettük.

3.5.2. Természetességi állapot

A természetességet befolyásoló legfontosabb paraméterek a fafajok, faállománytípusok honossága, az eredet, az elegyesség, a szintezettség, a többkorúság, valamint a cserjeszint és lágyszárú szint állapota.

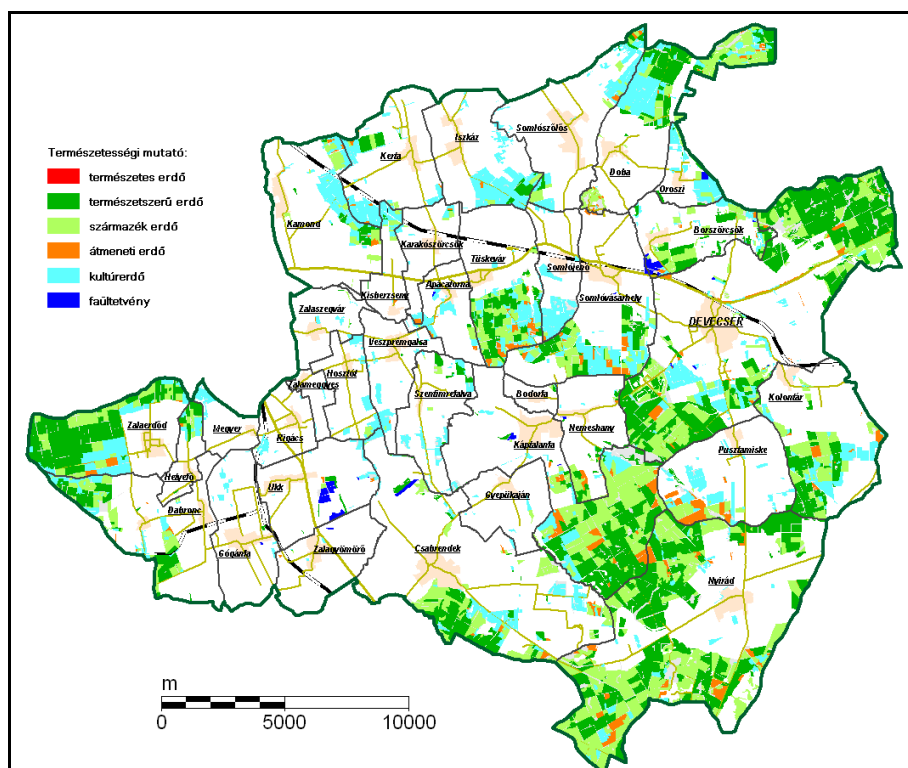
Miközben nagy területet tekintve kimutatható az változatos koreloszlás, a mozaikosság, addig szűkebb területen, főleg erdőrészlet szinten vizsgálva általában az egykorúság dominál.

A körzetre jellemző faanyagtermelő rendeltetés miatt az egykorú, elegyetlen, vagy kevésbé elegyes erdők a jellemzők.

Folyamatos erdőborítást szolgáló üzemmódot a magasabb természetességi mutatójú erdők kaptak.

A körzetben „természetes erdő” természetességi mutatójú erdő nem található.

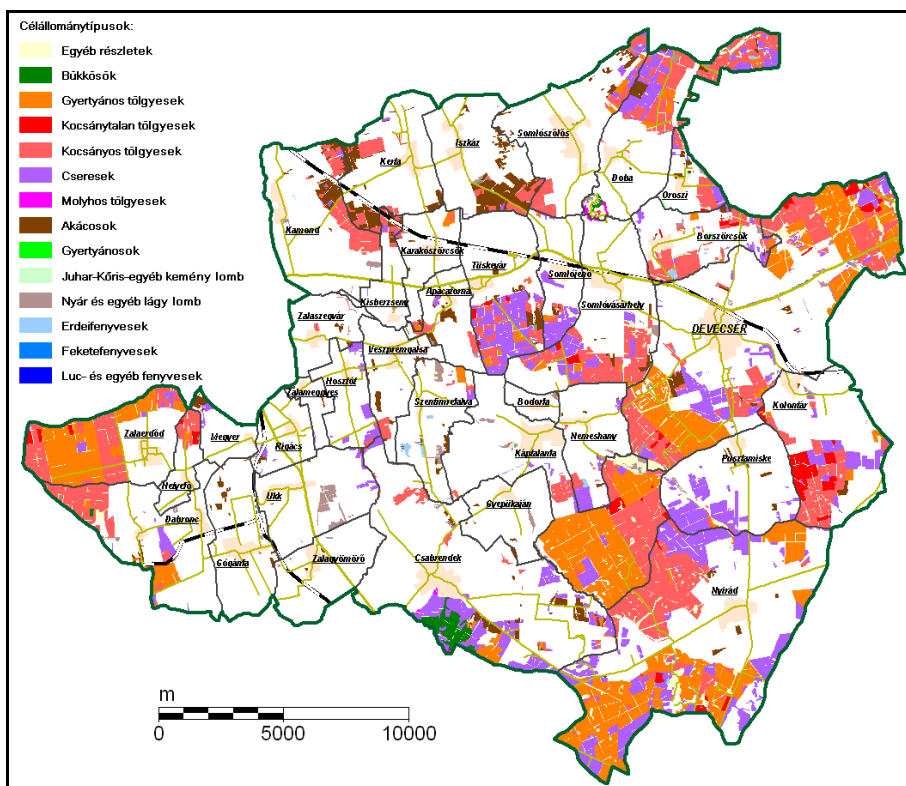
A körzetben kialakult és az erdőgazdálkodás eredményeképpen kialakított faállománytípusok természetességi állapotáról már korábban is tettünk említést (lásd 3.1.1. fejezet).

50. ábra: Természetességi mutató alakulása a devecseri ETK területén

3.5.3. Távlati célállománytípusok

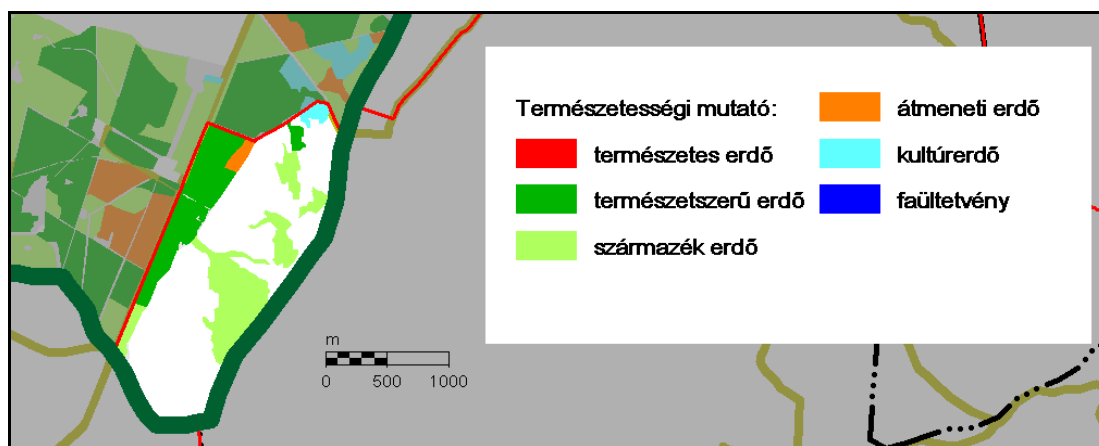
Az erdőgazdálkodás távlati célját meghatározó célállománytípusok a tervben minden esetben a termőhelynek megfelelő természetes faállománytípusok. Erdőszerkezet-váltás tervezésekor az idegenhonos és invazív fajok, valamint a nemesített fajták esetében célszerű az egy lépésben végrehajtható tarvágás előírása. Más esetben a változás legegyszerűbben a természeti folyamatokra alapozva, fokozatosan, akár több évtized, de gyakran csak több vágásforduló alatt kell elérni. A fahasználatok tervezésekor ennek megfelelően jártunk el

51. ábra: Távlati célállománytípusok alakulása a devecseri ETK területén

3.5.4. Agár-tető (HUBF20004)

3.5.4.1 Faállománytípusok természetesség szerint

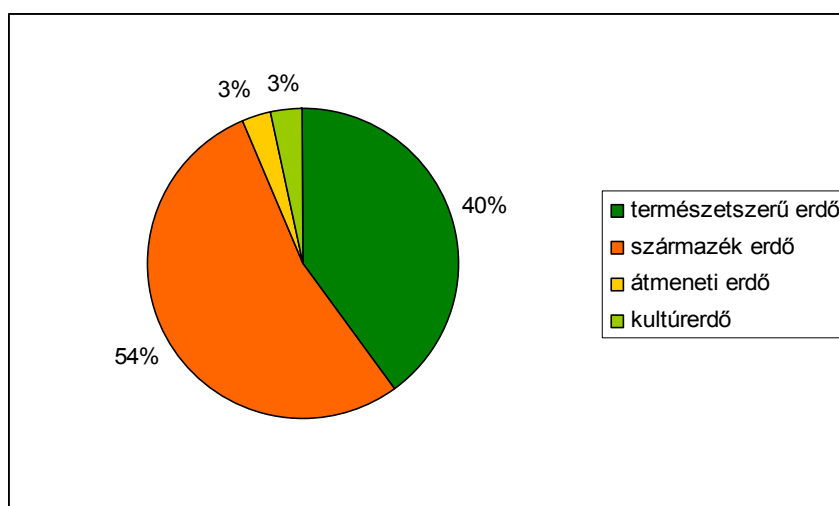
52. ábra: Természetességi mutató alakulása az Agár-tető devecseri ETK-be eső területén

Faállománytípusok természetesség szerint

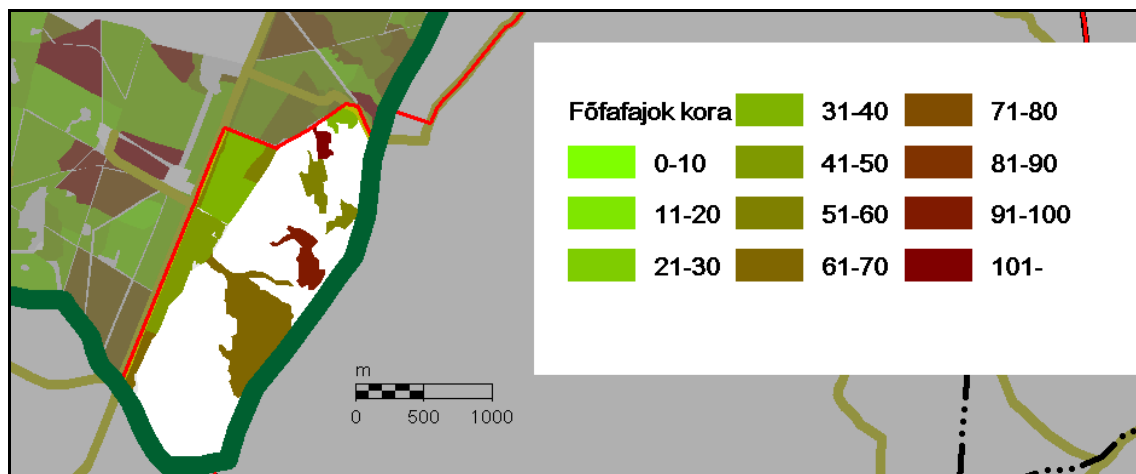
Faállomány-típus	Természet-szerű		Származék		Átmeneti		Kultúr		Összesen	
	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%
Molyhos tölgyesek			6,74	100,0					6,74	7,0
Cserések	38,67	44,6	45,17	52,1	2,92	3,4			86,76	89,7
Feketefenyvesek							3,21	100,0	3,21	3,3
Összesen:	38,67	40,0	51,91	53,7	2,92	3,0	3,21	3,3	96,71	100,0

A terepi bejárás során sem természetes erdő, sem pedig faültetvény nem került megállapításra. Az alábbi diagram a százalékos megoszlást szemlélteti.

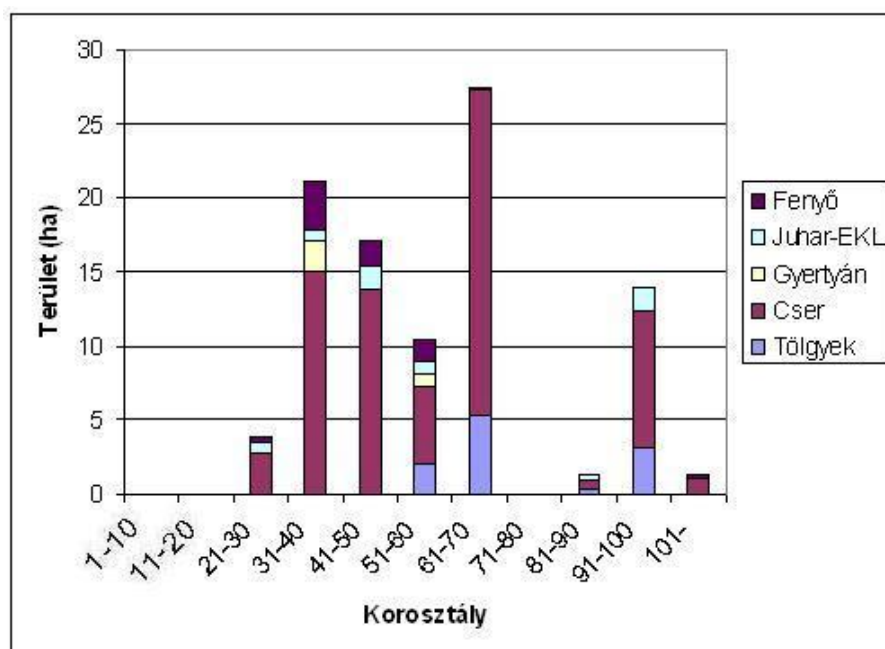
53. ábra:
Természetességi
kategóriák
megoszlása az Agár-
tető devecseri ETK-
be eső részén

3.5.4.2 Korosztályszerkezet

54. ábra: Főfafajok korosztályi megoszlása az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

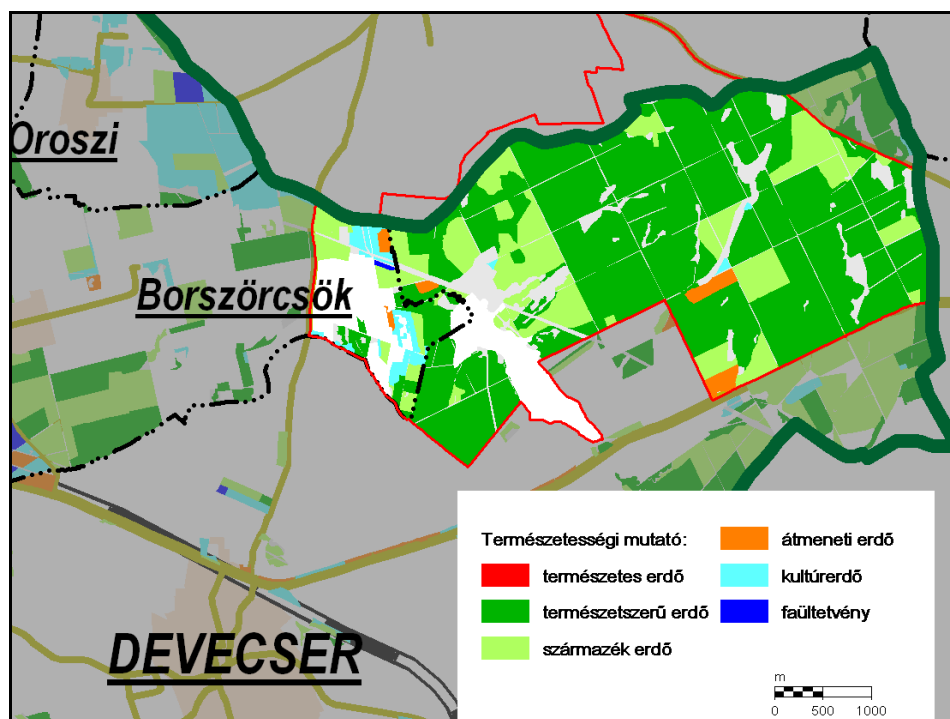

55. ábra: Fafajcsoportok korosztályi megoszlása az Agár-tető devecseri ETK-be eső részén

Mivel a natura site körzettervezés alá eső része nem volt jelentős, így nem mérvadó a fiatal korosztályok hiánya.

3.5.5. Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)

3.5.5.1 Faállománytípusok természetesség szerint

56. ábra: Természetességi mutató alakulása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

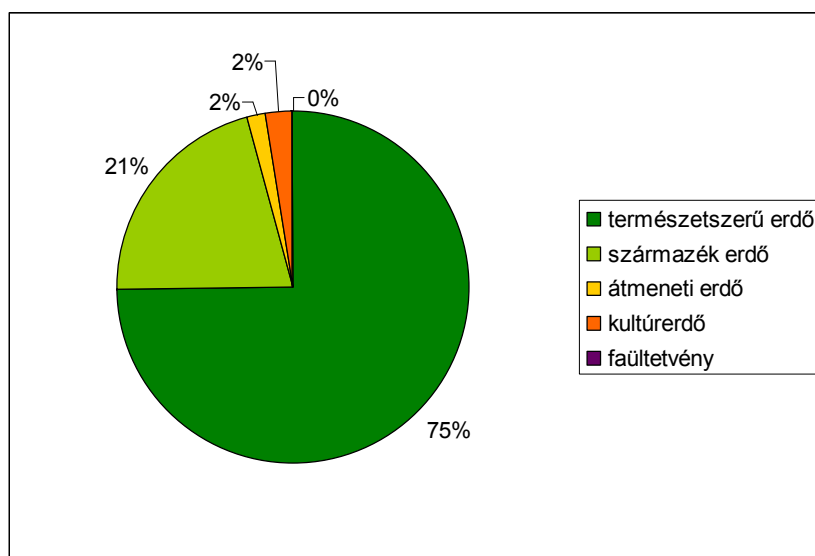
Faállománytípusok természetesség szerint

Faállomány-típus	Természet-szerű		Származék		Átmeneti		Kultúr		Faültetvény		Összesen	
	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%
Gy-kocsányos tölgyesek	168,55	96,1	6,92	3,9							175,47	15,0
Kocsányos tölgyesek	180,11	87,3	26,11	12,7							206,22	17,7
Cserések	441,63	70,6	181,00	28,9	2,69	0,4					625,32	53,6
Akácosok					1,18	6,2	17,72	93,8			18,90	1,6
Egyéb kemény lombosok			9,48	53,9	6,95	39,5	1,17	6,6			17,60	1,5
Gyertyánosok	38,22	94,7					2,16	5,3			40,38	3,5
Juharosok			0,59	100,0							0,59	0,1
Kőrisések	24,57	100,0									24,57	2,1
Nemes nyárasok és nemes fűzesek			15,64	93,8					1,03	6,2	16,67	1,4

Égeresek	19,23	75,2	6,34	24,8								25,57	2,2
Erdeifenyvesek					9,76	62,2	5,92	37,8				15,68	1,3
Feketefenyvesek							0,52	100,0				0,52	0,0
Összesen:	872,31	74,7	246,08	21,1	20,58	1,8	27,49	2,4	1,03	0,1	1.167,49	100,0	

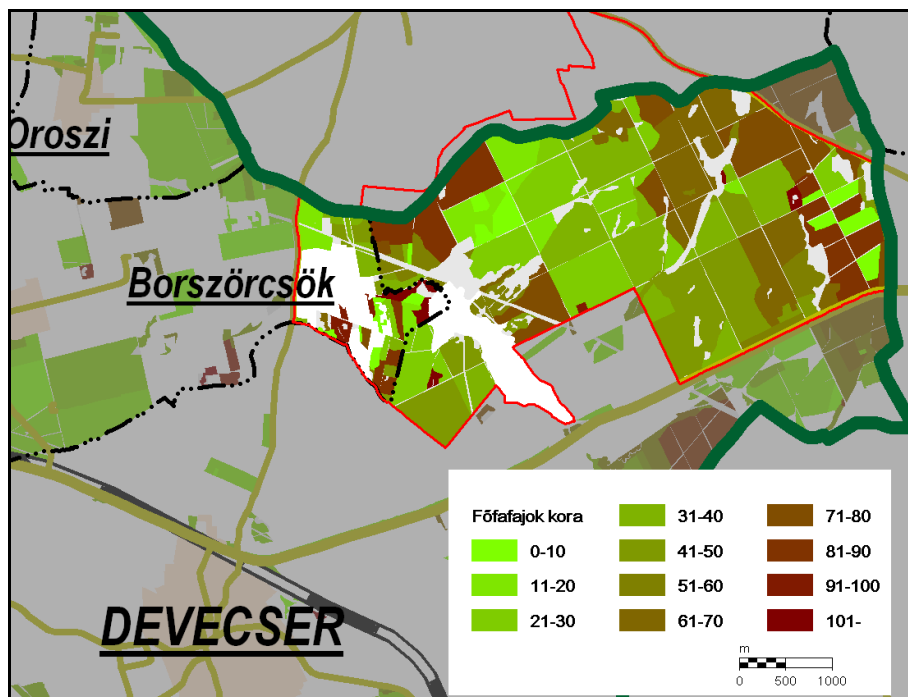
A területen lévő erdők zöme mesterséges erdőfelújítások eredményeképp alakult ki. A terepi bejárás során természetes erdő nem került megállapításra, így ezt a kategóriát töröltük a fenti táblázatból. Faültetvény is csupán egy található a site-on.

Az alábbi diagramból jól látszik, hogy kiemelkedő a természeteshez közel álló erdők aránya, mely a Natura 2000 elvárásainak is eleget tesz.

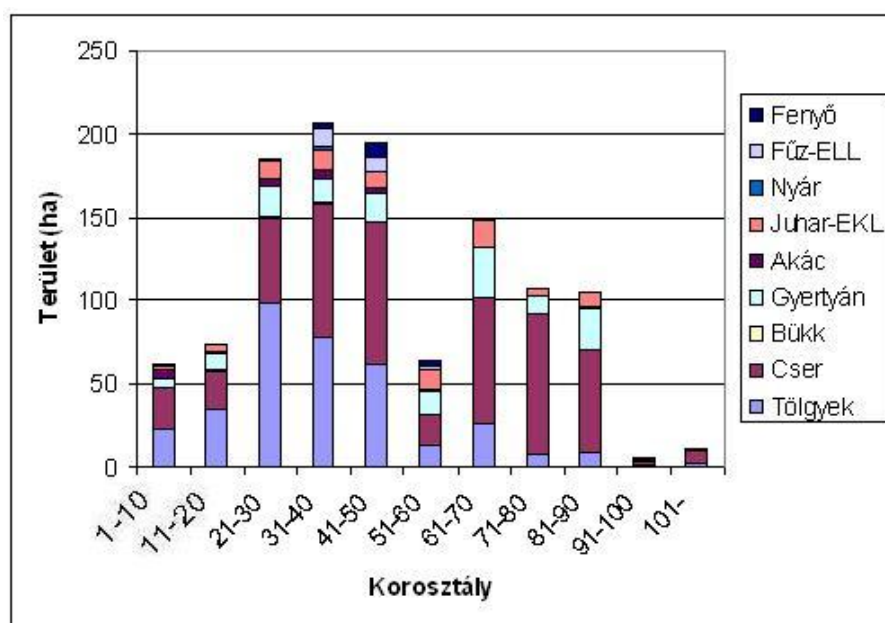

57. ábra: Természetességi kategóriák megoszlása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

3.5.5.2 Korosztályszerkezet

58. ábra: Főfafajok korosztályi megoszlása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

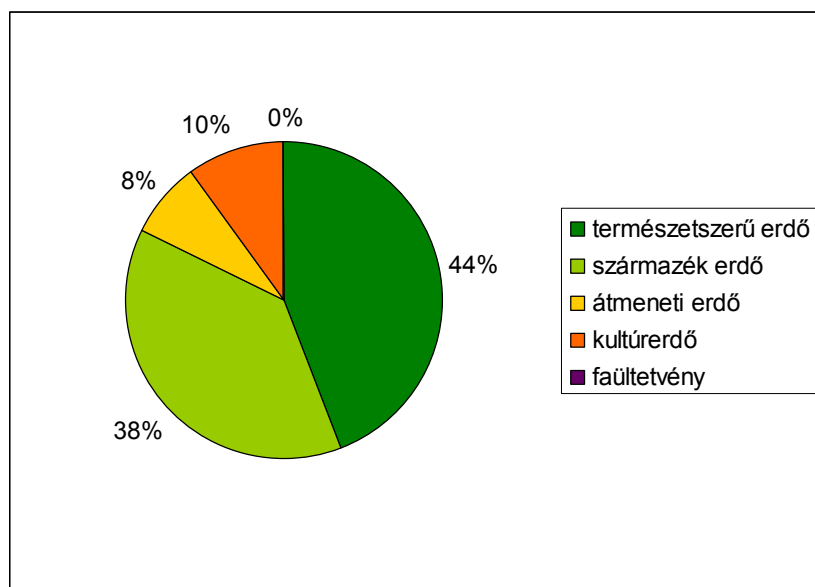
59. ábra: Fafajcsoportok korosztályi megoszlása a Devecseri Széki-erdő devecseri ETK-be eső részén

A 21-50 közötti korosztályok a meghatározók, ezen belül is a tölgyek és a cserek aránya. Az idősebb korosztályokban már inkább csak a cser dominál. Az rövid és közepes vágásfordulójú fajok aránya alacsony.

Nemes nyárasok és nemes fűzesek									0,54	100,0		0,54	0,0
Égeresek	58,15	81,3	11,08	15,5	2,26	3,2						71,49	2,1
Nyíresek			3,73	66,8	1,85	33,2						5,58	0,2
Erdeifenyvesek			2,02	0,6	190,40	56,6	144,26	42,8				336,68	10,0
Feketefenyvesek					36,06	91,3	3,43	8,7				39,49	1,2
Lucfenyvesek			1,41	47,8			1,54	52,2				2,95	0,1
Összesen:	1.481,27	44,1	1.278,7	38,0	269,63	8,0	332,39	9,9	0,54	0,0	3.362,58	100,0	

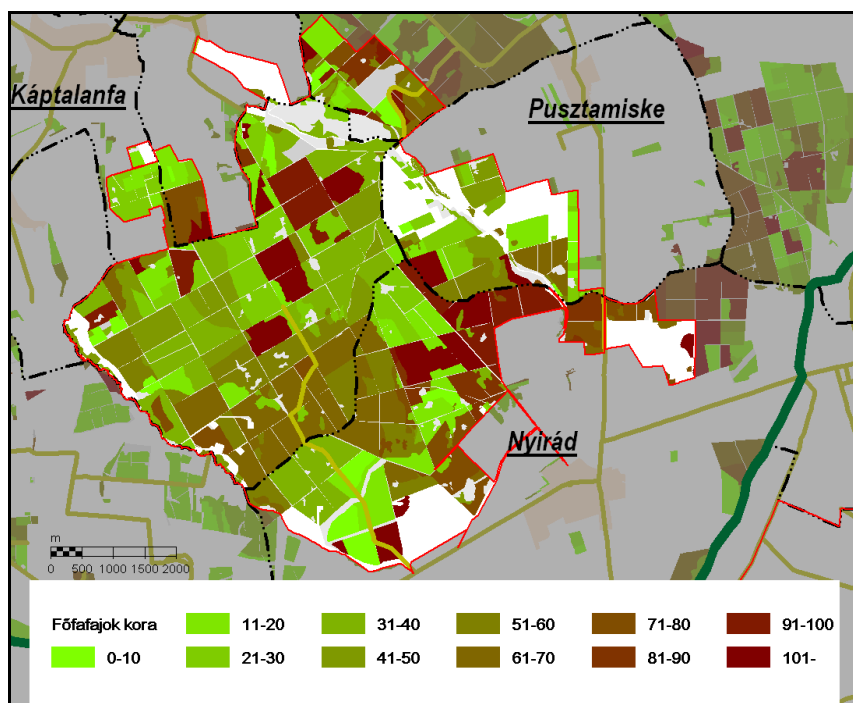
A területen lévő erdők zöme mesterséges erdőfelújítások eredményeképp alakult ki. A terepi bejárás során természetes erdő nem került megállapításra, így ezt a kategóriát töröltük a fenti táblázatból. Faültetvény is csupán egy található a site-on.

Az alábbi diagramból jól látszik, hogy kiemelkedő a természeteshez közel álló erdők aránya, mely a Natura 2000 elvárásainak is eleget tesz. A faültetvény az alacsony területi részesedés miatt (0,54 ha) csak 0%-kal szerepel.

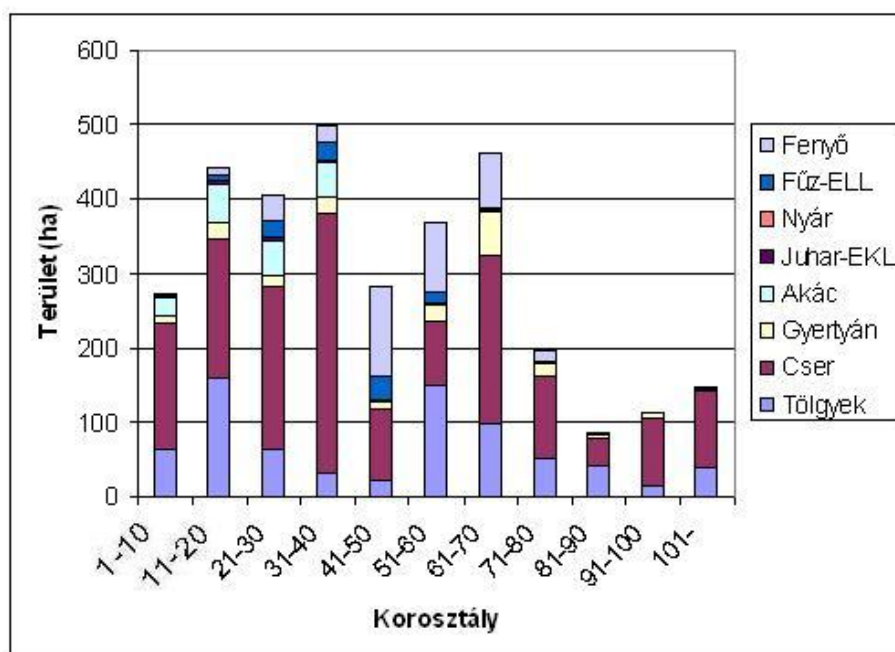

61. ábra: Természetességi kategóriák megoszlása a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő devecseri ETK-be eső részén

3.5.6.2 Korosztályszerkezet

62. ábra: Főfafajok korosztályi megoszlása a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő devecseri ETK-be eső részén

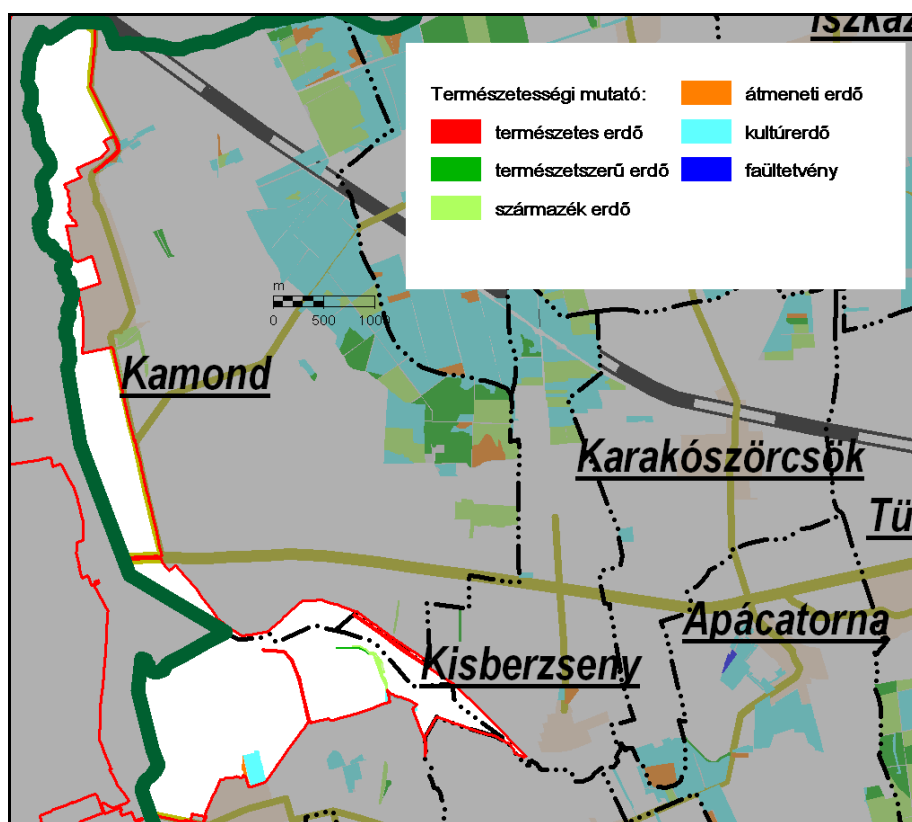

63. ábra: Fafajcsoportok korosztályi megoszlása a Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő devecseri ETK-be eső részén

Jól látható, hogy a legtöbb korosztályban magas a cserések hozzávetőleges területaránya. Rövid vágásfordulóval már az akác is gyakoribb, továbbá középkorosztályi szinten a fenyők is nagyobb jelentőséggel bírnak.

3.5.7. Marcal-medence (HUBF20015)

3.5.7.1 Faállománytípusok természetesség szerint

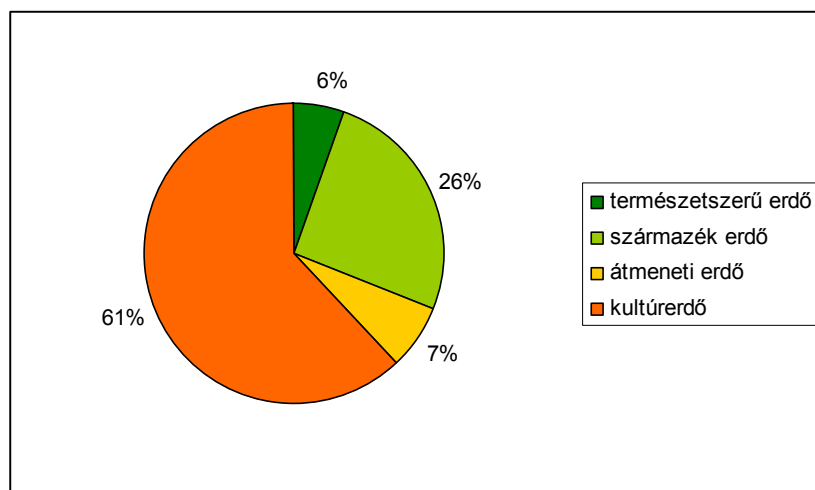

64. ábra: Természetességi mutató alakulása a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

Faállománytípusok természetesség szerint

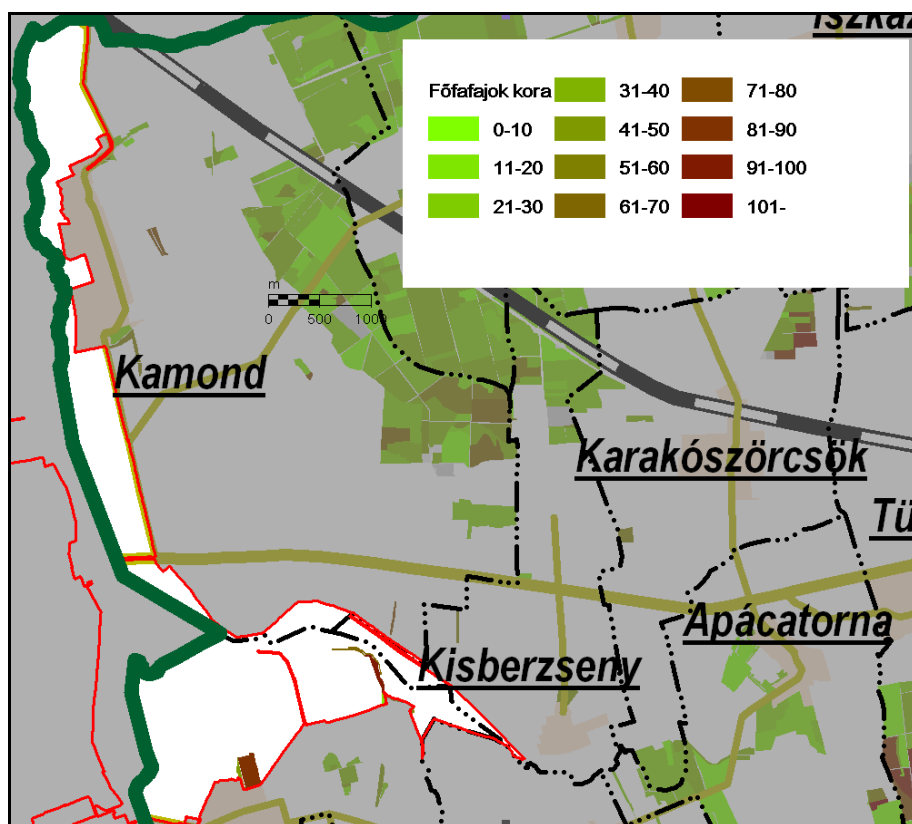
Faállomány- típus	Természet- szerű		Származék		Átmeneti		Kultúr		Összesen	
	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%	Terület	%
Akácosok							0,55	100,0	0,55	6,1
Egyéb kemény lombosok							5,07	100,0	5,07	55,9
Gyertyánosok			1,61	100,0					1,61	17,8
Juharosok	0,50	41,3	0,71	58,7					1,21	13,3
Füzesek					0,63	100,0			0,63	6,9
Összesen:	0,50	5,5	2,32	25,6	0,63	6,9	5,62	62,0	9,07	100,0

A terepi bejárás során sem természetes erdő, sem pedig faültetvény nem került megállapításra. Mivel nagyon kis területet érint az erdőtervezés (9,07 ha), így nem lehet mérvadó a kultúrerdők magas aránya a természetesség értékeléséhez.

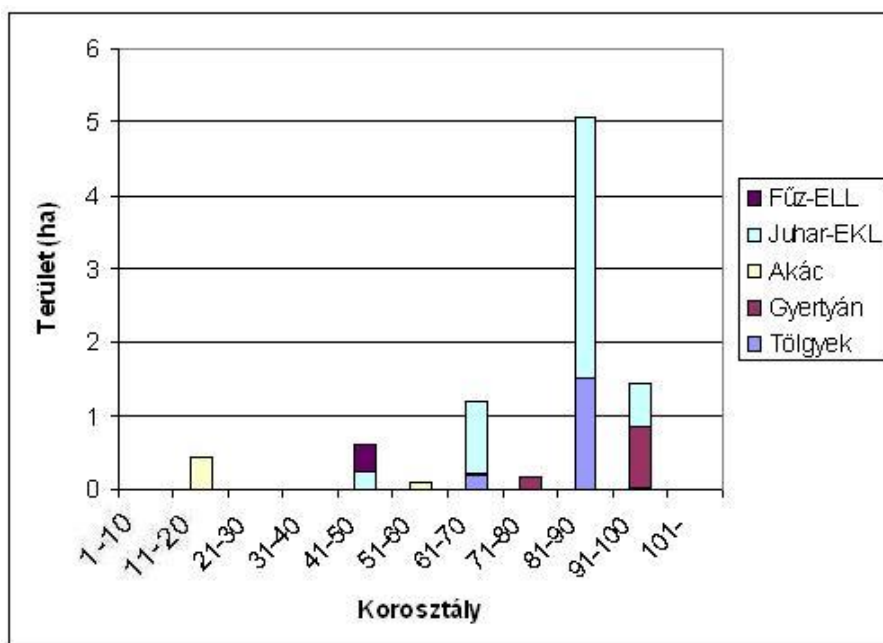

65. ábra: Természetességi kategóriák megoszlása a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

3.5.7.2 Korosztályszerkezet

66. ábra: Főfafajok korosztályi megoszlása a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

67. ábra: Fafajcsoportok korosztályi megoszlása a Marcal-medence devecseri ETK-be eső részén

A 9,07 ha-on főként idős erdőket találunk. Erdőfelújítás a következő tervciklusban csak a terület tized részét érinti. Az 51-60 korosztályban az akác és a 91-100 korosztályban a gyertyános állományok helyett cseres és kocsányos tölgyes állományokat alakítanak ki.

3.6. A körzeti erdőterv társadalmi, gazdasági következményeinek leírása

A körzet erdőtörténetét a nagy változatosság jellemzi. A középkorban a jelenleginél jóval nagyobb arányú volt az erdősültség. Az összefüggő erdőségek területének csökkenése az elkövetkező évszázadok erdőirtásai nyomán következett be, amit a török elleni háborúk, a mezőgazdasági művelés térhódítása, az ipari fejlődés, a lakosság számának növekedése váltott ki. A török kiűzését követően a térség újra benépesült. A XVIII. század elején nagyarányú erdőirtások következtek be. Az újjáépítéshez, a bányászathoz, az üveggyártáshoz, a mész és szénégetéshez sok fára volt szükség.

Az 1769-ben kiadott erdőrendtartásban Mária Terézia előírta, hogy mérjék fel az erdők területét és fatömegét, szabályozzák a fakitermeléseket és gondoskodjanak az erdők felújításáról, védelméről. A rendelet azonban csak a szabad királyi városokat kötelezte, a magántulajdonú erdők kezelésére csupán javaslatot tett.

A magánkézben lévő erdők nem mutatták a legkedvezőbb jövőképet. Rengeteg fát termeltek ki és hatalmas erdőterületeket alakítottak át legelővé és szántóvá; a felújítások azonban rendre elmaradtak. Az 1848 és 1878 között eltelt 30 év alatt akkori országunk területén egy soha nem látott erdőpusztítás zajlott, aminek okán 1,3 millió ha erdő tűnt el hazánk térségéről.

Történelmi jelentőségű változást hozott az 1879.évi XXXI. törvénycikk, mely előírta az üzemterv szerinti gazdálkodást és magasan képzett szakszemélyzet alkalmazását.

A Devecseri erdőtervezési körzet az igazgatóság átlagos erdősültségű egységei közé tartozik (32%), mely azonban az országos átlaghoz (20,8%) viszonyítva magasnak mondható. A körzeten belül a települések erdősültsége változó mértékű. A legnagyobb erdőborítással Zalaerdőd (67%), Nyirád (56%) és Káptalanfa (56%) rendelkeznek. Az alacsonyabb erdősültségű településeken (1-2%) inkább a mezőgazdálkodás a meghatározó (Gyepükaján, Gógánfa, Zalagyömörő).

Az erdőtervezési körzet 35 településén 20 901 fő él. Az egyetlen városi rangú település Devecser, ahol a körzet lakosságának 20,95%-a, azaz 4 378 fő lakik. A körzet népsűrűsége 36,7 fő/km², ami az országos átlag 34,3%-a (107 fő/km²). A falvak elnéptelenedése és elöregedése, a vidéki lakosság csökkenése állandó probléma, a fiatal korosztályok főként a fővárosban és a nagyobb városokban, esetleg külföldön igyekeznek munkahelyet, illetve letelepedési lehetőséget találni.

A körzet lakosságának 73,51%-a munkaképes korú. Ez jóval az országos átlag (62,37%) felett van. A körzet 15 364 főnyi munkaképes korú lakosságának 6,03%-a munkanélküli. Ez 927 főt jelent. A 35 településen a munkanélküliségi ráta széles tartományban ingadozik. Míg Hosztóton 0,00%, addig az alacsony lélekszámú Megyeren 15,15% a munkanélküliek aránya. *(Adatforrás: KSH Magyarország közigazgatási helységnévkönyve 2014.01.01.; Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat, településsoros munkanélküliségi adatok 2015. január)*

A körzet jelentős részét lefedően elmondható, hogy a foglalkoztatási szektorok közül meghatározó a feldolgozóipar, de kiemelkedő a mezőgazdaság, erdő-, hal- és vadgazdálkodás munkaadó szerepe is. Ez utóbbi szektorban az aktív vállalkozások aránya is magas.

(Adatforrás: Somló-Marcál-Bakonyalja Helyi Vidékfejlesztési Stratégia)

Az alacsonyabb képzettségi szintű munkavállalók foglalkoztatásában az utóbbi években jelentős szerepet vállal az erdőgazdálkodás. Munkájukra elsősorban a munkaigényes, kézzel végezhető tevékenységek (pl.: erdősítések ápolása) során lehet számítani.

A foglalkoztatási adatok vizsgálata alapján megállapítható, hogy a munkanélküliség országos átlagát (5,95%) 1,75-szörös mértékben meghaladó munkanélküliség a körzet 7 településére (Borszörcsök, Gógánfa, Hetyefő, Megyer, Oroszi, Rigács és Somlójenő) jellemző. Ezen települések munkaképes korú lakosainak száma 1 384 fő, a munkanélküliek száma 155 fő. Munkanélküliségi mutatójuk a körzetben 16,72%. A körzet nem tartozik a leghátrányosabb kistérségek sorába, mivel Veszprém megyében nincs ilyen minősítésű kistérség.

(Adatforrás: Széchenyi 2020, Leghátrányosabb helyzetű kistérségek listája)

A körzet 35 településéből 8 (1 868 fő, a körzet lakosságának 8,94%-a) szerepel az ország leghátrányosabb helyzetű településeinek sorában, valamint további 10 (2 030 fő, a körzet lakosságának 9,71%-a) a hátrányos helyzetű települések listáján.

(Adatforrás: 23/2012. (IV.18.) NEFMI rendelet 1. sz. melléklete alapján)

Egykor az erdőgazdálkodásban szükséges tevékenységek nagyon sok embernek az egész éves foglalkoztatását jelentették. A lakosság jelentős részének időszakos foglalkoztatásával az erdei munkák hozzájárultak a vidék eltartó képességéhez. Ezt bizonyítja a Zalaerdőd címerében található tölgyfa és a Hetyefő címerén elhelyezett 3 tölglevél a két makkal. A tölgy a legrangosabb címernövény; az erő, a kitartás, a győzelem, a rendíthetetlen jellem jelképe.

Az erdők kezelésére a tágabb térségben munkahelyeket biztosító vállalkozások jöttek létre. A körzetben kitermelt faanyag feldolgozási szintje azonban nem elég magas fokú. A megtermelt faanyag túlnyomó többsége alapanyagként hagyja el a körzet területét, de a minőségi faanyag feldolgozására a közeli - a Bakonyerdő Zrt által működtetett – fafeldolgozó üzemekben (Franciavágás, Zalahalápi parkettagyár) van igény. Egyre bővül a kitermelt faanyag megújuló energiahordozóként, tűzifaként történő értékesítése.

Összességében elmondható, hogy az erdőgazdálkodásnak és a fafeldolgozásnak is a kapacitásainak megőrzésére és a magasabb feldolgozottsági fokú termékek előállítására kell törekednie a vidék lakosságmegtartó képességének megőrzése céljából. Különösen fontos a legkülönbözőbb képzettségi szintű, élő munkaerő kapacitás megtartása, illetve a nagyobb élőkommunka igényű, alacsonyabb képzettséget igénylő tevékenységek mennyiségének növelése is, ami által a vidéki lakosság foglalkoztatottsági szintje növelhető. A közmunka program keretében a körzet területén is növekszik az erdőkezelési munkákban foglalkoztatottak száma.

A természetes anyagok felhasználása és alkalmazása iránti igény egyre növekszik, ami az erdei haszonvételek korábbiakban megszokott szintjének jövőbeni fenntartását teszi szükségessé. Mindemellett továbbra is fokozott figyelmet kell fordítani az erdőhöz kötődő természetes élőhelytípusok megőrzésére és védelmére.

A Devecseri erdőtervezési körzetben jelentős a Natura 2000 területek aránya (27,7%), valamint több természetvédelmi terület és egy tájvédelmi körzet is szolgálja az élőhelyek és fajok védelmét.

Az erdő közjóléti funkciójának kiaknázása a társadalom részéről egyre növekvő igényként jelentkezik, mely nagy kihívást és feladatot ró az erdőgazdálkodással foglalkozókra. Ez a törekvés azonban hozzájárulhat a szakma elfogadottabb megítéléséhez és a szkeptikus nézetek tisztázásához.

4. A körzeti erdőterv hatásainak értékelése, a várható természeti állapotváltozás leírása és azok hatásainak értékelése a kijelölés alapjául szolgáló élőhelyekre és fajokra

Általánosságban elmondható, hogy a Devecseri erdőtervezési körzet körzetterve az erdők természetességének megtartása, növelése érdekében tesz előírásokat. Ezen belül különösen a Natura 2000 területeken az erdőgazdálkodás egyik közvetlen célja az élőhelyek fenntartása, fejlesztése, a jelölő fajok védelme.

Az erdőfelújítások és erdőtelepítések szigorú erdészeti hatósági ellenőrzés alatt állnak. A terv törekedett a természetes felújításokra, azok időbeli elhúzására és térbeli felaprózására. A társulások alkotóelemeit – függetlenül attól, hogy védettek vagy nem védettek – meg kell őrizni, azok átmenetileg sem tűnhetnek el a területről. Ennek érdekében arányos mértékben idős állományokat kell fenntartani. Az arányos mértéket Natura 2000 területenként és jelölő társulásonként kerültek összesítésre, de a cseres és tölgyes faállományokban a 80 évnél idősebb állományok aránya a jelenlegi mértékhez viszonyítva sem csökkent.

Az erdősítések műszaki befejezté nyilvánítása után a faállományok további fejlődését, megfelelő nevelését az erdő rendeltetésével vagy rendeltetéseivel és üzem módjával összhangban a körzetterv az ápoló- és tisztítóvágás, valamint törzskiválasztó és növedékfokozó gyérítés tervelőírásai biztosítják. A körzetterv erdőnevelési előírásai arra irányulnak, hogy a faállomány minősége és fejlődési lehetősége javuljon, az erdő élőfakészlete csak átmenetileg csökkenhet. A tervelőírások célja továbbá, hogy az erdő talaja és az erdei életközösség maradandó kárt ne szenvedjen, a termőhelynek nem megfelelő, vagy erdészeti tájidegen elegyfajokat – különös tekintettel az intenzíven terjedő fajokat – visszaszorítsa.

A körzetterv a sürgősség tervezésével időbeni szakaszolást is tartalmaz. Az erdőgazdálkodási tervek bejelentésekor, amennyiben arra szükség lehet, az erdészeti hatóság a Natura 2000 erdőterületen a közösségi és kiemelt jelentőségű fajok kedvező természetvédelmi helyzetének megőrzése érdekében a fakitermelés elvégzésére további időbeli és térbeli korlátozást állapíthat meg,

Amennyiben olyan védett növények, állatok fordulnak elő a területen, melyek a fakitermelés során veszélyeztetetté válnak, külön időbeli korlátozások kerültek meghatározásra, melyeket az erdőrésztlapok szöveges megjegyzéseiben külön is kiemelésre kerültek. A védett és fokozottan védett madárfajok fészke körül az erdőgazdálkodási tevékenységek erős korlátozás alá kerültek

A Natura 2000 területeket érintő véghasználatokban – így a fokozatos felújításoknál is – a természetes, természetszerű és származék erdőkben a nagyterületű végvágások elkerülése végett 5 % mértékig hagyásfa csoportok, vagy a vágásos üzem módú erdők közé ékelődően vágásokkal nem érinthető, faanyagtermelést nem szolgáló erdőrésztletek kerültek kialakításra a talaj- és lágyszárú szint elemeinek valamint a társulások alkotóelemeinek megőrzése céljából.

Az erdőtervrendelet 5. § (2) pontja értelmében a hagyásfák, hagyásfa csoportok erdészeti tájban honos fafajú egyedei csak különleges, indokolt esetben, így különösen veszélyelhárítás, az erdő védelme és fenntartása érdekében termelhetők ki.

Az 5. § (3) pontja pedig kimondja, hogy a hagyásfa csoportokban található holtfát, valamint a (2) bekezdés szerint kitermelt faanyagot vissza kell hagyni a területen.

Az alábbi táblázatok a Devecseri ETK holtfa mennyiségét szemléltetik:

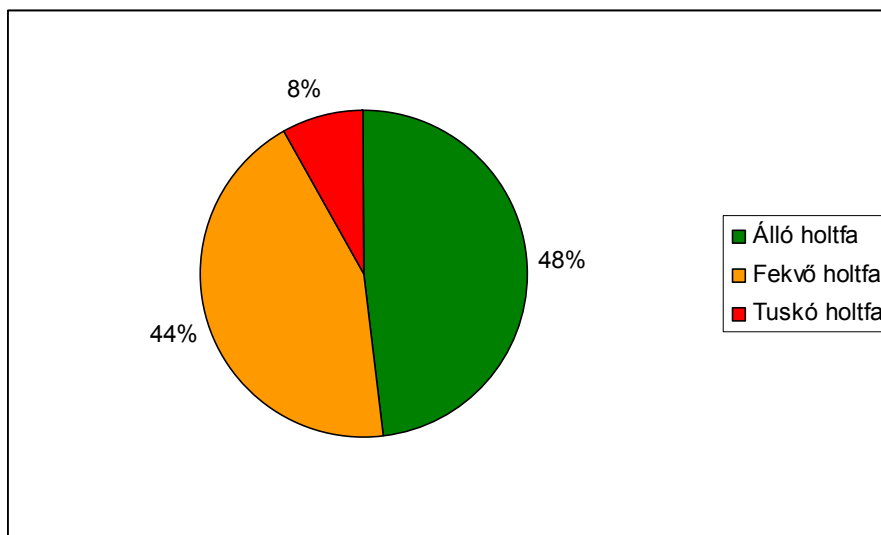
(Adatforrás: EEM 2010-14. évi felvételek adatai alapján)

Álló holtfa korhadtság foka szerinti fatérfogata								
Devecseri Erdőtervezési Körzet	1-2 éve halott. Ép kéreg és fa.			Fa kemény. Kéreg és hancs helyenként leválik.			Fa részben korhad.	
	m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.
	16 489	(0	35 035)	33 749	(1 247	66 251)	25 611	(0 51 643)
	A fa nagyobbbrészt puha, korhad.			Csaknem teljesen elkorhad, mozgatásra szétesik.			Összesen	
	m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.
	-	-	-	-	-	-	75 850	(16 997 134 702)

Fekvő holtfa korhadtság foka szerinti fatérfogata								
Devecseri Erdőtervezési Körzet	1-2 éve halott. Ép kéreg és fa.			Fa kemény. Kéreg és hancs helyenként leválik.			Fa részben korhad.	
	m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.
	1 388	(0	2 965)	13 401	(0	26 872)	38 777	(11 988 65 565)
	A fa nagyobbbrészt puha, korhad.			Csaknem teljesen elkorhad, mozgatásra szétesik.			Összesen	
	m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.
	16 708	(1 642	31 774)	565	(0	1 413)	70 838	(25 920 115 757)

Tuskó holtfa korhadtság foka szerinti fatérfogata								
Devecseri Erdőtervezési Körzet	1-2 éve halott. Ép kéreg és fa.			Fa kemény. Kéreg és hancs helyenként leválik.			Fa részben korhadt.	
	m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.
	1 023	(0	2 185)	2 691	(481	4 901)	6 607	(0 13 375)
	A fa nagyo bbrészt puha, korhadt.			Csaknem teljesen elkorhadt, mozgatásra szétesik.			Összesen	
	m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.		m ³	konfidencia interv.
	2 152	(631	3 674)	145	(0	365)	12 617	(4 253 20 982)

(Konfidencia intervallum: A mintavételezés hibája mellett is 95%-os bizonyossággal az adott konfidencia intervallumban van a valódi érték. Minél nagyobb a minta, annál kisebb az intervallum szélessége. A konfidencia intervallum a kapott érték körül általában szimmetrikus, viszont nem lehet negatív, azaz a 0-nál levágódik az alja. A mintavételezés sűrűsége úgy lett meghatározva, hogy a konfidencia intervallum szélessége a kapott terület/fatérfogat 5%-a alatt maradjon. Körzet szintjén ezért széles az intervallum.)

68. ábra: Holtfa típusok megoszlása a Devecseri ETK területén

4.1. Közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetve fajok az Agár-tető Natura 2000 területen

Az Agár-tető Natura site teljes területének mindössze 5, 21%-át érinti a körzeti erőtervezés.

4.1.1. Jelölő élőhelyek

- **6190 Pannon sziklagyepek (*Stipo-Festucetalia pallentis*)** (erdőgazdálkodás által érintett): A körzetben az országos kiterjedéshez viszonyítva 11, 85%-os területtel rendelkezik. Az élőhely több reliktum fajnak ad otthont, esetünkben ilyen fajok a magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*) és az István király-szegfű (*Dianthus plumarius regis-stephani*). Az élőhelyek nagy részén a legeltetés, a kopárfásítás és a bányászat okozta degradáció nyomai látszanak. Az élőhelyek regenerációja csak lassú folyamat, így különösen érzékeny területekről van szó. A cserjeborítás mértéke nem haladhatja meg a 15-20%-ot.
- **6240* Szubpannon sztyeppék** (erdőgazdálkodás által érintett): Az országoshoz viszonyított relatív területaránya 4,6%. Fajgazdagságuk és a bennük élő ritka fajok nagy száma miatt természetvédelmi szempontból kiemelt jelentőségű területek. Ezek azok az élőhelyek, melyeket az egykori szőlő-és gyümölcstermesztés céljait szolgáló átalakítások a leginkább érintettek. Kíméletes legeltetéssel, az özönfajok visszaszorításával, a kopárfásított területek felszabadításával és a cserjésedés visszaszorításával az állományok fajgazdagsága megőrizhető. Az eróziós folyamatokat kiváltó tényezőket minimálisra kell csökkenteni (magas vadlétszám, illegális sporttevékenységek).
- **9180* Lejtők és sziklatörmelékek *Tilio-Acerion*-erdői** (erdőgazdálkodás által érintett): Az Agár-tető Natura site-ban az élőhelytípus az országos kiterjedéshez viszonyítva 2,33 %-os relatív területtel van jelen. Pontszerű élőhelyek, a jelen körzeti erdőtervvel érintett területen ilyen élőhelyeket nem lehetett elkülöníteni. Általánosan elmondható, hogy felújításuk igen gazdaságtalan, ezért az erdőgazdálkodók ilyen helyeken alakítják ki a hagyásfa csoportokat. Ezzel az élőhely megőrzése biztosított.
- **91H0* Pannon molyhos tölgyesek *Quercus pubescens*szel** (erdőgazdálkodás által érintett): Az országos, nagyarányú kiterjedéshez viszonyítva a site-on belüli relatív területaránya mindössze 1,11%. Az Agár-tető natura site körzetbe eső részében az élőhely 50,15 ha-on található meg. Az állami kezelésben lévő, főként molyhos tölgyes-cseres állományok gazdasági értéke alacsony, így faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódban vannak. Az állományok zöme 60-100 éves korosztályokba esik, a fiatal erdők hiányoznak. Elsődleges rendeltetésben honvédelmi területek, természetességi kategóriák szerint 4,6%-uk természet szerű, 95,4%-uk származék erdő. Természetvédelmi szempontból értékes élőhelyek, fennmaradásukat leginkább a magas vadlétszám és az idegenhonos fafajok betelepítése veszélyezteti.

- **91M0 Pannon cseres-tölgyesek** (erdőgazdálkodás által érintett): A site-on belüli területaránya országos viszonylatban mindössze 0,68%. A vágásos üzemmódban kezelt, főként cseres állományok 23,22 ha területet foglalnak el. Középkorú állományaik nagyobb részt faanyagtermelést, kisebb mértékben talajvédelmet szolgálnak. A nevelővágások a teljes területet érintik.
- **6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)** (erdőgazdálkodás által nem érintett)
- **6520 Hegyi kaszálórétek** (erdőgazdálkodás által nem érintett)
- **9130 Szubmontán és montán bükkösök (*Asperulo-Fagetum*)** (erdőgazdálkodás által nem érintett)
- **91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)** (erdőgazdálkodás által nem érintett)
- **91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)** (erdőgazdálkodás által nem érintett)
- **91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraea*val és *Carpinus betulus*szal** (erdőgazdálkodás által nem érintett)

4.1.2. Jelölő fajok

- **nyugati piszedenevér (*Barbastellus barbastellus*)** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő):

Fokozottan védett. A Magyarországon fellelhető 28 denevérfaj közül a piszedenevér főként a hegy- és dombvidéki öreg állományok, mindenekelőtt idős tölgyesek és bükkösök lakója. A faj szálláshelyét elsősorban az elváló fakéreg alatt találja meg, de szívesen beköltözik természetes vagy denevéreknek kihelyezett mesterséges odúba is. Szinte kizárólag éjjeli lepkéfajokkal táplálkozik. A faj megóvása érdekében idős erdőtömbök, illetve facsoportok alakítandók ki, odúkat tartalmazó, illetve elváló kérgű faegyedekkel. A térségben természetközeli eljárások alkalmazandók, mivel a piszedenevér állományait az intenzív erdőgazdálkodás, a tarvágások alkalmazása és a tájidegen fafajokkal végzett erdőfelújítás veszélyezteti. Meghatározó fontosságú a site lepkefaunájának védelme is.

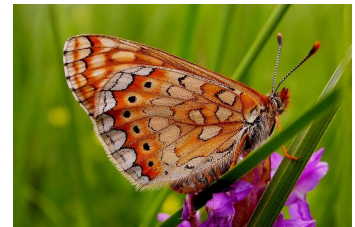
- **vöröshasú unka** (*Bombina bombina*) (erdőgazdálkodás által nem érintett)

- **sárgahasú unka** (*Bombina variegata*) (erdőgazdálkodás által nem érintett)

- **lápi tarkalepke** (*Euphydryas aurinia*) (erdőgazdálkodás által nem érintett)

- **gyászcincér** (*Morimus funereus*) (erdőgazdálkodás által nem érintett)

- **havasi cincér** (*Rosalia alpina*) (erdőgazdálkodás által nem érintett)

- **István király-szegfű (*Dianthus plumarius regis-stephani*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Fokozottan védett. Napsütötte dolomitsziklákon, dolomitlejtkön sziklagyepekben, helyükre ültetett feketefenyvesekben, ritkás karsztbokorerdőkben fordul elő. A fajt veszélyeztető tényezők: az infrastruktúra fejlődése, élőhelyei egy részén a becserjésedés (özönnövények), illetve a terepmotorozás okozta élőhelydegradáció. Állománya az eddigi erdőgazdálkodás nyomán alakult ki, így különösebb további korlátozásra nincs szükség.

- **homoki nőszirm (*Iris humilis ssp. arenaria*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Az erdőtervezési körzetben dolomit alapkőzetű sziklafüves lejtősztyepp- és dolomitsziklagyepekben, illetve enyhén felnyílt másodlagos gyepekben találkozhatunk vele. Potenciális veszélyeztető tényezői a magas létszámú vadállomány és a terepmotorozás. Az erdei tisztások, terméketlen területek tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat. A faanyagkészletezés során élőhelye kímélendő.

- **magyar gurgolya (*Seseli leucospermum*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Fokozottan védett veszélyeztetettségközeli faj. Dolomit sziklagyepekhez kötődő faj. Az erdei tisztások, terméketlen területek tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat. A faanyagkészletezés során élőhelye kímélendő.

- **leánykökörcsin (*Pulsatilla grandis*)** (erdőgazdálkodás által nem érintett)

4.2. Közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetve fajok a Devecseri Széki-erdő Natura 2000 területen

A Devecseri Széki-erdő Natura site 81,92%-át érinti a devecseri erdőterv, a fennmaradó rész a pápai körzettervezés során került vizsgálat alá.

4.2.1. Jelölő élőhelyek

- **6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)** (erdőgazdálkodás által érintett): A Devecseri Széki-erdő Natura 2000 site-on a kékperjés láprétek aránya az országoshoz viszonyítva alig haladja meg a fél százalékot. Leromlásukat előidéző legfontosabb tényezők a kedvezőtlen háztartási viszonyok alakulása, valamint a helytelen legeltetési és kaszálási rend alkalmazása. Mivel rendkívül változatos állományképű élőhelyekről van szó, így kezelésüket terület-specifikusan kell kialakítani. Fontos a helyes, évenkénti kaszálási rend megválasztása; a szarvasmarha vagy ló szükségyszerű, mozaikos legeltetése, valamint a fás és inváziós növények megfelelő mértékű visszaszorítása.
- **6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)** (erdőgazdálkodás által érintett): Az országos kiterjedéséhez képest relatív területaránya nem éri el a 0,5%-ot. Itt is a terület-specifikus kezelési mód javasolt. A megfelelő kaszálási vagy legeltetési rend megtartásával, a kaszálatlan sávok megtartásával elősegíthető a rétformáció megtartása, a fajok védelme. Törekedni kell továbbá a fás és lágyszárú özönfajok visszaszorítására.
- **7220* Mésztufás források (*Cratoneurion*)** (erdőgazdálkodás által érintett): Alapvetően pontszerű élőhelyekről van szó, kiterjedésük országos szinten is csupán néhány hektárra, a források száma pedig pár százra tehető. A felszínre törés helyén gyakorta forrásfoglalásokkal találkozni. A vízhozamra mutató veszélyeztető tényező a bányászat, míg a vegetációra a dagonyázni szerető vadfajok és a turistaforgalom lehet káros hatással.
A források kis méretüknél fogva nagyon sérülékeny élőhelyek, így védelmük elsősorban a környező élőhelyek megóvásával, okszerű természetvédelmi kezelésével lehet eredményes.
- **7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek** (erdőgazdálkodás által érintett): Az országos kiterjedéshez viszonyítva 4%-kal képviselteti magát a site területén. Rendkívül érzékeny élőhelytípus, a vízháztartás legkisebb mértékű átalakítása és a kezelés hiánya az élőhelyek megszűnéséhez vezethet. Kezelésében fontos az optimális vízgazdálkodás megteremtése és az ahhoz igazított, élőhely-specifikus, általában májustól kora ősziig széthúzott kaszálási rend kialakítása.

- **91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)** (erdőgazdálkodás által érintett): Site-on belüli kiterjedése országos viszonylatban nem éri el a 0,5%-ot. A devecseri körzeti erdőtervezéssel 40,88 ha érintett. Főként vágásos üzemmódban kezelt területek, talajvédelmi és faanyagtermelést szolgáló rendeltetéssel. Erdőnevelés 36,97 ha-on került előírásra. Veszélyeztető tényezők az élőhelyek csökkenése és az őzsfajok térhódítása.
- **91F0 Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén *Quercus robur*, *Ulmus laevis* és *Ulmus minor*, *Fraxinus excelsior* vagy *Fraxinus angustifolia* fajokkal (*Ulmion minoris*)** (erdőgazdálkodás által érintett): Országos viszonylatban, a legalább közepes természetességi foltokra vetítve, a teljes site-on belüli területaránya nem éri el a fél százalékot. A jelen erdőtervezéssel érintett terület mindössze 1,77 ha. A szálaló és faanyagtermelést nem szolgáló üzemmódok természetvédelmi és faanyagtermelő rendeltetéssel szerepelnek. Szálalással 1,09 ha érintett.
- **91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*** (erdőgazdálkodás által érintett): Az élőhely hazai kiterjedéséhez viszonyított site-on belüli aránya nem sokkal haladja meg a 0,5%-ot. Elsősorban vágásos üzemmódban kezelt erdők, de a folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok is jelen vannak. Elsődlegesen természetvédelmi és faanyagtermelést szolgáló rendeltetés kaptak a részletek, a Natura 2000 rendeltetés szinte kizárólagos a másodlagos rendeltetések esetében. A véghasználati terület az erdőtervvel érintett terület 6,0%-a. A mód kizárólag a felújítóvágások végvágása, melyek végrehajtása a tervidőszak vége felé javasolt. Szálalás 0,67 ha-on került a tervbe. A nevelővágások és az egészségügyi termelés 286,64 ha-t érint.
- **91M0 Pannon cseres-tölgyesek** (erdőgazdálkodás által érintett): Site-on belüli területaránya országos viszonylatban meghaladja a fél százalékot. Az elsősorban cseres állományok döntő többsége vágásos üzemmódban kezelt, de fontos szerep jut a faanyagtermelést nem szolgáló és az átalakító üzemmódoknak is. A rendeltetéseket tekintve kiemelkedő a természetvédelmi és a faanyagtermelést szolgáló elsődleges rendeltetések szerepe. Tarvágás csak a Borszörcsök 10C erdőrészletre lett előírva (0,45 ha). A fokozatos felújítóvágások közül több a bontóvágással érintett terület, valamint szálalóvágás is lett tervezve 5,15 ha-on. Erdőnevelési beavatkozásokat 569,46 ha szükségeszerű végrehajtani.

4.2.2. Jelölő fajok

- **vöröshasú unka (*Bombina bombina*)** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő):

Védett. Mindenféle vizes élőhelyen előfordul, ahol sűrű vízi növényzet található. A gyorsfolyású vizeket általában nem, inkább a nagyobb kiterjedésű, állandó vízfolyásokat kedveli, de még csatornában, holtágakban, mocsarakban, kiöntésekben és nagyobb pocsolyákban is. Előnyben részesíti a náddal, hínárral, békaliliommal és békabuzogánnyal gazdagított vizeket. Fontos szempont számára a víz tisztasága is. A vöröshasú unkát veszélyeztető legfőbb tényezők a vizes élőhelyek megszűnése, illetve elszennyeződése, idegenhonos fajok betelepítése, vagy különféle betegségek, mint például a nemrégiben felfedezett gombafertőzés, a *kitridiomikózis*, amelyet ugyan ezen a fajon még nem találtak meg, de a sárgahasú unkán már bizonyítottan előfordul. A faj védelme szempontjából kiemelt fontosságú a természetes tavak és vízállások (és a környező fás vegetáció) megőrzése. A keletkezett keréknyomok esetleges megszüntetése még a békák tavaszi aktivizálódása előtt történjen meg.

- **szivárványos ökle (*Rhodeus sericeus amarus*)** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő):

Nem veszélyeztetett, védett faj. Az vízfolyásokra, tavakra a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat. Az élővizek tisztaságának megőrzésére az erdőgazdálkodás során figyelmet kell fordítani.

- **sárga gyapjasszövő (*Eriogaster catax*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

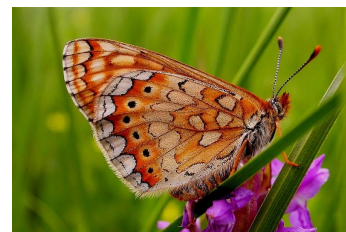
Európai faunaelem, cserjésekhez (galagonyához, kökényhez) kötődő faj. A lepkefaj élőhelyeül erdőszegélyek; meleg, déli kitettségű domb- és hegyoldalak cserjései, cserjésedő rétjei; cserjésedő legelők; illetve mezsgyék szolgálnak. Mivel az imágó a fényre kevésbé érzékeny, illetve a lárvák nagymértékű parazitáltsága miatt már eleve kevés imágó kel ki, a hagyományos kutatási módszerekkel (éjszakai lámpázás, automata fénycsapda) eddig viszonylag kevés helyről sikerült kimutatni hazánkban.

Hernyójának fő tápnövényei a kökény (*Prunus spinosa*) és a galagonya (*Crataegus*), de ritkábban fűz- (*Salix*), nyár- (*Populus*) és tölgyféléket (*Quercus*) is elfogyaszt. A hernyók március legvégén, hűvösebb területeken vagy elhúzódó tél esetén április elején-közepén kelnek ki, amely a "természet óráján" leginkább a kökényvirágzás kezdetéhez köthető.

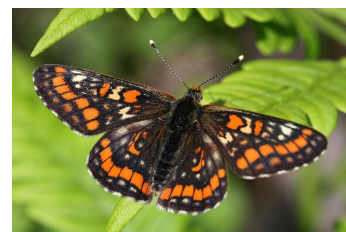
- **lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Hazánkban két ökotípusa (nedves réti és száraz réti) fordul elő. A nedves réti ökotípus állománya megritkult, a közvetlen kipusztulás fenyegeti. Hernyójának tápnövénye az ördögharaptafű (*Succisa pratensis*), melynek fennmaradását a szelektív legeltetés (szarvasmarha, ló) segíti. A száraz réti ökotípus csak potenciálisan veszélyeztetett. Hernyójának tápnövényei vajszínű és szürkés ördög szem (*Scabiosa canescens*, *S. ochroleuca*), mezei varfű (*Knautia arvensis*), és *Plantago* fajok. Potenciális veszélyeztető tényező a cserjésedés, kopárfásítás és közvetlen emberi hatások, mint a quadozás illetve belterületbe vonás. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Jelenléte keményfás ligeterdőkhoz és cseres- kocsánytalan tölgyesekhez köthető. Lárvalis tápnövényi a magas, magyar és virágos kőris (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia* ssp. *Danubialis*, *F. ornus*) és a fagyal (*Ligustrum vulgare*). Az imágók május közepétől június közepéig rajzanak erdei utak, tisztások, nyiladékok mentén. A nőstény petéit az alsó lombkoronaszint csúcsi leveleire illetve a fagyal levélfonákjára rakja.

Az erdőgazdálkodás során óvni kell az üde tölgyeseket, főleg a kőrissel elegyes állományokat, a tarvágás helyett a fokozatos felújító vágások kerültek előtérbe. Azokban a részletekben, ahol a kőris elegyaránya nem éri el a 2%-ot lehetőség szerint a kőriseket kímélni kell. Fontos az aljnövényzet és a cserjeszint jó természeti állapotának, diverzitásának megőrzése. Fontos nektárforrás az imágók számára az erdei turbolya (*Anthriscus sylvestris*), kányabangita (*Viburnum opulus*) és a veresgyűrű som (*Cornus sanguinea*), az erdők szegélyén csak korlátozottan szabad ritkítani.

- **szarvasbogár (*Lucanus cervus*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett, közösségi jelentőségű faj. Az imágó a tölgyfajok (főleg csertölgy és kocsányos tölgy) idős, korhadó példányainak tövébe vagy a talajba, a gyökér közelébe petézik. A lárvák több éven át (4-5 év) fejlődnek a korhadt fák gyökerében. Az állományokban idős, korhadó tölgyek hagyandók fenn, a tuskók kímélendők. A véghasználati kor jelentős emelése, az örökerdők, átalakító üzemmódú erdőtömbök, mikroélőhelyek kijelölése, a tuskózás elhagyása kedvező hatást gyakorol a faj populációinak stabilitására.

- **nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Mészkedvelő üde láp- és sásrétekhez kötődően fordul elő, állandó és kiegyensúlyozott vízellátottságú területeken. A fent említett élőhelytípus erdősítése potenciálisan veszélyeztetné a faj fennmaradását. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **zanótboglárka (*Maculinea nausithous*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Az őszi vérfüves (*Sanguisorba officinalis*) kaszálórétek, láprétek lepkéje, de inkább az erdőszéli, magaskórós cserjés növényzetű, hűvösebb, félárnyékos sávokban tartózkodik. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Veszélyeztetettség közeli, védett. Kizárólag olyan élőhelyeken fordul elő, ahol őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) fordul elő. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

4.3. Közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetve fajok a Felső-Nyírádi-erdő és Meggyes-erdő Natura 2000 területen

A Felső-Nyírádi-erdő és Meggyes-erdő Natura site teljes egészében a devecseri körzetterv által érintett.

4.3.1. Jelölő élőhelyek

- **4030 Európai száraz fenyérek** (erdőgazdálkodás által érintett): A Natura site-on kb.40 ha kiterjedéssel van jelen. Rendkívül extrém mozaikosságuk és gyors szukcessziós folyamataik révén lehatárolásuk nehézkes. Lényegében degradációs folyamatok eredményei; a taposás, legeltetés és alomszedés nagyban hozzájárultak kialakulásukhoz. Jelenlegi fenntartásuk a fragmentáltság, kis térbeli kiterjedés és a nehéz megközelíthetőség miatt nem egyszerű feladat. A kíméletes beavatkozásokat igénylő kezelés rövid idejű elmaradása a szukcessziós folyamatok érvényesüléséhez vezethet.
- **6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)** (erdőgazdálkodás által érintett): A Natura 2000 site-on a kékperjés láprétek aránya az országoshoz viszonyítva 1% körül van. Leromlásukat előidéző legfontosabb tényezők a kedvezőtlen háztartási viszonyok alakulása, valamint a helytelen legeltetési és kaszálási rend alkalmazása. Mivel rendkívül változatos állományképű élőhelyekről van szó, így kezelésüket terület-specifikusan kell kialakítani. Fontos a helyes, évenkénti kaszálási rend megválasztása; a szarvasmarha vagy ló szükségeszerű, mozaikos legeltetése, valamint a fás és inváziós növények megfelelő mértékű visszaszorítása.
- **91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)** (erdőgazdálkodás által érintett): Site-on belüli területaránya országos viszonylatban a 0,2 %-ot sem éri el. Érzékeny élőhelyek, területük fokozatos csökkenése és az özönnövények megjelenése veszélyezteteti létüket. A natura site területén mindössze 69,02 ha-on fordul elő. Ebből 49,75 ha-t érintenek erdőnevelési beavatkozások, 7,04 ha-t fokozatos felújítógátások és csupán 0,54 ha-t tarvágás. A tarvágás helyszíne egy mézgás égeres állomány a Pusztamiske 4A erdőrészletben.
- **91G0* Pannon gyertyános-tölgyesek *Quercus petraeával* és *Carpinus betulusszal*** (erdőgazdálkodás által érintett): Területi részesedése a site-on belül nem éri el a fél százalékot az országos kiterjedéséhez képest. A vágásos üzemmódok mellett egy-egy erdőrészlet átalakító és szálaló üzemmódot kapott. Meghatározó a faanyagtermelő elsődleges rendeltetés. Jelentős területet érintenek az erdőnevelési beavatkozások, főként a növedékfokozó gyérítések. A fokozatos felújítógátások területe 9,65 ha, míg szálalás 1,4 ha-on lett előírva.

- **91M0 Pannon cseres-tölgyesek** (erdőgazdálkodás által érintett): Hazai előfordulásához viszonyítva a site-on belüli területe kb. 1,5%. Minden üzemmódban kezelnek erdőket a területen. Az elsődleges faanyagtermelő rendeltetés mellett megjelenik a természetvédelmi, a Natura 2000 és a talajvédelmi rendeltetés is. A nevelővágások területe 1280,15 ha. A véghasználati terület a teljes terület 9%-a, ahol a fokozatos felújítóvágások és a szálalóvágás a meghatározó. Szálalással csak 0,13 ha érintett.

4.3.2. Jelölő fajok

- **vöröshasú unka (*Bombina bombina*)** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő):

Védett. Mindenféle vizes élőhelyen előfordul, ahol sűrű vízi növényzet található. A gyorsfolyású vizeket általában nem, inkább a nagyobb kiterjedésű, állandó vízfolyásokat kedveli, de még csatornáknál, holtágakban, mocsarakban, kiöntésekben és nagyobb pocsolyákban is. Előnyben részesíti a náddal, hínárral, békaliliommal és békabuzogánnyal gazdagított vizeket. Fontos

szempont számára a víz tisztasága is. A vöröshasú unkát veszélyeztető legfőbb tényezők a vizes élőhelyek megszűnése, illetve elszennyeződése, idegenhonos fajok betelepítése, vagy különféle betegségek, mint például a nemrégiben felfedezett gombafertőzés, a *kitridiomikózis*, amelyet ugyan ezen a fajon még nem találtak meg, de a sárgahasú unkán már bizonyítottan előfordul. A faj védelme szempontjából kiemelt fontosságú a természetes tavak és vízállások (és a környező fás vegetáció) megőrzése. A keletkezett keréknyomok esetleges megszüntetése még a békák tavaszi aktivizálódása előtt történjen meg.

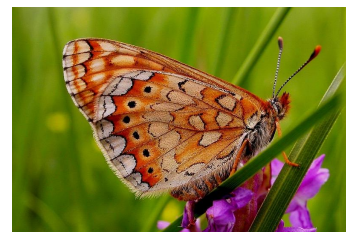
- **nagy hőscincér (*Cerambyx cerdo*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Élőhelye nem jelentős. Védelme érdekében változatos korcsoport kialakítása, hagyasfa csoportok meghagyása, a természetes felújítások véghasználati előírása szükséges.

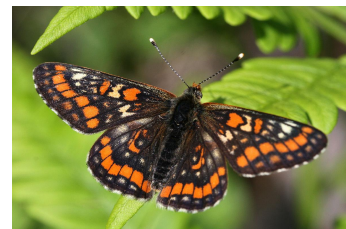
- **lápi tarkalepke (*Euphydryas aurinia*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Hazánkban két ökotípusa (nedves réti és száraz réti) fordul elő. A nedves réti ökotípus állománya megritkult, a közvetlen kipusztulás fenyegeti. Hernyójának tápnövénye az ördögharaptafű (*Succisa pratensis*), melynek fennmaradását a szelektív legeltetés (szarvasmarha, ló) segíti. A száraz réti ökotípus csak potenciálisan veszélyeztetett. Hernyójának tápnövényei vajszínű és szürkés ördög szem (*Scabiosa canescens*, *S. ochroleuca*), mezei varfű (*Knautia arvensis*), és *Plantago* fajok Potenciális veszélyeztető tényező a cserjésedés, kopárfasztás és közvetlen emberi hatások, mint a quadozás illetve belterületbe vonás. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **díszes tarkalepke (*Euphydryas maturna*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Jelenléte keményfás ligeterdőkhoz és cseres- kocsánytalan tölgyesekhez köthető. Lárvális tápnövényi a magas, magyar és virágos kőris (*Fraxinus excelsior*, *F. angustifolia* ssp. *Danubialis*, *F. ornus*) és a fagyal (*Ligustrum vulgare*). Az imágók május közepétől június közepéig rajzanak erdei utak, tisztások, nyiladékok mentén. A nőtény petéit az alsó lombkoronaszint csúcsi leveleire illetve a fagyal levélfonákjára rakja.

- **szarvasbogár (*Lucanus cervus*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett, közösségi jelentőségű faj. Az imágó a tölgyfajok (főleg csertölgy és kocsányos tölgy) idős, korhadó példányainak tövébe vagy a talajba, a gyökér közelébe petézik. A lárvák több éven át (4-5 év) fejlődnek a korhadó fák gyökerében. Az állományokban idős, korhadó tölgyek hagyandók fenn, a tuskók kímélendők. A véghasználati kor jelentős emelése, az örökerdők, átalakító üzemmódú erdőtömbök, mikroélőhelyek kijelölése, a tuskózás elhagyása kedvező hatást gyakorol a faj populációinak stabilitására.

- **zanótboglárka (*Maculinea nausithous*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Az őszi vérfüves (*Sanguisorba officinalis*) kaszálórétek, láprétek lepkéje, de inkább az erdőszéli, magaskórós cserjés növényzetű, hűvösebb, félárnyékos sávokban tartózkodik. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Veszélyeztetettség közeli, védett. Kizárólag olyan élőhelyeken fordul elő, ahol őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) fordul elő. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **remetebogár (*Osmoderma eremita*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Veszélyeztetettség közeli, fokozottan védett. Fafaj tekintetében nem válogatós, sokkal fontosabb a tenyészhelyül szolgáló fa kora, és a benne lévő üreg minősége. Csak olyan fákban fejlődik, melyek idősek sérültek, részben elhaltak, de még állnak, és elhalt gesztjükben több liter térfogatú üreg tölt ki.

Az erdőállományok véghasználata során veszélybe kerülő lakott vagy potenciális élőhelyül szolgáló fákat hagyásfaként vissza kell hagyni.

4.4. Közösségi jelentőségű élőhelytípusok, illetve fajok a Marcal-medence Natura 2000 területen

A Marcal-medence közel 8%-ára érvényes a devecseri erdőtervezési körzet erdőterve.

4.4.1. Jelölő élőhelyek

- **6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei** (erdőgazdálkodás által érintett): Európai viszonylatban Magyarországon található az élőhelyek 78%-a, tehát megőrzésük terén hazánknak fontos szerep jut. Az országos kiterjedéshez viszonyítva a Marcal-medence Natura site-on az élőhely aránya 1,4%. Ez nem tűnik magasnak, de ha a jelölő élőhelytípusok teljes területéhez viszonyítunk a site-on belül, akkor ez az arány 87,7%.
Az élőhely megőrzéséhez a kaszálási és legeltetési rend terület-specifikus tervezése szükséges. Továbbá nagy hangsúlyt kell fektetni az özőnfajok visszaszorítására.
- **91E0* Enyves éger (*Alnus glutinosa*) és magas kőris (*Fraxinus excelsior*) alkotta ligeterdők (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*)** (erdőgazdálkodás által érintett): A devecseri körzeti erdőtervvel érintett területen ilyen élőhelyet nem lehetett elkülöníteni.
- **3270 Iszapos partú folyók részben *Chenopodium rubri*, és részben *Bidention növényzettel*** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő): Kiterjedése országos viszonylatban is nagyon rapszódikus, így pontos részarányát nehéz lenne meghatározni. Az kijelenthető, hogy csekély területtel képviselteti magát a Marcal-medence Natura site-on. Megóvásuk érdekében a dinamikus, állandóan változó termőhelyi környezettel jellemezhető folyó- és mederszakaszok, valamint holtmedrek fenntartására és megfelelő kezelésére kell törekedni.
- **6410 Kékperjés láprétek meszes, tőzeges vagy agyagbemosódásos talajokon (*Molinion caeruleae*)** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő): Az országos kiterjedéshez viszonyítva csak nagyon kis területtel rendelkezik a site-on belül. Leromlásukat előidéző legfontosabb tényezők a kedvezőtlen háztartási viszonyok alakulása, valamint a helytelen legeltetési és kaszálási rend alkalmazása. Mivel rendkívül változatos állományképű élőhelyekről van szó, így kezelésüket terület-specifikusan kell kialakítani. Fontos a helyes, évenkénti kaszálási rend megválasztása; a szarvasmarha vagy ló szükségszerű, mozaikos legeltetése, valamint a fás és inváziós növények megfelelő mértékű visszaszorítása.

- **6510 Sík- és dombvidéki kaszálórétek (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő): Az országos kiterjedéséhez képest relatív területaránya nem éri el a 0,5%-ot. Itt is a terület-specifikus kezelési mód javasolt. A megfelelő kaszálási vagy legeltetési rend megtartásával, a kaszátlan sávok megtartásával elősegíthető a rétformáció megtartása, a fajok védelme. Törekedni kell továbbá a fás és lágyszárú özönfajok visszaszorítására.
- **7230 Mészkedvelő üde láp- és sásrétek** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő): Az országos kiterjedéshez viszonyítva csak elenyésző arányban képviselteti magát a site területén. Rendkívül érzékeny élőhelytípus, a vízháztartás legkisebb mértékű átalakítása és a kezelés hiánya az élőhelyek megszűnéséhez vezethet. Kezelésében fontos az optimális vízgazdálkodás megteremtése és az ahhoz igazított, élőhely-specifikus, általában májustól kora őszig széthúzott kaszálási rend kialakítása.

4.4.2. Jelölő fajok

- **vöröshasú unka (*Bombina bombina*)** (erdőgazdálkodás általi érintettsége eldöntendő):

Védett. Mindenféle vizes élőhelyen előfordul, ahol sűrű vízi növényzet található. A gyorsfolyású vizeket általában nem, inkább a nagyobb kiterjedésű, állandó vízfolyásokat kedveli, de még csatornáknak, holtágaknak, mocsaraknak, kiöntéseknek és nagyobb pocsolyáknak is. Előnyben részesíti a náddal, hínárral, békaliliommal és békabuzogánnyal gazdagított vizeket. Fontos szempont számára a víz tisztasága is.

A vöröshasú unkát veszélyeztető legfőbb tényezők a vizes élőhelyek megszűnése, illetve elszennyeződése, idegenhonos fajok betelepítése, vagy különféle betegségek, mint például a nemrégiben felfedezett gombafertőzés, a *kitridiomikózis*, amelyet ugyan ezen a fajon még nem találtak meg, de a sárgahasú unkán már bizonyítottan előfordul. A faj védelme szempontjából kiemelt fontosságú a természetes tavak és vízállások (és a környező fás vegetáció) megőrzése. A keletkezett keréknyomok esetleges megszüntetése még a békák tavaszi aktivizálódása előtt történjen meg.

- **halványfoltú küllő (*Gobio albipinnatus*)** (erdőgazdálkodás által nem érintett)

- **magyar tarsza (*Isophya costata*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Fokozottan védett. Előfordulása füves vegetációhoz kötődik, vonzódik a koloncos legyezőfüben (*Filipendula vulgaris*), borkóróban (*Thalictrum spp.*) tejtöltő galajban (*Galium verum*) valamint pillangós virágúakban gazdag foltokhoz. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **nagy tűzlepke (*Lycaena dispar*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Mészkedvelő üde láp- és sásrétekhez kötődően fordul elő, állandó és kiegyensúlyozott vízellátottságú területeken. A fent említett élőhelytípus erdősítése potenciálisan veszélyeztetné a faj fennmaradását. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **zanótboglárka (*Maculinea nausithous*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Védett. Az őszi vérfüves (*Sanguisorba officinalis*) kaszálórétek, láprétek lepkéje, de inkább az erdőszéli, magaskórós cserjés növényzetű, hűvösebb, félárnyékos sávokban tartózkodik. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **vérfű hangyaboglárka (*Maculinea teleius*)** (erdőgazdálkodás által érintett):

Veszélyeztetettség közeli, védett. Kizárólag olyan élőhelyeken fordul elő, ahol őszi vérfű (*Sanguisorba officinalis*) fordul elő. Az erdei tisztások tekintetében a körzeti erdőterv nem fogalmaz meg előírásokat.

- **tompa folyamkagyló (*Unio crassus*)** (erdőgazdálkodás által nem érintett)

4.5. Hatásvizsgálati mátrix azokra a jelölő élőhelyekre, melyek az erdőgazdálkodás előírás-javaslatai alapján érintettek lehetnek

4.5.1. Agár-tető (HUBF20004)

EU kód	Jelölő élőhely neve	Jelölő élőhelyet érintő erdőgazdálkodási tevékenység	Intézkedés, amellyel a tevékenység jelentős hatása elkerülhető
*9180	Lejtők és sziklatörmelékek <i>Tilio-Acerion</i> -erdői	nincs	nincs
*91H0	Pannon molyhos tölgyesek <i>Quercus pubescens</i> szel	nincs	nincs
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	Erdőnevelés (TKGY, NFGY), Egészségügyi termelés	A nevelővágások és az egészségügyi termelés mérsékelt erélyű végrehajtása. Holtfa visszahagyása.

4.5.2. Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)

EU kód	Jelölő élőhely neve	Jelölő élőhelyet érintő erdőgazdálkodási tevékenység	Intézkedés, amellyel a tevékenység jelentős hatása elkerülhető
*91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	Erdőnevelés (TKGY és NFGY), Egészségügyi termelés	A beavatkozások mérsékelt erélyű végrehajtása a rendeltetések fokozott figyelembevételével. Holtfa visszahagyása.
91F0	Keményfás ligeterdők nagy folyók mentén <i>Quercus robur</i> , <i>Ulmus laevis</i> és <i>Ulmus minor</i> , <i>Fraxinus excelsior</i> vagy <i>Fraxinus angustifolia</i> fajokkal (<i>Ulmenion minoris</i>)	Szállalás	A szállalási tervben foglaltak szerint kell végezni. A szállalás a legkímélőbb üzemmód.

*91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>	Erdőnevelés (TI, TKGY és NFGY), Egészségügyi termelés, Erdőfelújítás (FVB és FVV), Szálalás	Az erdőnevelési beavatkozások mérsékelt erélyű végrehajtása a rendeltetések fokozott figyelembevételével. A felújítógátások során a visszamaradó állomány és az újulat védelme. Holtfa visszahagyása. A szálalást a szálalási tervben foglaltak szerint kell végezni.
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	Erdőnevelés (TI, TKGY és NFGY), Egészségügyi termelés, Erdőfelújítás (TRV, FVB és FVV, SZV)	Az erdőnevelési beavatkozások mérsékelt erélyű végrehajtása. A felújítógátások során a visszamaradó állomány és az újulat védelme. Holtfa visszahagyása. A TRV-sal érintett akácos-égeres állomány szerkezetátalakítása.

4.5.3. Felső-Nyírádi-erdő és Meggyes-erdő (HUBF20011)

EU kód	Jelölő élőhely neve	Jelölő élőhelyet érintő erdőgazdálkodási tevékenység	Intézkedés, amellyel a tevékenység jelentős hatása elkerülhető
*91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	Erdőnevelés (TI, TKGY és NFGY), Egészségügyi termelés, Erdőfelújítás (TRV, FVB és FVV)	Az erdőnevelési beavatkozások megfelelő erélyű végrehajtása. A felújítógátások során a visszamaradó állomány és az újulat védelme. Holtfa visszahagyása.
*91G0	Pannon gyertyános-tölgyesek <i>Quercus petraeával</i> és <i>Carpinus betulusszal</i>	Erdőnevelés (TI, TKGY és NFGY), Egészségügyi termelés, Szálalás, Erdőfelújítás (FVB és FVV)	Az erdőnevelési beavatkozások megfelelő erélyű végrehajtása. A felújítógátások során a visszamaradó állomány és az újulat védelme. Holtfa visszahagyása. A szálalási tervben foglaltak betartása.
91M0	Pannon cseres-tölgyesek	Erdőnevelés (TI, TKGY és NFGY), Egészségügyi termelés, Szálalás, Erdőfelújítás (FVB és FVV, SZV)	Az erdőnevelési beavatkozások megfelelő erélyű végrehajtása. A felújítógátások során a visszamaradó állomány és az újulat védelme. Holtfa visszahagyása. A szálalási tervben foglaltak betartása.

4.5.4. Marcal-medence (HUBF20015)

EU kód	Jelölő élőhely neve	Jelölő élőhelyet érintő erdőgazdálkodási tevékenység	Intézkedés, amellyel a tevékenység jelentős hatása elkerülhető
*91E0	Enyves éger (<i>Alnus glutinosa</i>) és magas kőris (<i>Fraxinus excelsior</i>) alkotta ligeterdők (<i>Alno-Padion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	nincs	nincs

4.6. Hatásvizsgálati mátrix azokra a jelölő fajokra, melyek az erdőgazdálkodás előírás-javaslatai alapján érintettek lehetnek

4.6.1. Agár-tető (HUBF20004)

Jelölő faj neve	Jelölő faj kötődése	Intézkedés, amellyel a gazdálkodás jelentős hatása elkerülhető
nyugati piszedenevér	Szubmontán és montán bükkösök, keményfás ligeterdők, pannon cseres-tölgyesek	Folyamatos erdőborítás biztosítása. A táplálékfaunára veszélyes peszticidek alkalmazásának kerülése. Ismert élőhelyeik látogatásának korlátozása, tilalma.
István király-szegfű	Pannon sziklagyepek, szubpannon sztyeppék és mészkő sziklás lejtők	Spontán terjedő, tájidegen növényfajok eltávolítása célzott mechanikai cserjeirtással. A fokozódó cserjésedés megakadályozása. A HM tevékenységhez köthető úthálózat felülvizsgálata és a felesleges utakon történő közlekedés visszaszorítása. Technikai sportokkal történő károsítás mérséklése, felszámolása.
homoki nőszirm	Pannon sziklagyepek, szubpannon sztyeppék és mészkő sziklás lejtők	Spontán terjedő, tájidegen növényfajok eltávolítása célzott mechanikai cserjeirtással. A fokozódó cserjésedés megakadályozása. Április közepétől május végéig a legeltetés minimalizálása.
magyar gurgolya	Pannon sziklagyepek, szubpannon sztyeppék és mészkő sziklás lejtők	Spontán terjedő, tájidegen növényfajok eltávolítása célzott mechanikai cserjeirtással. A fokozódó cserjésedés megakadályozása. A HM tevékenységhez köthető úthálózat felülvizsgálata és a felesleges utakon történő közlekedés visszaszorítása. Technikai sportokkal történő károsítás mérséklése, felszámolása.

4.6.2. Devecseri Széki-erdő (HUBF20009)

Jelölő faj neve	Jelölő faj kötődése	Intézkedés, amellyel a gazdálkodás jelentős hatása elkerülhető
vöröshasú unka	Mészkedvelő üde láp- és sásrétek, Éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	Vizes élőhelyek csökkenésének megakadályozása, továbbá a vizes élőhelyek helyreállítását célzó projektek támogatása.
szivárványos ökle	Mesterséges és természetes vizeink többsége	Ipari és kommunális vízszennyezés felszámolása. Élőhelyek pusztulásának megakadályozása.
sárga gyapjasszövő	Erdőszegélyek, cserjések (galagonya, kökény)	A faj élőhelyén (jellemzően cserjések és tisztások) az erdészeti beavatkozás, rakodó kialakítása és anyagmozgatás tilos.

lápi tarkalepke	Kékperjés láprétek	Láprétek gyepeként történő kezelése a fajok életciklusához igazodóan (kaszálás, szarvasmarha és ló legeltetése). Az özönfajok és a cserjésedés visszaszorítása.
díszes tarkalepke	Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők	Folyamatos erdőborítást biztosító üzemmódok kialakítása. A tájidegen fajok visszaszorításával elkerülhető a díszes tarkalepke élőhelyének beszűkülése.
szarvasbogár	Idős, korhadó tölgyek és tuskók a talajban	Folyamatos erdőborítást szolgáló üzemmódok kialakítása, az öreg erdők arányának fenntartása. Mikroélőhelyek kialakítása, érintetlenül hagyása (csúcsháradt és lábön száradt fák, valamint fekvő holtfa visszahagyása).
nagy tűzlepke	Üde magasfüvű kaszálórétek, mészkedvelő üde láp- és sásrétek	Mozaikos és sávós legeltetés. Szükségszerű kaszálás esetén bűvósávok visszahagyása. Cserjésedés visszaszorítása.
zanótboglárka	Üde magasfüvű kaszálórétek, mészkedvelő üde láp- és sásrétek (őszi vérfű)	Láprétek gyepeként történő kezelése a fajok életciklusához igazodóan (késői kaszálás). Az özönfajok és a cserjésedés visszaszorítása.
vérfű hangyaboglárka	Kékperjés láprétek, üde magasfüvű kaszálórétek, mészkedvelő üde láp- és sásrétek (őszi vérfű)	Láprétek gyepeként történő kezelése a fajok életciklusához igazodóan (kaszálás, szarvasmarha legeltetése). Az özönfajok és a cserjésedés visszaszorítása.

4.6.3. Felső-Nyírádi-erdő és Meggyes-erdő (2011)

Jelölő faj neve	Jelölő faj kötődése	Intézkedés, amellyel a gazdálkodás jelentős hatása elkerülhető
vöröshasú unka	Éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	Vizes élőhelyek csökkenésének megakadályozása, továbbá a vizes élőhelyek helyreállítását célzó projektek támogatása.
nagy hőscincér	Idős tölgyfák ligetes szerkezetben; élő, de idős tölgyek; lábön száradt vagy fekvő holtfa	Folyamatos erdőborítást szolgáló üzemmódok kialakítása, az öreg erdők arányának fenntartása. Mikroélőhelyek kialakítása, érintetlenül hagyása (csúcsháradt faegyedek, odvas fák kímélete, lábön álló holtfa biztosítása).
lápi tarkalepke	Kékperjés láprétek	Láprétek gyepeként történő kezelése a fajok életciklusához igazodóan (kaszálás, szarvasmarha és ló legeltetése). Az adventív és tájidegen fajok, valamint a cserjésedés visszaszorítása.

díszes tarkalepke	Enyves éger és magas kőris alkotta ligeterdők	Folyamatos erdőborítást biztosító üzem módok kialakítása. A tájidegen fajok visszaszorításával elkerülhető a díszes tarkalepke élőhelyének beszűkülése.
szarvasbogár	Idős, korhadó tölgyek és tuskók a talajban	Folyamatos erdőborítást szolgáló üzem módok kialakítása, az öreg erdők arányának fenntartása. Mikroélőhelyek kialakítása, érintetlenül hagyása (csúcsháradt faegyedek, odvas fák kímélete, lábon álló holtfa biztosítása).
zanótboglárka	Üde magasfüvű kaszálórét (őszi vérfű)	Megfelelő kaszálási rend kialakítása (késői kaszálás), mozaikos gyepkezelés. Az özőnfajok és a cserjésedés visszaszorítása.
vérfű hangyaboglárka	Kékperjés láprétek, üde magasfüvű kaszálórét (őszi vérfű)	Megfelelő kaszálási rend kialakítása (késői kaszálás), mozaikos gyepkezelés. Az özőnfajok és a cserjésedés visszaszorítása.
remetebogár	Idős, sérült vagy részben elhalt, de még álló fák elhalt gesztjének nagy üregeiben	Folyamatos erdőborítást szolgáló üzem módok kialakítása, az öreg erdők arányának fenntartása. Mikroélőhelyek kialakítása, érintetlenül hagyása, idős fák fizikai védelme (lábon álló, odvas-üreges fák kímélete).

4.6.4. Marcal-medence (HUBF20015)

Jelölő faj neve	Jelölő faj kötődése	Intézkedés, amellyel a gazdálkodás jelentős hatása elkerülhető
vöröshaú unka	Ártéri mocsárrétek, mészkevelő üde láp-és sásrétek, éger- és kőrisligetek, puhafás ligeterdők, láperdők	Vizes élőhelyek csökkenésének megakadályozása, továbbá a vizes élőhelyek helyreállítását célzó projektek támogatása.
magyar tarsza	Ártéri mocsárrétek, üde magasfüvű kaszálórét	Búvósávokat meghagyó kései kaszálás. Helyes növényvédelmi technológiák betartása.
nagy tűzlepke	Üde magasfüvű kaszálórét, mészkevelő üde láp- és sásrétek	Mozaikos és sávok legeltetés. Szükségszerű kaszálás esetén búvósávok visszahagyása. Cserjésedés visszaszorítása.
zanótboglárka	Üde magasfüvű kaszálórét, mészkevelő üde láp- és sásrétek (őszi vérfű)	Megfelelő kaszálási rend kialakítása (késői kaszálás), mozaikos gyepkezelés. Az özőnfajok és a cserjésedés visszaszorítása.
vérfű hangyaboglárka	Kékperjés láprétek, üde magasfüvű kaszálórét, mészkevelő üde láp- és sásrétek (őszi vérfű)	Megfelelő kaszálási rend kialakítása (késői kaszálás), mozaikos gyepkezelés. Az özőnfajok és a cserjésedés visszaszorítása.

Ezen dokumentáció alapján a 11/2010. FVM rendelet 8.§ (1) bekezdésben előírt vizsgálat eredménye a dokumentációhoz csatolt „Nyilatkozat”-ban kerül megállapításra.

Veszprém, 2015-03-26

A dokumentációt készítették:

.....

Sölét-Ormos Eszter
erdőtervező

.....

Lipp Péter
erdőtervező

Ellenőrizte:

.....

Nagy Frigyes Vince
igazgatóhelyettes

Nyilatkozat

A körzeti erdőtervezés során az erdőgazdálkodásra vonatkozóan megállapított előírás-javaslatoknak a **Devecseri Erdőtervezési Körzet** területén található Natura 2000 terület(ek)re, valamint a kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok és fajok (állat- és növényfajok) természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak vizsgálatáról.

Az Erdőtervezési Körzetben található Natura 2000 terület(ek)

kódja	Natura 2000 terület neve	státusza	terület (ha)
HUBF20004	Agár-tető	KJTM	99,87
HUBF20009	Devecseri Széki-erdő	KJTM	1 308,70
HUBF20011	Felső-Nyirádi-erdő és Meggyes-erdő	KJTM	3 631,09
HUBF20015	Marcál-medence	KJTM	9,07

A körzeti erdőtervezés során

„Az erdőgazdálkodásra vonatkozóan megállapított előírás-javaslatoknak a Devecseri Erdőtervezési Körzet területén található Natura 2000 területekre, valamint a kijelölés alapjául szolgáló élőhelytípusok és fajok (állat- és növényfajok) természetvédelmi helyzetére gyakorolt hatásainak értékeléséről” című elővizsgálati dokumentáció alapján és az erdőrészlet szintű tárgyalásokat követően megállapítható, hogy az Erdőtervezési Körzetre készített körzeti erdőterv szerinti erdőgazdálkodásra vonatkozó előírás-javaslatok jelentős kedvezőtlen hatása nem állapítható meg a felsorolásra kerülő Natura 2000 területek vonatkozásában a kijelölés alapjául szolgáló közösségi jelentőségű élőhelytípusok és fajok természetvédelmi helyzetére, ezért az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi területekről szóló 275/2004. (X. 8) Korm. rendelet 10. § (3) bekezdés, és a 11/2010. (II.4.) FVM rendelet 10. § szerint részletes hatásbecslés elkészítése nem szükséges.

Dátum: 2015. 03. 31.

[Signature]

igazgató